

การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการป้องกัน และปราบปราม
ยาเสพติดของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

โดย

พลตำรวจตรี ชินภัทร สารสิน
รองผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557–2558

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

ลักษณะวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้วิจัย พลตำรวจตรีชินภัทร สารสิน **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ 57

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลการการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับการจัดการปัญหาเสพติด โดยเป็นการศึกษาจากผลการปฏิบัติราชการในรอบปีของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด และจากการทบทวนวรรณกรรมและภารกิจของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงแนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติด แนวคิดต่างๆ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ในรอบปีงบประมาณ 2557 กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดมีผลการปฏิบัติที่เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี รวมทั้งตามนโยบายของรัฐบาลและสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการปราบปรามยาเสพติด แต่ก็ยังพบว่าปัจจัยที่ยังเป็นปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ในการป้องกันและปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติดอยู่นั้น คือ การยังคงขาดสนับสนุนเครื่องมือ ยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง เบี้ยเลี้ยง ที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน จนทำให้ขาดการสนับสนุนที่ดีให้แก่เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติ ส่งผลให้การดำเนินงานสืบสวนปราบปรามไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ประการต่อมาคือ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประสานข้อมูล สนับสนุนการปฏิบัติ ยังไม่ดีเท่าที่ควร รวมไปถึงการต้องพยายามแสวงหาความร่วมมือในการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติดจากประชาชนในชุมชน และประการที่สาม คือ การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติเองขาดการฝึกฝนวิทยาการ ความรู้ เทคโนโลยีใหม่ๆ ให้เท่าทันกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด จึงควรมีการจัดฝึกอบรมเสริมสร้างองค์ความรู้ ตลอดจนวิทยาการใหม่ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

คำนำ

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับการจัดการปัญหาเสพติด โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากข้อมูลในเชิงเอกสาร รวมไปถึงการสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับปัญหา ข้อขัดข้อง และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณท่าน พล.อ.ต.สมชาย สังขมณี และ น.อ.วันชัย แปลงศรี สำหรับคำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำงานวิจัย รวมไปถึงต้องขอขอบคุณในความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดทุกท่าน สำหรับการให้ข้อมูลเอกสาร และแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็น ข้อมูล และประโยชน์ให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาบ้าง ไม่มากก็น้อย

พลตำรวจตรี

(ชินภัทร สารสิน)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	6
แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม	6
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด	11
กฎหมาย พระราชบัญญัติ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	17
สภาพปัญหาและสถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน	20
นโยบายและแผนการปราบปรามยาเสพติด	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
บทที่ 3 กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดกับการแก้ปัญหายาเสพติด	33
โครงสร้างกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด	34
สภาพและปัญหาในการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติด	35
ยุทธศาสตร์กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดประจำปี	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งบประมาณ พ.ศ.2557	46
มาตรการและแนวทางการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะ	
ยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2557	49
ผลการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติด	52
บทที่ 4 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 5 สรุป และข้อเสนอแนะ	61
สรุป	61
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	69
ประวัติย่อผู้วิจัย	89

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
3 – 1 แสดง โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด	34
4 – 1 แสดงผลการจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติด ในภาพรวมของ ตร.เปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ 2556 กับปีงบประมาณ 2557	55
4 – 2 แสดงผลการจับกุมยาบ้า ในภาพรวมของ ตร. เปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ 2556 กับ ปีงบประมาณ 2557	56

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 – 1 แสดงผลการจับกุมคดียาเสพติดทุกข้อหา แยกตามหน่วยงาน	2
4 – 1 ผลการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของ ตร. ในรอบปีงบประมาณ 2557 ระหว่างวันที่ 1 ต.ค.56 – 30 ก.ย.57	53
4 – 2 ผลการจับกุมคดียาเสพติดของ บช.ปส. จำแนกตามข้อหาเปรียบเทียบ ระหว่างปีงบประมาณ 2556 และปีงบประมาณ 2557	54
4 – 3 ผลการจับกุมของกลางคดียาเสพติดของ บช.ปส. จำแนกตามของกลาง เปรียบเทียบระหว่าง ปีงบประมาณ 2556 และปีงบประมาณ 2557	54
4 – 4 การตรวจสอบทรัพย์สินและมูลค่าทรัพย์สิน เปรียบเทียบระหว่าง ปีงบประมาณ 2556 และปีงบประมาณ 2557	55

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหายาเสพติด นอกจากจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนทั่วไปและสังคมส่วนรวมแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อประเทศชาติรวมถึงภาครัฐ เอกชน ที่ได้รับความเสียหายจากการทำความผิดขององค์กร หรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ายาเสพติดอีกด้วย ทั้งยังมีผลในแง่ของความท้าทายต่อกระบวนการจัดการทางสังคมว่าจะสามารถจัดการป้องกันปราบปรามปัญหายาเสพติด รวมไปถึงการกำหนดแนวทางรับมือกับปัญหาเหล่านั้นที่นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นจนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้อย่างไร

สถานการณ์ปัญหายาเสพติด ในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง มีการจับกุมแหล่งผลิต ยาเสพติดภายในประเทศอย่างสม่ำเสมอ นักค้ารายสำคัญยังคงมีบทบาทในการบงการการซื้อขายยาเสพติดทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกเรือนจำ การเกิดขึ้นของผู้เกี่ยวข้องกับการค้าและผู้เสพที่เป็นรายใหม่ ซึ่งให้เห็นว่าปัญหายาเสพติดยังอยู่ในระดับที่รุนแรง นับเป็นปัญหาที่รัฐบาลให้ความสำคัญ และกำหนดให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ ตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด โดยในปีงบประมาณ 2554-2556 มีการจับกุมคดียาเสพติด จำนวน 1,082,267 คดี ผู้ต้องหา 1,137,689 คน เป็นการจับกุม 5 ข้อหาสำคัญจำนวน 164,002 คดี ผู้ต้องหา 200,388 คน (สำนักงาน ป.ป.ส., 2556)

แนวโน้มความรุนแรงของปัญหายาเสพติดยังคงทวีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง โดยมีข้อมูลในปี พ.ศ.2554 พบว่าคดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาคดี 5 อันดับแรก ได้แก่ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ร.บ.การพนัน พ.ร.บ. คนเข้าเมือง และพ.ร.บ.อาวุธปืนฯ ซึ่ง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษยังคงครองอันดับหนึ่งคดีที่เข้าสู่การพิจารณาในคดีอาญาของศาลชั้นต้นอย่างต่อเนื่องทุกปี (สำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2554)

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลจากผลการจับกุมจากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แสดงให้เห็นถึงผลการจับกุมคดียาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 – 1 แสดงผลการจับกุมคดียาเสพติดทุกข้อหา แยกตามหน่วยงาน

	ผลการจับกุม ทุกข้อหา แยกตามหน่วยงาน					
	2555		2556		2557	
	คดี	คน	คดี	คน	คดี	คน
บช.น.	58,188	58,873	61,644	62,372	48,205	49,141
ภ.1	38,950	40,251	59,905	58,088	40,270	41,189
ภ.2	45,091	46,382	50,659	51,809	46,872	47,817
ภ.3	29,262	30,470	39,058	40,459	28,816	30,329
ภ.4	45,378	47,295	45,762	47,624	47,314	48,936
ภ.5	19,407	20,674	17,021	18,074	19,480	20,491
ภ.6	21,881	23,521	29,716	31,306	26,751	28,091
ภ.7	42,187	43,166	49,577	50,475	25,152	25,889
ภ.8	26,952	31,699	32,871	37,422	35,537	41,422
ภ.9	15,832	18,375	19,978	22,602	20,707	23,697
ศษต.	7,642	8,710	9,002	9,924	9,142	9,923
ปส.	459	809	418	851	357	703
รวม	351,229	370,226	412,611	431,006	348,603	367,628

ที่มา : ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบังคับการอำนาจการ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

ในทุกๆ รัฐบาลได้มุ่งเน้น และให้ความสำคัญกับปัญหายาเสพติดมาโดยตลอด สังเกตได้จากแนวนโยบายของแต่ละรัฐบาลที่ประกาศออกมา จะมีการมุ่งเน้นจัดการป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดเป็นสำคัญ และด้วยความที่การจะจัดการกับปัญหาเสพติดนั้น จำเป็นอย่างยิ่ง

ที่จะต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งข้าราชการ ตำรวจ ทหาร พลเรือน เพื่อให้การป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ส่งผลให้สถาบันครอบครัวอ่อนแอ ประกอบกับกลไกของรัฐบาลบางส่วนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งทางตรงและทางอ้อมมากขึ้น ทำให้ปัญหาเสพติดได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะยาบ้ายังคงมีแนวโน้มในการแพร่ระบาดมากขึ้น หากไม่มีการป้องกันแก้ไขอย่างรวดเร็วให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมแล้ว จะเป็นตัวการทำลายทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของชาติ แนวโน้มปัญหาเสพติดของประเทศไทยยังคงประสบกับปัญหาการผลิตยาเสพติด และการลักลอบค้าเถียงยาเสพติดจากภายนอกประเทศเข้ามาอย่างไร้ขีดจำกัดการค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นผลจากที่มีการนำเข้ายาเสพติดในปริมาณมากเกินกว่าความต้องการที่แท้จริง ทำให้เกิดกลุ่มการค้ามากขึ้น และกระจายครอบคลุมไปในทุกพื้นที่ทุกกลุ่มประชากร

ในปัจจุบันการดำเนินงานด้านการปราบปรามยาเสพติด จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประสานความร่วมมือกันในทุกภาคส่วน ยกตัวอย่างเช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง กรมศุลกากร กรมราชทัณฑ์หรือแม้กระทั่งกระทรวงสาธารณสุข เพราะการจะป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจังนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการบูรณาการร่วมกันทั้งระบบตั้งแต่ การป้องกัน การปราบปราม การจับกุม การลงโทษ ไปตลอดจนกระทั่งถึงการบำบัดฟื้นฟู

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย จึงมีบทบาทสำคัญในขั้นตอนการจัดการกับปัญหาเสพติดในลักษณะเชิงรุก เน้นการป้องกันปราบปรามและจับกุมปัญหาเสียดียาเสพติด โดยที่ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับการจัดการกับปัญหาเสพติดตามที่ได้รับมอบนโยบายต่อมา จึงมีหน้าที่ที่จะต้องบูรณาการแนวคิดตามนโยบายมาสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม เกิดผลจริงทั้งในแง่ของการกำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการองค์กร จัดการทรัพยากร งานด้านการข่าว ตลอดจนการดำเนินการทางยุทธวิธีในการปราบปรามผู้ค้าและแหล่งผลิตยาเสพติด เป็นต้น

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด นับได้ว่าเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นหลัก โดยที่กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2557 กำหนดวิสัยทัศน์ (vision) ไว้ว่ากองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เป็นหน่วยงานในเชิงยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเป็นฝ่ายอำนวยการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการวางแผน บูรณาการ และสนับสนุน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ไขปัญหาเสฟติด เพื่อให้ชุมชนและสังคมปลอดภัยจากยาเสฟติด (ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสฟติด, 2557)

โดยที่มีพันธกิจ (Mission) ซึ่งถูกกำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ข้างต้น แบ่งออกเป็น 6 ข้อ คือ

1. เป็นฝ่ายอำนวยการด้านยุทธศาสตร์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติในการวางแผนควบคุม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และเสนอแนะการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสฟติดและหน่วยงานในสังกัด
2. ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายอื่นอันเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสฟติด และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาที่วาระอาญาจักร
3. ดำเนินการเพื่อให้มีการยึด หรืออายัดทรัพย์สินตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการยึด หรืออายัดทรัพย์สินที่ได้มาเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสฟติด
4. ป้องกันและปราบปรามยาเสฟติดที่วาระอาญาจักร
5. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและปราบปรามยาเสฟติดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
6. ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งจากพันธกิจและวิสัยทัศน์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสฟติดในการจัดการกับปัญหาเสฟติดนั้นมีหลากหลาย และมีการปฏิบัติที่ละเอียดอ่อนซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในการทำงาน หากแต่ว่าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสฟติดในปัจจุบันนี้ก็ยังคงพบปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานอยู่ในหลายๆด้าน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสฟติด เพื่อให้ทราบถึงปัญหา ข้อขัดข้อง ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของหน่วยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน ตลอดจนข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสฟติดในการป้องกันและปราบปรามปัญหาเสฟติด

2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการให้กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดเท่านั้น โดยการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาในกรอบปีงบประมาณ พ.ศ.2557

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษาถึงนโยบายและมาตรการการปราบปรามยาเสพติดของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบกับการดำเนินงาน ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาภายในกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบผลการดำเนินงาน และปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
2. ผลวิจัย สามารถใช้เป็นข้อมูลเสนอแนะสำหรับพัฒนาแก้ไขข้อบกพร่อง และนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ในภายหน้าให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด เพื่อให้เห็นถึงวิธีการปฏิบัติ ขั้นตอนการทำงาน การจัดการ ปัญหา ข้อขัดข้อง หรือข้อเสนอแนะ ซึ่งจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนและศึกษาถึงทฤษฎี แนวคิด กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด
3. กฎหมาย พระราชบัญญัติ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
4. สภาพปัญหาและสถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน
5. นโยบายและแผนการปราบปรามยาเสพติด
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม

ในการจำแนกประเภทอาชญากรรมนั้น นักอาชญาวิทยาในยุคปัจจุบัน ได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก อาทิ Clinard & Quimney นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน ได้ตั้งทฤษฎีการจำแนกประเภทอาชญากรรมไว้โดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับกฎหมาย ถือว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นเพราะมีกฎหมาย และกฎหมายก็คือข้อกำหนดที่ออกโดยผู้มีอำนาจในการวางนโยบายของรัฐ กฎหมายอาญาจึงเป็นกฎหมายที่กำหนดพฤติกรรมที่คุกคามต่อผู้มีอำนาจในการออกกฎหมายนั่นเอง

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับอาชีพของอาชญากร เนื่องจากการกระทำผิดเป็นส่วนหนึ่งของอาชีพ ซึ่งเกี่ยวกับความสำนึกต่อตนเอง ความก้าวหน้าในการประกอบอาชญากรรม อาชญากรรมบางอย่างกระทำผิดโดยยึดเป็นอาชีพ แต่อาชญากรรมบางอย่างกระทำผิดเพราะเหตุบังเอิญและอาชญากรรมบางอย่างเกิดขึ้นเพราะโอกาสจากการประกอบอาชีพ

3. ความเกื้อกูลของกลุ่มต่อการประกอบอาชีพกรรม เป็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาว่าพฤติกรรมของอาชญากรได้รับการสนับสนุนโดยใครหรือไม่ ในที่นี้หมายถึงค่านิยมที่ได้รับการถ่ายทอดจากเพื่อนฝูงหรือกลุ่มนั่นเอง

4. ความตรงกันระหว่างพฤติกรรมอาชญากรกับพฤติกรรมที่ถูกตั้งตามกฎหมาย ถือว่าพฤติกรรมของอาชญากรนั้น อาจจะตรงกับพฤติกรรมที่ถูกตั้งตามกฎหมาย หมายความว่า ค่านิยมทัศนคติ หรือการแสดงออกของอาชญากรอาจจะตรงกับพฤติกรรมของพวกที่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น อาชญากรอาชีพ ก็มีค่านิยม มีความชำนาญหรือตรงกับพวกที่ประกอบอาชีพ โดยถูกกฎหมาย

5. ปฏิกริยาของสังคมต่อพฤติกรรมของอาชญากร และกระบวนการทางกฎหมายในประเด็นนี้ จะต้องพิจารณาว่าสังคมมีปฏิกริยาต่ออาชญากรรมบางประเภทอย่างไร เช่น ปัญหาโสเภณี บางคนรู้สึกรังเกียจมาก บางคนรังเกียจน้อย ในชั้นกระบวนการทางกฎหมายมีการจับมาลงโทษไม่มาก อาชญากรรมบางอย่างมีการลงโทษรุนแรง เช่น ยาเสพติดให้โทษ มักจะมีการลงโทษรุนแรงกว่าโสเภณี

จากกรอบทฤษฎีดังกล่าว Clinard & Quinney ได้จำแนกประเภทอาชญากรรมไว้ได้ 9 ประเภท ดังนี้ คือ

1. อาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลอย่างรุนแรง ได้แก่ ฆาตกรรม การทำร้ายร่างกายจนบาดเจ็บสาหัส การข่มขืนกระทำชำเรา กฎหมายอาญาของทุกสังคมได้กำหนดความผิดเช่นนี้ไว้ ผู้กระทำผิดไม่คิดว่าตนเป็นอาชญากร เป็นพวกที่ไม่เคยกระทำผิดมาก่อน ที่กระทำผิดเพราะสถานการณ์บังคับ ไม่มีใครสนับสนุนให้กระทำผิด แต่อาจมีค่านิยมไปในทางรุนแรงได้ สังคมรู้สึกต่อต้านอาชญากรประเภทนี้มาก

2. อาชญากรรมที่กระทำผิดต่อทรัพย์สินตามโอกาส ได้แก่ การปลอมลายนิ้วมือ การขโมยของในร้านขายของ การทำลายสิ่งสาธารณะ การขโมยรถยนต์ กฎหมายออกมาเพื่อป้องกันทรัพย์สิน ผู้กระทำผิดคิดว่าตนไม่เป็นอาชญากร และมักจะหาเหตุผลมาอ้างการกระทำผิด เป็นการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ การมีเงินทอง ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ตรงกับของคนที่ไม่กระทำผิด อาจได้รับการสนับสนุนบ้างเล็กน้อยจากกลุ่มคนที่คบค้าด้วย แต่พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นการละเมิดต่อสิทธิของ ผู้มีทรัพย์สินเงินทอง สังคมไม่ค่อยมีปฏิกริยารุนแรงต่อผู้ไม่เคยกระทำผิดมาก่อน มีการบรรเทาโทษในกระบวนการของกฎหมาย

3. อาชญากรรมที่ทำลายความสวยงามของสังคม ได้แก่ โสเภณี รักร่วมเพศ การเมาสุราในที่สาธารณะ การใช้ยาเสพติดให้โทษ มักเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีเหยื่อ แต่ทำความรำคาญให้แก่ชุมชน ผู้ละเมิดกฎหมายอาจจะคิดว่าตนเองเป็นอาชญากร หากคนอื่นกล่าวถึงอย่างซ้ำซาก ผู้กระทำผิดมักจะได้รับ การสนับสนุนจากผู้กระทำผิดด้วยกัน พฤติกรรมบางอย่างได้รับการส่งเสริมจาก

วัฒนธรรมรองรับพฤติกรรมของผู้กระทำผิดบางอย่างอาจจะตรงกับพฤติกรรมของผู้ที่ไม่กระทำผิด เช่น การพนันซึ่งบางอย่างผิดกฎหมาย บางอย่างถูกกฎหมาย บางคนชอบที่ถูกกฎหมาย เช่น ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล อาชญากรประเภทนี้มีการจับกุมลงโทษไม่มากนัก

4. อาชญากรรมที่นิยมทำตามกันมา ได้แก่ การลักขโมย การข่มขืน การปล้น โดยผู้กระทำผิดมักจะเริ่มต้นแต่เยาว์วัย โดยการรวมตัวเป็นแก๊ง ผู้กระทำผิดมักจะอยู่ในสภาพลึงเล คือ บางทีก็เห็นดีเห็นงามกับค่านิยมสังคม แต่บางทีก็กลับหันมาคล้อยตามค่านิยมของกลุ่มที่ตนคบค้าสมาคมด้วย พฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในทางเศรษฐกิจ ซึ่งตรงกับเป้าหมายของคนที่เคารพกฎหมายแต่ก็ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นในเรื่องทรัพย์สินในกระบวนการทางกฎหมายจะมีการจับกุมและตัดสินลงโทษ

5. อาชญากรรมการเมือง ได้แก่ การกบฏ การก่อการร้าย การจารกรรม ฯลฯ การออกกฎหมายก็เพื่อปกป้องรัฐบาล จึงต้องลงโทษ และควบคุมผู้ที่บั่นทอนเสถียรภาพของรัฐบาล พวกอาชญากรการเมืองมักจะทำงานด้วยความไตร่ตรองรอบคอบ และมองว่าตนเองมิได้เป็นอาชญากร อาจจะมี บางคนบางกลุ่มเห็นด้วยในการกระทำผิดและให้การสนับสนุน พฤติกรรมของอาชญากรกระทำลงไปเพราะความเชื่อในอุดมการณ์ทางการเมือง ประชาชนจะยอมรับอาชญากรรมประเภทนี้หรือไม่ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

6. อาชญากรที่เกิดจากงานอาชีพ ได้แก่ การทุจริตต่อหน้าที่ ไม่ว่าจะป็นข้าราชการหรือพนักงานบริษัท กฎหมายออกมาก็เพื่อป้องกันประโยชน์ของกลุ่มอาชีพต่างๆ ผู้กระทำผิดอาจได้รับการสนับสนุนจากคนบางอาชีพหรือคนบางกลุ่มก็ได้ การประกอบอาชญากรรมประเภทนี้ก็ดำเนินไปทำนองเดียวกับกิจกรรมในวงการธุรกิจ ผู้กระทำผิดมักจะมีคนรู้จักในสังคม สังคมมักไม่ค่อยมีปฏิกิริยาที่รุนแรง การลงโทษก็ไม่รุนแรง อย่างไรก็ตามขึ้นอยู่กับกฎของกลุ่มอาชีพต่างๆ ด้วยปฏิกิริยาของสังคมเป็นไปในทางที่ไม่ค่อยให้การเอาใจใส่ในการควบคุมเท่าที่ควร

7. อาชญากรรมที่กระทำผิดกฎหมายธุรกิจการค้า ได้แก่ การโฆษณาหลอกลวง ความผิดเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายการค้า การผลิตอาหารและยาที่ไม่ปลอดภัย กฎหมายออกมาก็เพื่อปกป้องคุ้มครองกิจการค้าในสังคมทุนนิยม ผู้กระทำผิดก็คือบุคคลที่อยู่ในวงการธุรกิจการค้านั่นเอง ในการละเมิดมักทำการเป็นขบวนการกระทำผิด เพื่อประโยชน์ในการผลิตและการบริโภคอย่างไม่มีขีดจำกัด ซึ่งตรงกับอุดมการณ์ในวงการธุรกิจการค้า การนำกฎหมายมาบังคับใช้ในเรื่องนี้ยังไม่ค่อยเด่นชัด อย่างไรก็ตาม สาธารณชนเริ่มมีปฏิกิริยามากขึ้นต่อความผิดประเภทนี้

8. องค์กรอาชญากรรม มักเป็นอาชญากรรมที่มีการจัดตั้ง มีหัวหน้า มีรองหัวหน้า มีผู้บังคับบัญชาปฏิบัติและผู้ปฏิบัติ เช่น องค์กรมาเฟียในประเทศไทยเกี่ยวกับยาเสพติด องค์กรค้าของเถื่อน องค์กรเรียกค่าไถ่หรือข่มขู่เอาเงิน ผู้กระทำผิดดำเนินการประกอบอาชญากรรมประเภทนี้ก็เพื่อการ

ดำรงชีวิต ในระดับผู้ปฏิบัติการขององค์กรอาชญากรรมจะคิดว่าตนเองเป็นอาชญากร คบค้าสมาคมกับพวกอาชญากรด้วยกันและแยกตัวจากสังคม ส่วนในระดับหัวหน้าขององค์กรก็พยายามทำตัวเข้าสมาคมกับบุคคลที่มีพฤติกรรมถูกต้องตามกฎหมาย และคนระดับดังกล่าวนี้มักจะมีที่อยู่อาศัยที่มีหลักฐานมั่นคง กิจกรรมต่างๆ ขององค์กรอาชญากรรมตรงกันกับกิจกรรมของผู้เคาระพกฎหมาย เช่น การจัดกำลัง การทำมาค้าขาย การสร้างสัมพันธไมตรีกับผู้อื่น ฯลฯ

9. อาชญากรรมอาชีพ ได้แก่ การเป็นมือปืนรับจ้าง การดัดมุ้ง การล้วงกระเป๋า การขโมยของในร้านขายของ การปลอมลายมือ การปลอมของ ฯลฯ พวกอาชญากรอาชีพมักประกอบอาชีพเพื่อการค้าในชีวิต อาชญากรรมคือวิถีชีวิตของพวกเขาและรู้ดีว่าตนเองเป็นอาชญากร การคบค้าสมาคมกับพวกอาชญากรด้วยกันแล้ว อาชญากรพวกนี้จะอยู่ในฐานะสูง การปฏิบัติงานและความชำนาญที่ใช้บางทีก็ตรงกับของผู้ที่ประกอบสัมมาอาชีพ ประชาชนทนอยู่กับพวกนี้เพราะไม่ทราบว่ามีใครเป็นใครมีหลายคดีที่ไม่อาจจะดำเนินการบังคับใช้กฎหมายได้เพราะไม่สามารถจับตัวผู้กระทำผิดมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้

ทฤษฎีการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จำแนกได้ 3 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach) เซอร์ โรเบิร์ต เฟล (Sir Robert Fell) ได้กำหนดหลักวิชาการตำรวจข้อที่ 1 การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นภารกิจพื้นฐานของตำรวจ ก็ได้กลายเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิดแนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกันอาชญากรรมในระยะต่อมา ซึ่งการดำเนินการตามแนวทฤษฎีนี้นับได้ว่าเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลทางด้านจิตวิทยาให้เป็นที่เกรงขามของอาชญากร ทำให้เกิดความยับยั้งชั่งใจไม่กล้าที่จะก่ออาชญากรรมเนื่องจากกลัวว่าจะถูกจับกุม โดยหลักทางทฤษฎีนี้คือ การปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมเป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่จะถูกจับกุมของอาชญากร ซึ่งเท่ากับเป็นการปิดช่วงเวลาและลดช่องโอกาสของอาชญากร ทำให้ยากต่อการก่ออาชญากรรมยิ่งขึ้น นอกจากนั้นการกระจายกำลังตำรวจให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ยังสร้างความอบอุ่นใจให้กับประชาชนที่พบเห็นอีกด้วย สำหรับยุทธวิธีหลักในการป้องกันตามแนวทฤษฎีนี้คือ การตรวจท้องที่และเมื่อพบผู้กระทำผิดแล้วก็ต้องทำการจับกุมอย่างเฉียบขาด นอกจากนี้ยังใช้วิธีตั้งด่านตรวจค้น ตั้งจุดสกัด คุ้มยาม ตลอดจนการจัดยามเฝ้าจุดดูแลสถานที่สำคัญต่างๆ ทั้งที่เป็นงานประจำและงานเฉพาะกิจอีกด้วย

จากแนวความคิดและยุทธวิธีดังกล่าวนี้เอง ตำรวจจึงได้รับการกำหนดให้แต่งเครื่องแบบและมียานพาหนะที่มีลักษณะเด่นชัดสามารถมองเห็นชัดเจนแต่ไกลเพื่อเป็นการข่มขวัญหรือยับยั้งอาชญากรในระแวกที่ตำรวจตรวจผ่านไป

อย่างไรก็ตาม แนวความคิดในการป้องกันอาชญากรรมตามแนวทฤษฎีนี้ มุ่งหมายจะสร้างองค์กรตำรวจให้มีประสิทธิภาพ สามารถปกป้องคุ้มครองชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตน

ได้ตามลำพังโดยไม่จำเป็นต้องได้รับการร้องขอความช่วยเหลือจากประชาชนโดยตรง ทั้งนี้ เนื่องจาก นักวิชาการตามทฤษฎีนี้มีความมั่นใจว่ากลุ่มบุคคลที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับการฝึกอบรมอย่างดีแล้วย่อมมีประสิทธิภาพต่อการป้องกันอาชญากรรมและสามารถควบคุมสถานการณ์ที่ยุ่งเหยิงได้โดยเอกเทศ ส่วนเครื่องมือที่ตำรวจใช้สื่อสารกับประชาชนนั้น ใช้การประชาสัมพันธ์ซึ่งมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียวจากตำรวจสู่ประชาชนเท่านั้น เนื่องจากแนวความคิดดังกล่าวต้องการเพียงเพื่อจะให้ประชาชนได้ทราบข่าวคราวการทำงานและประสิทธิภาพของตำรวจ เพื่อจะได้เกิดความมั่นใจและอบอุ่นใจ โดยไม่คำนึงถึงว่าประชาชนจะมีความรู้สึกรับหรือไม่หรือมีความคิดอย่างไรต่อการทำงานของตำรวจ

2. ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Theory) ทฤษฎีนี้ถูกเสนอขึ้นมาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1920 โดยมีรากฐานมาจากแนวความคิดและผลการวิจัยของนักอาชญาวิทยากลุ่ม ชิคาโก หรือสำนักนิเวศน์วิทยา ภายใต้การนำของ โรเบิร์ต พาร์ค (Robert Park) ได้พยายามมุ่งใจให้นักอาชญาวิทยาทั้งหลายเห็นความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ในสภาพแวดล้อมของเมืองที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมอาชญากรรม ต่อมาจึงได้มีการรวมตัวกัน ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างแพร่หลาย นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1929 Burgess ได้เสนอทฤษฎีวงรอบ (Concentric Circle Theory) ในการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรม พบว่า อาชญากรรมมักมีสถิติสูงในบริเวณใจกลางนครชิคาโก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นย่านธุรกิจรวมกับย่านที่อยู่อาศัยชั่วคราว เนื่องจากมีการย้ายเข้าออกอยู่เสมอและสถิติอาชญากรรมรวมทั้งปัญหาต่างๆ ของชุมชนจะลดลงขณะเมื่อถอยห่างจากใจกลางเมืองออกไป ต่อมาในปี ค.ศ. 1942 C.R.Shaw & H.D. Mackey ก็ได้นำทฤษฎีวงรอบไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมเยาวชนในมหานครชิคาโก ซึ่งได้ผลเช่นเดียวกัน

จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวนี้ นักทฤษฎีอาชญาวิทยาได้สรุปว่า การขาดระเบียบในสังคมหรือสถานะแตกแยกของกลไกทางสังคมที่มีหน้าที่คำนวณความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือความร่วมมือร่วมใจ ตลอดจนกำลังใจของสมาชิกในสังคมเป็นสาเหตุเบื้องต้นของการเกิดอาชญากรรม ต่อมา Herbert Gants ได้ใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างแนวความคิดที่ต่อเนื่อง เรียกว่า “หมู่บ้านในเมือง” (Urban Village) โดยเขาได้เน้นหนักที่การสร้างความสัมพันธ์ในสังคมหรือชุมชนด้วยการจัดสภาพพื้นที่ในชุมชนให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของคนในชุมชนต่างๆ

โดยสรุป หลักใหญ่ใจความของทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม คือการจัดสภาพทั่วไปในระดับเมือง ชุมชนหรือหมู่บ้าน ในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่ออำนวยความสะดวก การสังเกตตรวจตราโดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่ง

สนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนที่มีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินทั้งของตนเองและของบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม

3. ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Theory of Crime control through Environment design) เป็นทฤษฎีที่มีแนวความคิดรวม (Synthesis) โดยทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายเป็นแนวความคิดริเริ่ม (Thesis) และทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เป็นแนวความคิดขัดแย้ง (ante thesis) โดยตระหนักถึงความแตกต่างของทั้งอินทรีย์และสภาพแวดล้อมในการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ขึ้นมา มีหลักสำคัญ 5 ประการ คือ

1. มุ่งลดช่องโอกาสสำหรับการประกอบอาชญากรรม ในสภาพแวดล้อม แต่ไม่ได้ละเลยต่อความสำคัญของตัวบุคคลซึ่งมีแนวโน้มหรือสำนึกที่จะละเมิดหรือไม่ละเมิดกฎหมาย

2. มีความพอเพียงในการควบคุมอาชญากรรม ประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม

3. มีคุณค่าทางปฏิบัติในระดับสูง รวมทั้งส่งเสริมหลักศีลธรรมและมนุษยธรรม

4. มุ่งสนับสนุนการรวมตัวและสัมพันธ์ภาพ ระหว่างสุจริตชนในสังคมเพื่อให้เกิดแรงต้านในทุจริตชนซึ่งเป็นกลุ่มน้อย โดยอาศัยวิธีการที่อยู่ภายในกรอบของกฎหมาย

5. กำหนดนิยามของกฎหมายไว้เฉพาะกฎหมายซึ่งตราขึ้น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยรวม กล่าวคือเพื่อให้ประชาชนจำนวนมากที่สุดได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบัญญัติกฎหมายนั้น

กล่าวโดยสรุป เป็นทฤษฎีที่มุ่งพิจารณาสภาพแวดล้อม โดยการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อขัดขวางการละเมิดกฎหมายโดยแบ่งสภาพแวดล้อมเป็น 2 ทาง คือ สภาพแวดล้อมทางรูปธรรม ได้แก่ การวางแผนเมืองและชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบอาคารและการสักรหัสเลขบนทรัพย์สินและอื่นๆ กับสภาพแวดล้อมทางนามธรรม ได้แก่ การใช้มาตรการสายตรวจประชาชน มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย และมาตรการตรวจตามบ้านเรือน ฯลฯ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด

แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดมียุทธศาสตร์ที่ใช้กันอยู่ คือการลดอุปสงค์ยาเสพติดควบคู่ไปกับการลดอุปทานยาเสพติดภายใต้การดำเนินงานที่ผสมผสานกันอย่างเหมาะสมระหว่างมาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มาตรการ

ปราบปรามยาเสพติด และมาตรการควบคุมพืชเสพติด ซึ่งคำนึงถึงสภาพปัญหาในพื้นที่และการมีส่วนร่วมของ ประชาชนทุกกลุ่มในการดำเนินงาน โดยมีแนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ส่งเสริมบทบาทของสถาบันในสังคม อาทิ สถาบันทางศาสนา สถาบันทางการศึกษา สถาบันครอบครัว และสถาบันชุมชนให้ตระหนักถึงปัญหา และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด โดยอยู่บนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม

2. ประสานและผนึกกำลังระหว่างองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนา ภาคเอกชน และองค์กรประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ของสมาชิกในองค์กรต่างๆ ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันถึงปัญหาและร่วมกันดำเนินกิจกรรมที่ เหมาะสม อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. คำนึงถึงการผสมผสานระหว่างสถานการณ์ สภาพปัญหา และการแก้ไขปัญหามิติ ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอื่นๆ กับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสอดคล้องและทันต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและ การเมือง

4. สร้างความเข้มแข็งและความต่อเนื่องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษา โดยใช้รูปแบบที่ผสมผสานการดำเนินงานและผสมความร่วมมือของบุคลากรทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษา ทั้งนี้เน้นที่การพัฒนากระบวนการ หลักสูตร ผู้สอน และวิธีการใน การเรียนการสอนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

5. พัฒนาระบบการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั้ง 3 ระบบ ได้แก่ ระบบ สมัยครใจ ระบบต้องโทษ และระบบบังคับบำบัด โดยเน้นที่คุณภาพบริการ และการมีส่วนร่วมของ ครอบครัวและชุมชนในการป้องกันการติดยาเสพติดซ้ำ

6. เร่งรัดและขยายการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงานปราบปรามให้ ครอบคลุมทั้งการปราบปรามผู้ค้ารายใหญ่และผู้ค้ารายย่อย โดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์ สุจริตในการ ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

7. ส่งเสริมให้สมาชิกในสังคมได้รับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของปัญหายาเสพติด ตลอดจนรับรู้ถึงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยอาศัยสื่อต่างๆ โดยเฉพาะ สื่อสารมวลชนของภาครัฐและเอกชน

ถึงแม้การดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดในประเทศไทย จะได้ดำเนินมาเป็นระยะ เวลานานแล้ว และผลการดำเนินงานก็นับได้ว่าประสบความสำเร็จพอสมควร ทว่าแนวความคิดต่างๆ ที่ ใช้ในการดำเนินงานนั้น ประเทศไทยได้นำมาจากแนวความคิดของต่างประเทศ ยังไม่มีการ ศึกษาวิจัยอย่างจริงจังถึงรูปแบบ หรือแนวความคิดเกี่ยวกับการป้องกันที่เหมาะสมกับสภาพสังคม

กลุ่มเป้าหมาย และลักษณะปัญหาของประเทศไทยโดยเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามแนวความคิดต่างๆ ที่นักวิชาการจากต่างประเทศผู้คิดค้นนั้น ก็สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในประเทศไทยได้ดีพอสมควร

แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนการทำงานจากหน่วยงาน

การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปราบปรามยาเสพติดหรือการสืบสวนจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่ในลักษณะที่จะสนองต่อการค้ายาเสพติดได้อย่างเต็มกำลังความสามารถนั้น การได้รับความสนับสนุนเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่างๆ จากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น กำลังพล เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะ อาวุธประจำกาย เงินค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปราบปรามให้เพียงพอตามความจำเป็น ก็นับได้ว่าเป็นสิ่งเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติหน้าที่สำเร็จได้อย่างรวดเร็ว

การปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยสมบูรณ์ เนื่องมาจากการขาดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านยานพาหนะ อาวุธปืน เครื่องมือสื่อสารขณะออกปฏิบัติงาน กล่าวคือ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ดังกล่าวนี้อยู่ไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน เพราะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องออกตรวจลาดตระเวนท้องที่ ดำเนินการสืบสวนติดตามจับกุมผู้กระทำความผิด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ความรวดเร็วและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน เจ้าพนักงานตำรวจยังขาดเครื่องมือสื่อสารในการติดต่อกันให้ทั่วถึง ตลอดจนยานพาหนะที่มีอยู่ ในปัจจุบันอยู่ในสภาพชำรุดเสียหายต้องซ่อมแซมอยู่เสมอ ไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมันเชื้อเพลิงขาดแคลนทางราชการจ่ายให้ไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติงานด้วย อาวุธปืนที่ทางราชการจ่ายให้ นั้นเป็นอาวุธปืนที่เก่าและล้าสมัย อีกทั้งไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติงานด้วยดี จากการศึกษาของ ชีระบุรณ์ สมบูรณ์ (2517) ซึ่งได้ทำการศึกษาอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในเขตท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา สรุปได้ว่า กำลังเจ้าหน้าที่ทั้งปริมาณและคุณภาพ มีไม่เพียงพอกับการรักษาความสงบเรียบร้อย มีปัญหาเกี่ยวกับการเงินงบประมาณของตำรวจ ซึ่งได้แก่ เบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการติดตามคนร้าย ทำให้ตำรวจขาดกำลังใจในการทำงาน ขาดยานพาหนะในการที่จะออกปฏิบัติงาน ที่มีอยู่ก็ไม่เพียงพอและมีสภาพเก่าต้องซ่อมแซมอยู่เสมอ ขาดน้ำมันเชื้อเพลิง นายตำรวจต้องจ่ายเงินส่วนตัวเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการออกตรวจหรือออกไปดูสถานที่เกิดเหตุ เครื่องมือสื่อสารและเครื่องมือเครื่องใช้ ยังไม่เพียงพอ อาวุธปืน กระสุนปืนและวัตถุระเบิด ที่มีอยู่ยังเป็นอาวุธที่มีสภาพเก่าไม่ทันสมัย และยังไม่เพียงพอกับความต้องการที่จะใช้ออกปราบปราม

จะเห็นได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้ผลดีมีประสิทธิภาพเพียงพอ ขึ้นอยู่กับการได้รับการสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานในลักษณะที่พร้อมและเพียงพออยู่เสมอ เช่น รถยนต์ รวมทั้งตัวผู้ปฏิบัติต้องมีอุปกรณ์อื่นๆ ติดตัวไปด้วย เช่น อาวุธปืน วิทยุสื่อสาร ซึ่งเป็นสิ่งสัมพันธ์กันสำหรับการทำงานในการติดต่อเพื่อแจ้งความเคลื่อนไหว หรือเส้นทางหลบหนีของผู้กระทำความผิด ดังนั้น ในทางตรงข้ามหากว่าขาดปัจจัยด้านการบริหารงานดังกล่าวแล้ว ก็จะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการปราบปรามอาชญากรรมให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ด้านสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือจากประชาชน

ตำรวจมีบทบาทสำคัญต่อการปราบปรามอาชญากรรมซึ่งต้องปฏิบัติภารกิจภายใต้สภาวะสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของสังคม ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย และเทคโนโลยี โดยมีประชาชนเป็นองค์ประกอบสำคัญ ถ้าพึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายเดียวไม่อาจจะสามารถควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือและการช่วยเหลือเกี่ยวกับการปราบปรามอาชญากรรมจากประชาชนเพราะถือได้ว่าปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาสังคม

ความสำเร็จในการปราบปรามอาชญากรรม เกิดจากองค์ประกอบหลายประการที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งคือ ความสามารถของหน่วยที่จะหาแหล่งข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำผิด และได้มีการนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนหรือกำหนดวิธีการปฏิบัติ จนถึงนำไปสู่การปราบปรามการกระทำผิด การรวบรวมข่าวสารนั้นผู้ทำหน้าที่สืบสวนปราบปรามจะต้องแสวงหาข่าวสารให้ได้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ ยิ่งมากเท่าใดก็จะยิ่งเอื้ออำนวยต่อการสืบสวนมากเท่านั้น จึงจำเป็นต้องหาจากทุกแหล่งข่าวและให้ได้ประโยชน์สูงสุด แหล่งข่าวสำคัญที่หาได้โดยเปิดเผย และมีอยู่ทั่วไปรอบตัวเรา ได้แก่ บุคคลทั่วไป (กองบัญชาการตำรวจปราบปรามอาชญากรรม, 2541) ในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร หรือเบาะแสของคนร้ายของประชาชน ซึ่งในการปราบปรามอาชญากรรม ประชาชนผู้ให้ข่าวนั้นเราเรียกว่า สายหรือสายลับ ซึ่งถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของการสืบสวนคดีอาชญากรรม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่ไม่สามารถจะได้อีกโดยง่าย ถ้าพึ่งแต่เจ้าหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์ในการเจรจาต่อรอง เช่น การล่อซื้อ ในกรณีกับผู้สงสัยระมัดระวังตัวมาก หรือเพื่อให้เป็น ผู้เฝ้าสังเกตเหตุการณ์ หรือรับปฏิบัติหน้าที่ในการปรากฏตัวในท้องที่ที่คนแปลกหน้าอาจจะเป็นเป้าหมายของความสนใจหรือถูกสงสัย หรือเพื่อหาข่าวสารต่างๆ อาทิ ใครเป็นพ่อค้ายาเสพติด รายใหญ่ มีพฤติกรรมอย่างไรหรือเพื่อช่วยชีวิตบุคคล สถานที่ รถยนต์พาหนะที่ใช้ในการกระทำผิด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การปราบปรามยาเสพติดของตำรวจจะประสบความสำเร็จหากประชาชนให้ความร่วมมือ ให้ความสนใจและสนับสนุนกิจกรรมของตำรวจ เช่น ประชาชนได้ทราบวิธีป้องกันตนเองจากภัยของยาเสพติดแล้วนำไปปฏิบัติหรือแจ้งข่าวเบาะแสเกี่ยวกับผู้ค้ายาเสพติด สถานที่จำหน่ายหรือมั่วสุมยาเสพติดแก่เจ้าหน้าที่แทนที่จะเมินเฉย หรือถือว่ามีใช้ธุระของตนแล้ว จะทำให้งานการปราบปรามยาเสพติดของตำรวจประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งหากตำรวจต้องการจะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น ตำรวจจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านยาเสพติด

การปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดจะต้องเกี่ยวข้องกับการตรวจค้น จับกุม ควบคุมซึ่งเป็นการรุกรานสิทธิของประชาชน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีและใช้ความรู้ด้านต่างๆ ตลอดจนไหวพริบและการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างถูกต้องและเหมาะสม การฝึกอบรม เป็นกรรมวิธีต่างๆ ที่มุ่งจะเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้ทุกคนในหน่วยสามารถปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น และมุ่งพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดีมีกำลังใจ รักงาน มีกำลังขวัญในการปฏิบัติงาน และมีความคิดริเริ่มที่จะปรับปรุงปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้นนอกจากนี้รูปแบบการบังคับใช้กฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอิทธิบาทการทำงานของตำรวจ ความต้องการของประชาชนที่ต้องการการให้บริการที่มากขึ้น และการมุ่งเน้นความชำนาญเฉพาะด้าน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกอบรมตำรวจให้ทราบถึงภารกิจของหน่วยให้มากที่สุด ไม่มีตำรวจผู้ใดมีความพร้อมสำหรับปฏิบัติภารกิจของตำรวจบนความสามารถพื้นฐานที่มีอยู่ ตำรวจจะต้องได้รับโอกาสในการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อพวกเขาได้เข้าใจงานของตำรวจและเรียนรู้ที่จะปฏิบัติงานได้อย่างไรก่อนที่จะปฏิบัติงานจริง ซึ่งเรื่องนี้ มีการกล่าวถึงความจำเป็นการฝึกอบรมนั้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) ของเจ้าหน้าที่พนักงาน ทำที่ความรู้สึกรู้สึกต่อการทำงานยังไม่ดี ซึ่งปัญหานี้จะมีอยู่ทุกระดับของผู้ทำงาน และมักเป็นปัญหาพื้นฐาน

การฝึกอบรมนั้นเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่นักบริหารนำมาใช้แก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับปัญหานั้น ๆ ยังผลให้มีการฝึกอบรมหลายชนิดที่มีสาระควรนำมาพิจารณา 3 ชนิด คือ

1. การฝึกอบรมก่อนประจำการ (Pre - Service Training) ได้แก่ การฝึกอบรม ทั้งหลายที่จัดให้แก่บุคคลก่อนที่จะเข้ารับตำแหน่งหน้าที่โดยสมบูรณ์ อาจจะได้แก่ การศึกษาเล่าเรียนตามโรงเรียน มหาวิทยาลัยต่างๆ ตั้งแต่ก่อนเข้าทำงานในองค์กร ตลอดจนการฝึกหัดฝีมือต่างๆ ในองค์กรนั้นก่อนจะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

2. การอบรมปฐมนิเทศ (Orientation Training) ได้แก่ การฝึกอบรมในระยะแรกเริ่มที่รับบุคคลเข้าทำงาน โดยมากมักจะมีแนวทางใหญ่ๆ 2 ทาง คือ แนะนำให้บุคคลที่เข้ามาใหม่รู้จักองค์กรนั้นดีขึ้นทุกแง่ทุกมุม และเป็นการฝึกเพิ่มเติมให้บุคคลนั้นสามารถปรับใช้ความรู้พื้นฐานที่มีอยู่เดิม แต่ไม่ตรงกับงานนั้นทุกประการให้ตรงกับงานนั้นยิ่งขึ้น ระยะเวลาและวิธีการจึงแตกต่างกันมาก

3. การฝึกอบรมระหว่างประจำการ (In - Service Training) คือ การฝึกอบรมทุกชนิดที่ให้แก่บุคคลนั้นหลังจากที่บุคคลนั้นเข้ามาประจำในองค์กรนั้นแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการฝึกเพื่อดำรงหรือเพิ่มพูนความชำนาญ ทักษะหรือประสิทธิภาพต่าง ๆ ทุกระดับ บางทีก็หมายถึง การฝึกอบรมที่จะรับงานใหม่ด้วย โดยถือว่าบุคคลนั้นเข้ามาอยู่ในองค์กรนั้นแล้ว

การฝึกอบรมนั้นไม่ได้มาจากสถานฝึกอบรมแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งบางครั้งก็มักจะปรากฏออกมาในลักษณะของผู้บังคับบัญชา ตำรวจรุ่นพี่หรือรุ่นก่อนๆ ที่มีประสบการณ์มาทำการสอนและถ่ายทอดประสบการณ์ และเทคนิคการทำงานที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากประสบการณ์ หรือบางครั้งก็ออกมาในลักษณะของการสอนวิธีการต่างๆ เช่น วิธีการจับกุม วิธีการค้นหา การควบคุม ผู้ต้องหา เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปราบปรามยาเสพติด

เกี่ยวกับแนวความคิดด้านประสบการณ์นั้น ได้กล่าวถึงว่า ประสบการณ์ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดความอ่านกว้างขวางขึ้นและช่วยให้ปฏิบัติงานดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ลิเคิร์ก ได้กล่าวถึง ประสบการณ์ของการทำงานว่างานบางอย่างจำเป็นต้องอาศัยผู้มีประสบการณ์มาก งานบางอย่างอาจจะอาศัยผู้มีประสบการณ์น้อยได้ แต่อย่างไรก็ตามการมอบหมายงานให้ทำก็จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ในการทำงานเป็นส่วนประกอบ จากการศึกษาของสมเกียรติ พ่วงทรัพย์ (2526) พบว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ภาพในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ตำรวจ ผู้ปฏิบัติที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากจะมีสัมฤทธิ์ภาพในการสืบสวนจับกุมมากกว่าตำรวจ ผู้ปฏิบัติที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย พร้อมกับให้ความเห็นว่าการมอบหมายหน้าที่ให้ตำรวจผู้เคยมีประสบการณ์มาก่อนและรับผิดชอบในงานด้านนั้น ๆ อยู่แล้ว

ในเรื่องนี้สมพงษ์ เกษมสิน (2517) ได้กล่าวว่าในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจของบุคคล จะต้องอาศัยปัจจัยด้านประสบการณ์และข้อมูลจริง นอกจากนี้การสรรหาบุคคลเข้ามาทำงานในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ นั้นจะเน้นหนักถึงประสบการณ์ (Experience) ที่ผ่านมาแล้วว่ามีผลเป็นอย่างไร มากกว่าการคำนึงถึงคุณวุฒิ อย่างไรก็ตามประสบการณ์ในการทำงานเป็นสิ่ง จำเป็นของบุคคลและหน่วยงานหรือองค์กร เพราะว่าการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความถูกต้องและชัดเจน การที่จะบรรลุผลสำเร็จจะต้องอาศัยประสบการณ์เป็นสำคัญ

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงาน เนื่องจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนั้น ย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในงานมาก่อน ซึ่งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนั้นจะสามารถช่วยให้การตัดสินใจในงานมาก่อน ซึ่งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนั้นจะสามารถช่วยให้การตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง อันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพมากกว่า

กฎหมาย พระราชบัญญัติ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ความหมายของยาเสพติดให้โทษ

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 กำหนดความหมายของคำว่า ยาเสพติดให้โทษไว้ดังนี้ คือ สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ นิด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ผู้ที่เสพยา ต้องเพิ่มขนาดการเสพมากขึ้นเป็นลำดับ จะเกิดอาการถอนยา เมื่อหยุดใช้ยาหรือขาดยา เกิดความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา จะมีสุขภาพร่างกายที่ทรุดโทรมลง

องค์การอนามัยโลกได้ให้คำนิยามไว้ว่า “ยาเสพติด” หมายถึง ยา หรือสารเคมีที่เสพเข้าสู่ร่างกายแล้วทำให้เกิดพิษเรื้อรังแก่ผู้เสพ ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม มีอาการผิดปกติหรือทรมาณเมื่อขาดยา สารบางอย่างที่เป็นยาเสพติดอาจไม่ทำให้เกิดอาการขาดยาทางร่างกายแต่เป็นการเสพติดทางจิตใจได้ เช่น บุหรี่ เหล้า กัญชา ซึ่งหากไม่ได้เสพจะมีอาการหงุดหงิด โมโหฉุนเฉียว กระวนกระวาย อารมณ์ไม่แจ่มใส จิตใจขุ่นข้อง (โสภณ ชปิลมันน์, 2537)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ได้ให้คำนิยามของยาเสพติดให้โทษว่าหมายถึง ยาหรือสารเคมีใดก็ตาม เมื่อบุคคลเสพหรือรับเข้าสู่ร่างกายโดย การฉีด สูบ กิน หรือดม หรือวิธีอื่นติดต่อกันเป็นเวลานาน หรือช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วจะก่อให้เกิดเป็นพิษเรื้อรัง ซึ่งจะทำให้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้นแก่บุคคลผู้เสพและสังคมด้วย ทั้งจะต้องทำให้ผู้เสพแสดงออกซึ่งลักษณะต่าง ๆ กัน คือ มีความต้องการที่จะเสพยาชนิดนั้น ๆ ต่อเนื่องไป มีความต้องการเพิ่มปริมาณของยามากขึ้น และมีภาวะเป็นการติดยา และอยากยาทั้งทางร่างกายและจิตใจ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานรัฐมนตรี, 2525: 21)

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ควบคุมยาเสพติดให้โทษของประเทศไทย ได้ให้นิยามของยาเสพติดให้โทษไว้ว่า หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพ

เข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีใดตาม เช่น รับประทาน สูบ ดมหรือฉีดแล้ว จะก่อให้เกิดผลต่อร่างกาย และจิตใจที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. มีความต้องการเสพติดนั้นอย่างรุนแรงทั้งร่างกายและจิตใจ
2. ต้องเพิ่มขนาดหรือปริมาณการเสพติดนั้นมากขึ้นเป็นลำดับ
3. เมื่อหยุดเสพติดนั้นจะเกิดอาการถอนยา
4. สุขภาพของผู้เสพติดนั้นเป็นเวลานานจะทรุดโทรมลง

การควบคุมยาเสพติดให้โทษ โดยทั่วไปยึดถือหลักในการพิจารณาว่า ตัวยานั้นทำให้เกิดการเสี่ยงต่อการติดยาของประชากรในระดับรุนแรงอย่างไร และประโยชน์ของยาในการรักษาโรค มากน้อยเพียงใด ซึ่งจากหลักการดังกล่าว พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ได้จัดประเภท ของยาเสพติดให้โทษออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เป็นยาที่ไม่มีการนำมาใช้ในทางการแพทย์ และทำให้เกิดการเสี่ยงต่อการติดยาของประชากรในระดับรุนแรง เช่น เฮโรอีน ยาบ้า ยาอี เป็นต้น

ประเภทที่ 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เป็นยาที่มีประโยชน์ในการรักษาโรคในระดับน้อย จนถึงมาก และทำให้เกิดการเสี่ยงต่อการติดยาของประชากรในระดับที่ต้องพึงระวัง เช่น มอร์ฟีน โคเคน โคเคอีน เป็นต้น

ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 เป็นส่วนผสมอยู่ด้วย ตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับไว้ เป็นยาที่ทำให้เกิดการเสี่ยงต่อการติดยาของประชากรน้อย แต่ยังคงมี อันตราย และมีประโยชน์มากในการรักษาโรคเช่น ยาแก้ไอผสมโคเคอีน เป็นต้น

ประเภทที่ 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride) อาเซทิลคลอไรด์ (Acetyl Chloride)

ประเภทที่ 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้อยู่ในประเภทที่ 1 ถึงประเภทที่ 4 เช่น กัญชา พืช กระเทียม เห็ดขี้ควาย เป็นต้น (กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา, 2557 : ออนไลน์)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519

พระราชบัญญัตินี้ ประกาศใช้เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2519 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบาย เร่งด่วนที่จะขจัดปัญหาเสพติด ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมสั่งการและกำหนดนโยบายโดย โกลัซิดและให้มีหน่วยงานขึ้นมาดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีมาตรการที่สำคัญ (วรพงษ์ เล็กสกุลชัย, 2547) คือ

(1) การควบคุมสั่งการ และดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของ รัฐบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เช่น การควบคุม การสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดียาเสพติด

การกำหนดแผนงาน และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การควบคุมเร่ร่อน และ ประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ได้กำหนดไว้ในรูปของคณะกรรมการ เรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือ “ป.ป.ส.” โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน กรรมการ และให้มีการตั้งสำนักงาน ป.ป.ส. ขึ้นมารับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามมติของ คณะกรรมการ ซึ่งการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ส. นั้นจะกระทำในลักษณะเป็นหน่วยงานเป็น หลัก มีใช้หน่วยงานที่ปฏิบัติโดยตรง

(2) ให้อำนาจแก่ ป.ป.ส. และเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ซึ่ง ป.ป.ส. แต่งตั้งขึ้นมาดำเนินการ ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นกรณีพิเศษ แตกต่างจากเจ้าหน้าที่อื่นๆ เช่น ตำรวจ ศุลกากร ทั้งนี้เพื่อเป็น การเสริม หรือสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้เป็นไปได้โดยรวดเร็ว เด็ดขาด และมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(3) มีบทลงโทษผู้ที่ขัดขวาง ไม่ให้ความสะดวก หรือไม่ให้อภัยคำ หรือไม่ส่งบัญชี เอกสาร หรือวัตถุใดๆ แก่กรรมการ ป.ป.ส. เลขานุการ ป.ป.ส. รองเลขานุการ ป.ป.ส. และเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไว้เป็นกรณีพิเศษ

(4) มีบทลงโทษ กรรมการ ป.ป.ส. เลขานุการ ป.ป.ส. รองเลขานุการ ป.ป.ส. และเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในกรณีกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเสียเองไว้เป็นกรณีพิเศษถึง 3 เท่า

จากพระราชบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการให้อำนาจหน้าที่ บทบาทการปฏิบัติงาน แก่ เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพ โดย ถือว่า ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานหลัก รับผิดชอบในแง่ของนโยบาย ดังนั้นเรื่องของสถิติ ถือเป็นข้อมูลที่ จำเป็นต้องเก็บรวบรวมและนำมาใช้เพื่อประกอบการพิจารณาวางแผน หรือกำหนดคน โยบาย ในภาพรวม

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

ด้วยเหตุผลที่การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในปัจจุบันทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งในแง่การปราบปรามมักจะจับได้เพียงผู้รับจ้างขนยาเท่านั้น ส่วนตัวการใหญ่หรือนายทุนผู้อยู่ เบื้องหลัง เจ้าหน้าที่ไม่สามารถนำตัวมาดำเนินคดีหรือลงโทษได้ เพราะกฎหมายที่มีใช้บังคับอยู่นั้น ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดความผิดหรือบทลงโทษในลักษณะของการสมคบของตัวการไว้ เมื่อ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถจับกุมและลงโทษตัวการใหญ่หรือนายทุนเหล่านั้นได้ จึงยังคงมีการผลิต และ จำหน่ายต่อไป (วรพงษ์ เล็กสกุลชัย, 2547)

จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดขึ้น โดย ประกาศเป็น พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534

ซึ่งได้กำหนดไว้พิเศษคือ มาตรการสมคบ ระบุให้สามารถนำตัวการใหญ่หรือนายทุนผู้อยู่เบื้องหลัง การกระทำผิดมาลงโทษ พร้อมทั้งมาตรการในการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดด้วย (กองนิติการและพิสูจน์หลักฐาน, สำนักงาน ป.ป.ส.)

สภาพปัญหาและสถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน

การพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการขยายตัวของปัญหายาเสพติด โดยการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ขยายตัวทั้งในด้านจำนวนและกลุ่มเป้าหมายประชากร พื้นที่ ตลอดจนประเภทของยาเสพติดที่ใช้เสพ

กล่าวโดยสรุป ปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้แพร่ระบาดไปยังพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนซึ่งถือเป็นโครงสร้างการปกครองระดับพื้นฐานของประเทศ และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ปัจจัยหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม อุตสาหกรรม รวมทั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านบวกและลบ ในด้านลบที่เห็นได้ค่อนข้างชัดเจน ก็คือ แนวโน้มการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่รุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะด้วยยาประเภทวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เนื่องจากใช้ต้นทุนการผลิตต่ำแต่ผลกำไรที่ได้รับสูง นอกจากนี้ในอนาคตยังคงคาดว่าจะมีการใช้ยาเสพติดที่เป็นสารสังเคราะห์มาจากสารเคมี (Designer Drug) เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

สาเหตุการแพร่ระบาดของยาเสพติด

1. คิดเพราะฤทธิ์ของยาเสพติด โดยชื่อย่อแสดงความหมายในตัวโดยชัดเจนว่า ถ้าเสพหรือใช้แล้วจะต้องติด โดยเหตุที่ตัวมันเองทำให้ผู้เสพหรือผู้ใช้ เกิดการติดจึงไม่มีปัญหาที่ผู้นำตัวเข้าไปคลุกคลีกับมันจะไม่ตกเป็นทาสของมัน แม้ผู้นั้นจะเป็นผู้มีสุขภาพดีอย่างไรก็ตาม เมื่อร่างกายมนุษย์ได้รับยาเสพติดเข้าไปในอำนาจของยาเสพติดจะทำให้ทำงานในระบบต่างๆ ของร่างกายเปลี่ยนไป หากใช้บ่อยหรือนานครั้ง ร่างกายจะเกิดสภาพเคยชิน หากขาดยานี้ร่างกายจะเกิดอาการผิดปกติจะต้องแสวงหายามาเสพเพื่อระงับอาการดังกล่าวทำให้ผู้นั้นจะต้องเสพอยู่เรื่อยๆ หากชีวิตเขาขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรักความเข้าใจ การให้อภัยจะเป็นแรงผลักดันให้เขาชนที่หลงผิดกลับเป็นคนดี หรือไม่ทำให้หันไปพึ่งยาเสพติดได้

2. คิดเพราะสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลไปผลักดันให้ติดยาเสพติดได้ เช่น สถานที่อยู่อาศัยที่เต็มไปด้วยแหล่งค้ายาเสพติด สิ่งแวดล้อมภายในบ้านขาดความอบอุ่น ฐานะทางเศรษฐกิจและปัญหาชีวิต สิ่งแวดล้อมที่เลวร้ายไม่เพียงแต่จะไปช่วยเร่งให้เข้าไปใช้ยาเสพติดแต่เพียงอย่างเดียวยังเป็นอุปสรรคขัดขวาง มิให้เลิกใช้ยาเสพติดแม้จะได้รับการรักษาหายแล้ว เพราะ

สิ่งแวดลอมเก่าๆ จะกดดันให้เขากลับไปใช้ยาเสพติดอีก มูลเหตุจูงใจที่ทำให้เขาติดยาเสพติดแยกได้ดังนี้

2.1 เหตุจากการอยากทดลอง เนื่องจากสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์คือการอยากรู้ อยากเห็นอยากทดลอง อยากรู้รสชาติของยาเสพติดว่าเป็นอย่างไร โดยคิดว่าไม่คิดง่ายแต่เมื่อทดลองเสพเข้าไปแล้ว ยาเสพติด เช่น เฮโรอีนสามารถติดได้ง่ายมาก เพียงไม่กี่ครั้งก็ติดแล้วจากผลการศึกษาและสถิติของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า มูลเหตุอย่างหนึ่งในการติดยาเสพติดของเยาวชน หรือประชาชนทั้งหลายก็คือ การชอบทดลอง ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในระยะวัยรุ่น เนื่องจากวัยนี้เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางอวัยวะอันก่อให้เกิดความสงสัยและความรู้สึกใหม่ๆ แก่เด็ก ความอยากรู้ อยากเห็นอยากทดลอง เกิดขึ้นได้ต่อเมื่อได้เห็นตัวอย่างหรือได้ยินได้ฟังมาและอยู่ใกล้ชิดกับบุคคล หรือแหล่งที่สามารถจะหายาเสพติดได้โดยง่าย บุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อม เช่น ที่อยู่อาศัยที่มีการค้ายาเสพติด เพื่อนฝูงญาติพี่น้องที่ติดยาเสพติด เขาก็จะมีความสงสัยอยากรู้ทำไมจึงเสพกันมันมีความสุขจริงหรือไม่จึงเกิดการทดลองเสพดูบ้างและกลายเป็นผู้ติดยาเสพติดไปในที่สุด

2.2 เหตุจากการถูกหลอกลวง ยาเสพติดมีรูปต่างๆ ทำให้ผู้รับไม่ทราบว่าเป็นสิ่งอันตราย เป็นยาเสพติดให้โทษร้ายแรงอาจเข้าใจว่าเป็นของกิน หรือยาธรรมดาที่ไม่มีพิษร้ายแรงตามที่ผู้ให้หลอกลวงผลสุดท้ายก็กลายเป็นผู้ติดยาเสพติดไป

2.3 เหตุจากความคึกคะนอง บุคคลประเภทนี้มีความอยากทดลอง และรู้แ่ใจว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่ด้วยความคะนองต้องการแสดงความเก่งกล้าอวดเพื่อนขาดความยั้งคิดชักชวนกันติดยาเสพติดในที่สุด

2.4 เหตุจากปัญหาทางครอบครัว เช่น ความแตกร้างไม่เป็นปกติสุขในครอบครัว ผู้ปกครองมีฐานะดี ทำให้เด็กมีส่วนแเกร ปัญหาเศรษฐกิจในปัจจุบัน ผู้ปกครองส่วนมากต้องทำงานหนัก ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนเด็ก บิดามารดาขาดความรู้ ธรรมชาติทางจิตใจและความประพฤติของเด็กต่างวัย ไม่สามารถแนะนำเด็กได้ถูกต้อง ผู้ปกครองไม่สามารถดักเตือนเด็กให้เชื่อถือได้ หรืออยู่ห่างไกลเด็ก ผู้ปกครองไม่ใส่ใจที่ดูแลเด็กที่นำมาเลี้ยงแทนลูกเท่าที่ควร ผู้ปกครองส่งเสริมในทางที่ผิด บิดามารดาไม่มีเวลาพอสำหรับเด็ก สภาพบ้านแตก เป็นต้น อันเป็นความสัมพันธ์ ในครอบครัว หากชีวิตเยาวชนอยู่บนพื้นฐานความรักความเข้าใจ ความให้อภัยจะเป็นแรงผลักดันให้เยาวชนที่หลงผิดกลับเป็นคนดี หรือไม่ทำให้หันไปพึ่งยาเสพติดได้

2.5 เหตุเพราะความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจได้แก่ ผู้ที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอในทุกด้านเช่นด้านอารมณ์และสติปัญญา รวมทั้งมีร่างกายที่ไม่สมบูรณ์แข็งแรง มีส่วนเอนเอียงหันไปยึดเหนี่ยวหรือตกเป็นทาสยาเสพติด ผู้ที่มีอารมณ์วู่วาม ขาดความมั่นใจจิตใจไม่อบอุ่น อาจหันไปหา

ยาเสพติดเพื่อช่วยบรรเทาอาการต่างๆ ดังกล่าว ผู้ที่มีสุขภาพจิตรุนแรง ขาดความมั่นใจวิตกกังวล ตลอดเวลา ผู้ที่มีปัญหาต่างๆ พวกโรคจิต โรคประสาท โรคปัญญาอ่อน ผู้ป่วยต้องการบรรเทาอาการต่างๆ ดังกล่าว จึงนำเอายาเสพติดมาช่วยบรรเทาทุกข์ จนกระทั่งตกเป็นทาสยาเสพติดได้

นอกจากนั้น การติดยาเสพติดอาจมาจากการที่อยู่ใกล้ชิดยาที่ใช้ เช่น พวกแพทย์ พยาบาลหรือบุคคลอื่นๆ ในวงการแพทย์ การคบค้าสมาคมหรืออยู่ใกล้ชิดกับผู้ติดยาเสพติด เช่น วัยรุ่นอาจถูกชักชวนจากเพื่อนได้ การหนีความทุกข์ทางใจ เช่น เด็กหนุ่มสาวที่มีปัญหาทางครอบครัว โรงเรียน ขาดความรักความอบอุ่น มักหาทางออก โดยการใช้อยาระงับประสาท เพื่อคลายความวิตกกังวล เมื่อใช้นานๆ จึงทำให้ติด ในที่สุดความอยากรู้อยากเห็นก็คะนอง อยากรทดลองในสิ่งที่ตนไม่เคยมาก่อน รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ต้องการจะหนีจากสภาพความเป็นจริง เช่น พวกฮิปปี เกิดจากการกระทำของนายแพทย์โดยแพทย์ใช้ยาบรรเทาปวดขาดความระมัดระวัง จนทำให้ผู้ป่วยติดยาได้ ความเจ็บป่วยในทางร่างกาย ที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดมาก ต้องใช้ยาบรรเทาความเจ็บปวด และติดยาได้ในที่สุด พวกเด็กเกเรโดยสันดาน หรือพวกอันธพาลจากครอบครัวแตกแยก การควบคุมการขายยังไม่เคร่งครัดในการสั่งซื้อยาโดยไม่ผ่านคำสั่งจากแพทย์เป็นต้น

สถานการณ์และแนวโน้มปัญหาหายาเสพติด

1. สถานการณ์ทั่วไป ยาเสพติดได้เริ่มแพร่ระบาดในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องในรอบ 3 ทศวรรษที่ผ่านมา กลายเป็นปัญหาสังคมที่แนวโน้มทวีความรุนแรงและขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะยาบ้าได้แพร่กระจายเข้าสู่ชุมชนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของสังคมไทย และแพร่ระบาดเข้าสู่กลุ่มนักเรียน นักศึกษาและเยาวชน ซึ่งเป็นพลังสำคัญของชาติในอนาคต นับเป็นปัญหาวิกฤตของชาติที่คุกคามต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศอย่างน่าวิตก

แหล่งที่มาของยาเสพติดประมาณร้อยละ 90 มาจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีเส้นทางลำเลียงยาเสพติดเข้ามาบริเวณชายแดนมากมายหลายจุดและเกิดแหล่งพักยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนเพิ่มมากขึ้น ส่วนแหล่งผลิตยาเสพติดในประเทศส่วนใหญ่กระจายอยู่ตามแนวชายแดน ในส่วนขององค์การค้ายาเสพติดมีทั้งกองกำลังชนกลุ่มน้อยในประเทศเพื่อนบ้าน ขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติ กลุ่มค้ายาเสพติดรายใหญ่ และการค้ายาเสพติดรายย่อยในแต่ละพื้นที่ โดยกลุ่มคนที่ติดยาเสพติดได้ขยายตัวเป็นผู้ค้ารายใหม่และเพิ่มจำนวนมากขึ้น รวมทั้งได้พัฒนาตนเองในการต่อต้านการสืบสวนปราบปรามมากขึ้นด้วย

ปัจจุบันยาเสพติดได้แพร่ระบาดเข้าสู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ประมาณว่ามีจำนวนผู้ติดและผู้ขายยาเสพติดทั่วประเทศ 3 ล้านคน แยกเป็นผู้ใช้หรือผู้เสพแต่ยังไม่ติด 2.7 ล้านคน และผู้ติด 300,000 คน โดยการแพร่ระบาดในชุมชนได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากหมู่บ้าน/ชุมชน 20,835 แห่ง หรือร้อยละ 39.2 ของชุมชนทั่วประเทศในปี 2537 เพิ่มขึ้นเป็น 36,384 แห่ง หรือร้อยละ 55.1 ในปี

2542 ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีการแพร่ระบาดของในระดับรุนแรงร้อยละ 13.3 ปานกลางร้อยละ 21.6 และเบาบาง ร้อยละ 16.2 สำหรับกลุ่มติดยาส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุต่ำกว่า 25 ปี จากข้อมูลการบำบัดรักษาผู้ติดยาของสถานพยาบาลทั่วประเทศและสถิติผู้กระทำความผิด พบว่า มีการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 – 24 ปี ถึงร้อยละ 48.5 หรือเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด และมีแนวโน้มเป็นเด็ก ที่มีอายุระหว่าง 15 – 19 ปี เพิ่มขึ้นค่อนข้างน่าตกใจ จากผลการสำรวจการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนนักศึกษา จำนวน 5.36 ล้านคน พบว่ามีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดถึงร้อยละ 12.4 หรือประมาณ 663,300 คน โดยเป็นเด็กที่เรียนในระดับ ม.ต้น ม.ปลาย และ ปวช.ถึงร้อยละ 84 ของจำนวนดังกล่าว(ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรุงเทพมหานคร. 2545)

2. สถานการณ์เฉพาะด้านการผลิต ยังคงมีโรงงานผลิตยาเสพติดอยู่นอกประเทศ โดยรอบนั้บจากชายแดนด้านจังหวัดตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ฝั่งตรงข้ามจังหวัดหนองคาย มีการผลิตแบบอัดเม็ดในลาวและกัมพูชา การผลิตในประเทศไม่พบแหล่งผลิตยาบ้าและเฮโรอีน เพียงแต่มีการผลิตแบบอัดเม็ด ผลการสำรวจและประมาณการผลผลิตฝิ่นในพม่าขององค์การสหประชาชาติ ปี 2547 มีปริมาณ 370 ตัน กัญชายังมีการลักลอบปลูกในพื้นที่ของจังหวัดนครพนมและสกลนคร การนำเข้าจากแหล่งผลิตในประเทศพม่าส่วนใหญ่ยังใช้การลักลอบนำเข้าตามแนวชายแดนทั้งทางบกตามช่องทางต่างๆ และทางน้ำที่ใช้เส้นทางลำเลียงตามลำน้ำโขงเข้าสู่ประเทศไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บางส่วนลำเลียงจากแหล่งผลิตลงสู่ตอนใต้ทางทะเลอันดามัน สำหรับช่องทางสำคัญที่ใช้ในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้ามาอย่างต่อเนื่องได้แก่ ด้านจังหวัดตาก คือ ช่องทางบ้านมอเกอร์ อ.พบพระ ช่องทางท่าวังผา อ.แม่ระมาด และช่องทาง บ.แม่โกนเกน อ.แม่สอด ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ช่องทางนามนกับช่องทางแม่ฮ่อม/รักไทย อ.เมือง ช่องทางไม้ลันกับช่องทางคายนหลวง อ.ปางมะผ้า และช่องทางคอยหัวม้า อ.ปาย ต่อเนื่องไปจนถึงเขตจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ช่องทางหลักแต่ง ลีซอแปกแซม อ.เวียงแหง ช่องทางหนองกะลาง อ.เชียงดาว ช่องทางคอยผ้าห่มปก อ.แม่ฮ่อม ช่องทางปางตอง อ.ฝาง ไปจนถึงเขตจังหวัดเชียงราย คือ ช่องทางคอยสามเส้าใหญ่ อ.แม่จัน ช่องทางแม่ใจัก ช่องทางปุนะ/พญาคา ช่องทางป่าซาง-นาเงิน อ.แม่ฟ้าหลวง ช่องทางผาหมี/ผาฮี้ ช่องทาง บ.ปางห้า ช่องทางผ่านแดนถาวรท่าจี้เหล็ก-แม่สายและช่องทาง บ.สบรวก อ.เชียงแสน กับช่องทางขุนหัวขอกอก กับช่องทางเลาตาข้าว อ.เทิง การลักลอบลำเลียงตามเส้นทางคมนาคมภายในประเทศ มีการซุกซ่อนในยานพาหนะที่ดัดแปลงทำเป็นช่องลับหรือปะปนกับสัมภาระ ผลผลิตทางการเกษตรหรือสินค้าต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการลักลอบส่งทางไปรษณีย์ พัสดุภัณฑ์ หรือฝากส่งกับผู้ประกอบการรับส่งสินค้า รถโดยสาร ซึ่งการลักลอบมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการและเส้นทางอยู่ตลอดเวลา (กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด. 2548)

สรุปการค้าและแพร่ระบาด กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดส่วนใหญ่จะมีเครือข่ายการค้ายาเสพติดเฉพาะชนิด เช่น เครือข่ายการค้ายาบ้าจะเป็นคนไทยร่วมกับชนกลุ่มน้อยตามชายแดน ครอบคลุมพื้นที่ในเมืองใหญ่ๆ ทั่วประเทศและมีเครือข่ายมากที่สุด เครือข่ายการค้าเฮโรอีนเป็นกลุ่มคนไต้หวัน จีน ฮองกง และแอฟริกาตะวันตก เครือข่ายการค้ายาไอ เป็นกลุ่มสิงคโปร์ มาเลเซีย เครือข่ายการค้าโคเคน เป็นกลุ่มแอฟริกาตะวันตก สำหรับการแพร่ระบาดยาบ้า ยังเป็นตัวยาลึกที่มีการใช้แพร่หลาย

การดำเนินงานปราบปรามยาเสพติด

1. ปรับปรุงข้อมูลเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับประเทศ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และเป็นระบบ โดยผู้บังคับบัญชาสามารถนำไปใช้ในการอำนวยความสะดวก และผู้ปฏิบัติสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างทันสมัย

2. กำหนดแบ่งมอบเป้าหมายให้หน่วยปฏิบัติดำเนินการสืบสวนปราบปราม มุ่งเน้นการนำมาตรการริบทรัพย์คืนตาม พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 และ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาบังคับใช้ พร้อมกับสืบสวนสอบสวนขยายผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทราบถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังและผู้ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการค้ายาเสพติด

3. จัดตั้งชุดปฏิบัติการสืบสวนหาข่าว และชุดปฏิบัติการปราบปรามเพื่อสืบสวนติดตามความเคลื่อนไหวและปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับประเทศและกลุ่มผู้ค้า

4. รวบรวมและจัดทำระบบหมายจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีประกันชั้นศาลในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อดำเนินการออกหมายจับใหม่แล้วเร่งรัดการสืบสวนจับกุม กรณีเป็นผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญและปรากฏว่ามีทรัพย์สินที่น่าจะยึดหรืออายัดได้ ให้พิจารณานำมาตรการริบทรัพย์คืนตาม พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาบังคับใช้ตามกรณี

5. วิเคราะห์ข้อมูลติดตามแนวโน้ม และการเปลี่ยนแปลงเส้นทางลักลอบลำเลียงยาเสพติด เพื่อแจ้งหน่วยปฏิบัติของตำรวจทราบและปรับแผนการตั้งจุดตรวจจุดสกัดให้ทันต่อสถานการณ์อยู่เสมอ

6. สนับสนุนการข่าวและการตรวจสอบข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์เครือข่ายยาเสพติด เมื่อได้รับการร้องขอ

7. สนับสนุนการปิดล้อมตรวจค้นเป้าหมายที่เป็นแหล่งผลิต แหล่งพักยา แหล่งอบยาสูบที่มีการแพร่กระจายยาเสพติด เมื่อได้รับการร้องขอ โดยมุ่งเน้นการจับกุมและการรวบรวมหลักฐาน

ข้อมูล เอกสาร บัญชีทางการเงิน การติดต่อสื่อสาร เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนขยายผลไปถึง
เครือข่ายและผู้ที่อยู่เบื้องหลังการค้ายาเสพติด

8. สนับสนุนการคุ้มครองสารเสพติดในปีสภาวะของผู้ที่ไปใช้บริการในสถานบริการที่
เป็นแหล่งแพร่กระจายยาเสพติด เมื่อได้รับการร้องขอ

9. สนับสนุนตำรวจ D.A.R.E. (Drug Abuse Resistance Education) ทำหน้าที่เป็น
วิทยากรบรรยายให้ความรู้และฝึกทักษะการปฏิเสธใช้ยาเสพติดให้แก่เด็กนักเรียน

10. ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนและหน่วยงานอื่นได้รับทราบอย่าง
สม่ำเสมอและทั่วถึง โดยใช้สื่อสถานีวิทยุของตำรวจ และขอความร่วมมือสื่อมวลชนทุกแขนง

ในการดำเนินงานรัฐบาลจึงได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 29/2546, 30/2546 และ
31/2546 ลงวันที่ 28 มกราคม 2546 กำหนดแนวทางการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด การจัดตั้งศูนย์
อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ และจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เอาชนะยาเสพติด
ระดับต่างๆ โดยกลไกของรัฐทุกหน่วยงานและทุกระดับต้องถือว่าการต่อสู้เอาชนะยาเสพติดเป็นสิ่ง
เร่งด่วน เป็นหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันและต้องดำเนินการสนับสนุนการดำเนินการอย่างจริงจังและ
ต่อเนื่อง (ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ, 2546) โดยวิธีการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้
ในการปราบปรามยาเสพติดมีหลายวิธีด้วยกัน คือ

1. สายหรือผู้ให้ข่าว เป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของการสืบสวนคดียาเสพติด
ตั้งแต่เริ่มคดีจนถึงการพัฒนาขยายผลรูปคดี สายของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำหน้าที่หาข่าวว่าจะมีการ
ซื้อขายหรือลำเลียงยาเสพติดชนิดใด ใช้เส้นทางใด ใช้พาหนะชนิดไหน ยาเสพติดนั้นใช้วิธีซุกซ่อน
อย่างไร นอกจากสายที่ทำหน้าที่หาข่าวแล้ว บางครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ได้ข่าวจากพลเมืองดีด้วย
เช่นกัน

2. วิธีล่อซื้อ เป็นวิธีการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้บุคคลที่สามารถทำให้ผู้ค้ายาเสพติด
ไว้วางใจและนัดหมายซื้อขายยาเสพติด โดยส่วนใหญ่วิธีล่อซื้อนี้จะใช้สายลับที่เคยกระทำความผิด
เกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้ผ่านการฝึกฝนมาโดยเฉพาะ เพื่อป้องกันการสงสัยเป็น
คนติดต่อใช้เจ้าหน้าที่อำพราง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตร และเงินที่ใช้ล่อซื้อ เมื่อมีการ
ตกลงนัดหมายซื้อขาย เจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะแสดงตัวและจับกุม วิธีการล่อซื้อนี้นับว่าเป็นวิธีที่มี
ประสิทธิภาพมากที่สุด แต่ก็เป็วิธีการที่อันตรายมากที่สุดเช่นกัน เพราะหากความลับรั่วไหล
สายลับอาจถูกทำร้ายได้ นอกจากนี้ในบางคดีผู้ค้ายาเสพติดไหวตัวทันก็ลงมือชิงปล้นเงินที่จะนำมา
ล่อซื้อเสียเอง

3. วิธีสกัดจับตามเส้นทางลำเลียง คือ การนำกำลังเจ้าหน้าที่ตั้งด่านสกัดตามจุดต่างๆ
ที่ได้รับรายงานมาจากสายลับ หรืออาจจะเป็นการตรวจตราในพื้นที่ที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับ

ยาเสพติดบ่อยครั้ง หรือเป็นสถานที่ที่เกิดคดีอยู่เสมอ เช่น ตามสถานีขนส่งรถโดยสาร หรือบนรถโดยสารประจำทาง ตามโรงงาน สถานศึกษา เป็นต้น

4. วิธีสอบปากคำผู้ต้องหาแล้วขยายผลจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อผู้ต้องหาที่จับกุมได้เป็นผู้กระทำความผิดจริง เจ้าหน้าที่สอบสวนก็จะสอบสวนเพื่อขยายผล การจับกุมเพื่อให้ได้ผู้ต้องหารายอื่นๆ ที่ร่วมขบวนการแต่ยังไม่ถูกจับกุม เนื่องจากกระบวนการค้ายาเสพติดเป็นกระบวนการที่ผู้ค้าพยายามตัดตอน เพื่อไม่ให้ต้นตอผู้ผลิตรายใหญ่หรือแหล่งผลิตรายใหญ่ถูกจับกุมหรือถูกทำลาย โดยใช้ระบบนายหน้าเป็นจุดตัดตอน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงต้องอาศัยกฎหมายที่ได้ให้อำนาจไว้ เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายยึดทรัพย์ในการขยายผลจับกุมต่อไป

5. วิธีการตรวจค้นและจับกุม เมื่อเป็นที่แน่ชัดแล้วว่าสถานที่ใดหรือบุคคลใดที่เป็นที่ ต้องสงสัยตามที่สายสืบรายงานมา หรือได้รับการชี้ตทอจากผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมไปก่อนแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะเข้าตรวจค้น โดยมีบัตรเจ้าพนักงานปราบปรามยาเสพติดที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และถ้าหากพบของกลางหรือยาเสพติดก็จะดำเนินการจับกุมส่งสำนวนฟ้องศาลเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดต่อไป

ปัญหาที่สลับซับซ้อน ประกอบด้วยเหตุปัจจัยต่างๆ หลายประการมาตรการปราบปราม การแพร่ระบาดจึงต้องไม่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเฉพาะที่ปลายเหตุเท่านั้น แต่จะต้องประสานการดำเนินงานกับมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมทุกปัจจัยอันเป็นสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา การปราบปรามการแพร่ระบาดยาเสพติดที่ผ่านมา มุ่งเน้นไปที่การจับกุมผู้เสพเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการจับกุมผู้จำหน่ายรายย่อยและรายใหญ่ยังไม่มากเท่าที่ควร ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการ ขจัดปัญหาการค้าปลีกในแหล่งแพร่ระบาด ทั้งไม่สามารถแยกผู้เสพออกจากแหล่งแพร่ระบาดได้นาน ดังนั้น จะต้องมุ่งเน้นการปราบปรามผู้จำหน่ายให้มากในทุกพื้นที่ แต่มีสิ่งบอกเหตุความ เคลื่อนไหวด้วยอีกทอดแทน สารระเหยเป็นยาเสพติดที่อาจหวนกลับมาแพร่ระบาด วัตถุออกฤทธิ์ ต่อจิตและประสาทมีแนวโน้มนำไปใช้ในทางที่ผิดมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามแม้ภาพรวมการแพร่ ระบาดอยู่ในระดับเบาบาง แต่มีหลายพื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ ทั้งสถานบริการ สถาน ประกอบการ รวมทั้งสถานศึกษา

แนวโน้มปัญหาหายาเสพติด

จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ส่งผลให้สถาบันครอบครัวอ่อนแอ ประกอบกับกลไกของรัฐบาลบางส่วนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งทางตรงและทางอ้อม มากขึ้น ทำให้ปัญหาหายาเสพติดได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะยาบ้ายังคงมีแนวโน้มในการแพร่ ระบาดมากขึ้น หากไม่มีการป้องกันแก้ไขอย่างรวดเร็วให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมแล้ว จะเป็นตัวการ ทำลายทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของชาติ แนวโน้มปัญหาหายาเสพติดของประเทศไทยยังคงประสบกับ

ปัญหาการผลิตยาเสพติด และการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากภายนอกประเทศเข้ามาอย่างไร้ขีดจำกัดการค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นผลจากที่มีการนำเข้ายาเสพติดในปริมาณมากเกินกว่าความต้องการที่แท้จริง ทำให้เกิดกลุ่มการค้ามากขึ้น และกระจายครอบคลุมไปในทุกพื้นที่ ทุกกลุ่มประชากร ซึ่งพอสรุปแนวโน้มของปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้ดังนี้

1. แนวโน้มของกลุ่มผู้ค้าและผู้เสพเพิ่มมากขึ้น สืบเนื่องจากวิถีทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน นอกจากก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน ปัญหาความยากจน ปัญหาหนี้สิน ปัญหาค่าครองชีพสูงแล้ว ยังเป็นแรงผลักดันสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลให้ประชาชนส่วนหนึ่งเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด โดยมีการเพิ่มขึ้นของกลุ่มการค้ายาเสพติดรายใหม่และการเพิ่มจำนวนมากขึ้นของประชากรผู้เสพยาเสพติด ปัญหาทางสังคมที่ดำรงอยู่ทั้งในระดับชุมชนและครอบครัว จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้กลุ่มบุคคลจำนวนไม่น้อยหันไปใช้ยาเสพติดเป็นที่พึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. แนวโน้มการประกอบอาชญากรรมในชุมชนของผู้ใช้ยาเสพติดจะขยายตัวเนื่องมาจากความจำเป็นในการแสวงหายาเสพติดมาเสพ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความสงบสุขของชุมชนโดยรวม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอาการเสพติดจะกระทำทุกวิถีทางที่จะให้ได้ยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นการลักขโมยของในครอบครัว การก่ออาชญากรรมในชุมชน ประเภทลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ เป็นต้น

3. แนวโน้มของกลุ่มผู้เสพยาเสพติดซึ่งมีอาการทางจิตเวชจะปรากฏมากขึ้น ฤทธิ์ของยาเสพติดจะมีผลโดยตรงต่อระบบประสาทและสมอง และทำให้ผู้เสพจำนวนหนึ่งมีอาการทางจิตอันเกิดจากการใช้ยาเสพติดในปริมาณและความถี่ที่มากขึ้น โดยเฉพาะยาเสพติดประเภทยากระตุ้นประสาทหรือยาบ้า โดยปัจจัยที่มีผลต่ออาการทางจิตและประสาทของผู้ป่วยดังกล่าวเท่าที่พบมีอยู่ 4 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านชีวภาพ ปัจจัยทางด้านจิตใจ ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยทางกรรมพันธุ์

4. ผลประโยชน์จากการค้ายาเสพติดมีมูลค่ามหาศาล เป็นสิ่งชักจูงให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดยาเสพติด โดยการใช้อำนาจหน้าที่ในทางตรงและทางอ้อม ทำให้ขบวนการค้ายาเสพติดมีฐานอำนาจมากยิ่งขึ้น และอาจเข้าสู่กลไกทางการเมือง ทำให้ยากต่อการปราบปราม

แนวโน้มปัญหาเสพติดภายในประเทศไทย เป็นห้วงเวลาที่หน่วยงานของรัฐมุ่งมั่นสร้างการดำรงความเข้มแข็งของพลังแผ่นดินและชุมชนในการเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน มีการปราบปรามเด็ดขาดจากฝ่ายเจ้าหน้าที่และพลังประชาชน ในชุมชนที่เป็นหูเป็นตาด้านการข่าว รวมถึงกระบวนการลงโทษอย่างรุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมาตรการยึดทรัพย์ และภาษี

จะเป็นเครื่องมือบีบรัดไม่ให้ผู้ค้า ผู้จำหน่ายกลับมา ยาบ้าที่เคยแพร่ระบาดอย่างมากในกลุ่มเยาวชน นักเรียนนักศึกษา ผู้ใช้แรงงานจะลดลง หาได้ยากและมีราคาสูง อาจทำให้กลุ่มผู้เสพบางส่วนหันไปใช้สารเสพติดชนิดอื่นที่หาซื้อได้ง่าย มีราคาต่ำแทน เช่น สารระเหย ยาแก้ไอที่มีส่วนผสมโคเคนอิน หรือยาอื่นที่นำมาใช้ ดังเช่นเคยมีข่าวว่ามีการนำยาเกินขนาดมาใช้เพื่อความมีเมามา เป็นต้น ผู้เสพจะมีการแพร่ระบาดเฉพาะกลุ่มชาวเขาเล็กน้อย เฮอร์โอินจะแพร่ระบาดเฉพาะกลุ่มผู้เสพยาเดิมบางส่วนแต่จะหาซื้อยากมีราคาสูง สำหรับยาเสพติดประเภทอื่นเช่น ยาไอ ยาเค โคลเคน โดยเฉพาะยาไอ หรือเฮ็คซ์ดาซีมีแนวโน้มว่าจะยังแพร่ระบาดเฉพาะในกลุ่มเยาวชน สถานบันเทิง และกลุ่มวัยรุ่นที่ฐานะดีเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีราคาแพงและหาได้ยาก เจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจค้นจับกุมได้ยากลำบากแต่หากกลุ่มผู้ผลิตภายนอกประเทศคิดค้นวิธีการผลิตยาไอให้มีราคาต่ำ ดังเช่นที่เคยปรากฏข่าวการจับกุมยาไอเทียมซึ่งมีส่วนผสมของเมทแอมเฟตามีนและสารชนิดอื่น อาจทำให้เข้ามาแพร่ระบาดกระจายเป็นวงกว้างแทนยาบ้าได้ในอนาคต ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง (กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด. 2543)

นโยบายและแผนการปราบปรามยาเสพติด

1. นโยบาย ให้ถือว่าการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดเป็นภารกิจหลักที่ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นต้องรับผิดชอบและให้ความสำคัญเป็นกรณีพิเศษ และผู้ปฏิบัติต้องดำเนินงานในเชิงรุกอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วที่สุด และการปฏิบัติหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยเด็ดขาด ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับจักต้องเอาใจใส่ กำกับดูแล โดยใกล้ชิด และให้ดำเนินการทั้งทางวินัยและทางอาญาต่อข้าราชการตำรวจที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว ส่วนผู้ที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ให้พิจารณาความดีความชอบเป็นลำดับแรก

2. แผนการปราบปรามยาเสพติด เป็นกรดำเนินงานเพื่อขจัดหรือควบคุมปริมาณยาเสพติดและการกระทำใดๆ ที่ผิดต่อกฎหมายยาเสพติดให้หมดสิ้นไป หรือลดลงจนอยู่ในระดับต่ำสุดภายใต้เงื่อนไขความเป็นไปได้ตามข้อเท็จจริงของสภาวะแวดล้อม โดยการดำเนินงานปราบปรามมีลักษณะเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกันของระบบงานต่างๆ ได้แก่ ระบบการข่าว ระบบการสืบสวนจับกุม ระบบการสอบสวนดำเนินคดี ตลอดจนมาตรการทั้งปวงในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย นอกจากนี้การปราบปรามยังหมายรวมถึงการดำเนินงานในส่วนของการป้องกันในอันที่จะขจัดสาเหตุและโอกาสที่จะเกิดการกระทำผิดกฎหมายยาเสพติดด้วย

การปราบปรามการผลิตยาเสพติด มิติแรกของปัญหายาเสพติด คือ การลักลอบผลิตยาเสพติด แนวคิดนี้มุ่งเน้นการสกัดกั้นตัวยาตั้งแต่ต้นแหล่งกำเนิด มิให้มีโอกาสแพร่กระจายออกไปสู่กระบวนการค้า โดยอาศัยแนวคิดในเชิงอาชญาวิทยาที่กำหนดกลยุทธ์ ทั้งในแง่ของการป้องปรามและปราบปรามประกอบด้วย การลดมูลเหตุจูงใจในการผลิตด้วยการปฏิบัติการจิตวิทยา การตัดโอกาสในการผลิตด้วยการสกัดกั้นวัตถุดิบ การเพ่งเล็งบุคคลและสถานที่เป้าหมาย และการจัดการผลิตด้วยการสืบสวนปราบปรามทำลายแหล่งผลิตยาเสพติด

การปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติด กลุ่มการค้ายาเสพติด ทั้งที่เป็นองค์กรในลักษณะขบวนการ และกลุ่มการค้าอิสระต่างๆ เป็นชนวนสำคัญในการผลักดันวงจรการค้ายาเสพติดให้ดำเนินไป กระบวนการต่างๆ เหล่านี้เป็นเครือข่ายของพฤติกรรมที่เชื่อมโยงความเคลื่อนไหวตั้งแต่แหล่งผลิต ไปจนกระทั่งถึงแหล่งแพร่ระบาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ แนวคิดนี้จึงมุ่งทำลายขบวนการการค้ายาเสพติด ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ ในด้านการสร้างและขยายอิทธิพลในทางที่ผิดกฎหมาย การก่อให้เกิดการทุจริตแสวงประโยชน์ในทางมิชอบ และการเป็นกลจักรสำคัญต่อปริมาณยาเสพติดในตลาดการค้าที่ส่งผลร้ายต่อประชาชนทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ

3. โครงสร้างปัญหายาเสพติดจะถูกทำลายด้วยการ ดำเนินกลยุทธ์ 5 แนวทาง ประสานการปฏิบัติลงสู่ 4 แนวเขตพื้นที่ กล่าวคือ ตัดวงจรปัญหา 3 ด้านให้ออกจากกัน โดยการควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด (Supply) การลดความต้องการในกลุ่มผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด (Demand) การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (Potential Demand) ด้วยการสร้างพลังแผ่นดินและชุมชนเข้มแข็ง และการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2547)

โดยมีจุดมุ่งหมายและแนวคิดการดำเนินแนวทางแต่ละด้าน ดังนี้

1. การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด ด้วยการกดดันไม่ให้ผู้ค้ากลับมาผลิตกรรมค้ายาเสพติดและไม่ให้เกิดรายใหม่ ดำเนินมาตรการ/แนวทางในการควบคุมสกัดกั้นตลอดจนการประสานความร่วมมือไม่ให้ยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทย ควบคุมปัจจัยที่จะมีส่วนที่ทำให้เกิดการกระทำผิด

2. การลดความต้องการในกลุ่มผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด ด้วยการดูแลผู้เสพผู้ติดยาให้กลับมาดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข และป้องกันไม่ให้วนกลับมาใช้ยาเสพติดซ้ำ

3. การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติดด้วยการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติดโดยมุ่งเน้นกลุ่มเด็กและเยาวชน และพัฒนาปัจจัยแวดล้อมทางบวกและควบคุมปัจจัยลบที่เอื้อต่อการแพร่ระบาด

4. การสร้างพลังแผ่นดินและชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการสร้างกระแสพลังขับเคลื่อนทางสังคมเพื่อเป็นพลังแผ่นดิน และสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน ให้มีศักยภาพต่อสู้เอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน

5. การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ ด้วยการบูรณาการมาตรการ แนวทาง แผนปฏิบัติการทุกระดับ ให้ประสานสอดคล้องกัน

ทั้งนี้ การดำเนินกลยุทธ์ทั้ง 5 แนวทาง กลไกของรัฐทั้งหน่วยงานส่วนกลางภาค จังหวัด/กทม. อำเภอ/เขต จะต้องบูรณาการแนวคิด แผนงาน โครงการ งบประมาณ และการดำเนินงานลงสู่พื้นที่เป้าหมาย ซึ่งอาจจำแนกและกำหนดสถานภาพของพื้นที่และแนวทางการดำเนินงานเป็น ดังนี้

1. พื้นที่นอกประเทศ ได้แก่ พื้นที่ที่มีปัญหาการผลิตยาเสพติดนอกประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวเนื่องกับปัญหาความมั่นคงในแนวชายแดนและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จำเป็นต้องใช้การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นหลัก

2. พื้นที่ชายแดน ได้แก่ พื้นที่ภายในประเทศซึ่งเป็นเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งทางบกและทางทะเล รวมถึงช่องทางเข้าออกตามแนวชายแดน ทั้งด่านถาวร จุดผ่อนปรน มีสถานะเป็นพื้นที่ด่านหน้าของการนำเข้าและลำเลียงยาเสพติดจากแหล่งผลิตยาเสพติดนอกประเทศเข้ามาและเป็นพื้นที่สุดท้ายของการนำยาเคมี เคมีภัณฑ์ สารตั้งต้น รวมทั้งอุปกรณ์การผลิตออกไปยังแหล่งผลิต จำเป็นต้องเฝ้าระวังและสกัดกั้นด้วยกำลังป้องกันชายแดนและการจัดระเบียบและเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านป้องกันชายแดน

3. พื้นที่ตอนใน ได้แก่ พื้นที่จังหวัดและอำเภอทั่วไป ทั้งในเขตเมืองและชนบทซึ่งมีปัญหาการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติด แต่โครงสร้างปัญหาและปัจจัยเสี่ยงทางกายภาพและทางเศรษฐกิจสังคมเงื่อนไขซึ่งเกี่ยวเนื่องกับปัญหาเสพติดยังไม่ซับซ้อน แนวทางดำเนินมาตรการหลักใช้การกดดันแยกสลายผู้ค้าและผู้เสพให้เข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนให้เข้ามาดูแลปัญหาอย่างยั่งยืน

4. พื้นที่ใจกลาง ได้แก่ พื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และเมืองสำคัญซึ่งมีการขยายตัวของเมืองสูง มีปัจจัยเสี่ยงทั้งทางกายภาพเศรษฐกิจสังคมและการบริหารที่ซับซ้อน มีปัญหาทั้งการค้าและแพร่ระบาดรุนแรง การต่อสู้ปัญหาเสพติดจะต้องใช้แนวทางทุกมาตรการเข้าดำเนินการอย่างผสมผสานทั้งการแก้ไขปัญหายาเสพติดควบคู่ไปกับการควบคุมและพัฒนาสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผลงานวิจัยที่ใกล้เคียงกัน และสามารถนำมาสนับสนุนแนวคิดในการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ได้ ดังนี้

จิตรเจริญ เวลาคี (2522) ได้ศึกษาปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาล พบว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือ เมื่อมีการศึกษาสูง มีทัศนคติต่อปัญหาดีกว่า ผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำการสมรสแล้ว มีทัศนคติที่ดีต่อปัญหามากกว่าผู้ที่ยังเป็นโสด เงินเดือนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับเงินเดือนมากขึ้น สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ดีขึ้น ผู้ที่มีบุคคลอยู่ในอุปการะเลี้ยงดูมากปฏิบัติงานได้ผลน้อยกว่าผู้ที่มีบุคคลอยู่ในความอุปการะน้อย เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการมากๆ หรือรับราชการมานานแล้ว มีทัศนคติในปัญหาของการปฏิบัติงานที่ดีน้อยกว่า แต่สามารถปฏิบัติงานในการปราบปรามอาชญากรรมได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการน้อยกว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีการศึกษาสูงขึ้น กลับปฏิบัติหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ผลน้อย เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีการศึกษาสูงส่วนใหญ่ จะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เพิ่งเข้ารับราชการมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2523) ได้ทำการศึกษาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดนั้น ความรู้มีความสัมพันธ์เป็นส่วนกลับกับสถานภาพเกือบทุกด้าน เฉพาะด้านหน้าที่เท่านั้นที่แตกต่างกัน นอกนั้นความรู้ความสัมพันธ์กับยศ การสมรส การอบรมและอายุราชการคือยศสูงกว่ามีความรู้ต่ำกว่า โสโธมีความรู้ต่ำกว่า และผู้มีอายุราชการสูงกว่า ผู้มีความรู้ต่ำกว่า ตำรวจที่มียศนายร้อยขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดน้อยกว่าพลตำรวจและนายสิบตำรวจ ผลการฝึกฝนอบรมก่อให้เกิดความแตกต่าง ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดอย่างชัดเจน คือ ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้สูงกว่าผู้ไม่เคยผ่านการอบรม เพื่อจำแนกตามกลุ่มต่างๆ กันแล้ว พบว่า ตำรวจแต่ละกลุ่มมีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติดในทางไม่ดีมากกว่ากลุ่มอื่นอย่างชัดเจน โดยทั่วไป ตำรวจมีทัศนคติในทางไม่ดีต่อผู้ติดยาเสพติดและการปราบปรามยาเสพติด การมีทัศนคติไม่ดีต่อยาเสพติด เป็นสิ่งที่พึงปรารถนา แต่การมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้เสพและการปราบปรามนั้นยังเป็นอุปสรรคต่อการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

นักรบ หล้าวิรัตน์ (2535) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวความคิดในการปราบปรามยาเสพติด: ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด” พบว่าปัญหา

อุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่สุดคือ สวัสดิภาพของเจ้าหน้าที่และครอบครัวไม่ปลอดภัย รองลงมาคือ เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษที่ใช้ในการสืบสวนมีไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานมีน้อย

นิรนาท นิมประสิทธิ์ชัย (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการปราบปรามยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด พบว่าเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดใน บข.ปส. ที่มีอายุมาก มีบุคคลที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู 1 – 3 คน จะเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ได้แก่ มีกำลังพลไม่เพียงพอ เบียดเบียนไม่เพียงพอ ขาดแคลนอาวุธที่ทันสมัย ขาดแคลนยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิงและไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานข้างเคียง

วรเชษฐ์ รุ่งหล้า (2539) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้โทษของข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี” พบว่า 1) ชั้นยศและสถานที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2) อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดและอัตราเงินเดือนมีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณ 3) อายุ อายุราชการ ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านยาเสพติด และรายได้พิเศษ มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ 4) ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดและรายได้พิเศษมีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคด้านระบบการปฏิบัติงาน

ชูยศ ทองอยู่ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการปราบปรามผู้กระทำความผิดฐานผลิตและจำหน่ายยาบ้า ศึกษาเฉพาะเรื่องการรับรู้ของเจ้าหน้าที่ตำรวจศูนย์ป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภาค 7 พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการปราบปรามยาบ้า ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความแตกต่างกันในด้านเงินเดือน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อายุราชการ วุฒิการศึกษา และรายได้พิเศษ จะมีผลต่อการปราบปรามผู้กระทำความผิดฐานผลิตและจำหน่ายยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้การเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนต่างๆ ตลอดจนกลุ่มอิทธิพลในพื้นที่จะมีความสัมพันธ์กับการปราบปรามผู้กระทำความผิดฐานผลิตและจำหน่ายยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย

บทที่ 3

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด กับการแก้ปัญหายาเสพติด

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เป็นหน่วยงานหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยที่กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ 2557 กำหนดวิสัยทัศน์ (vision) ไว้ว่า กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เป็นหน่วยงานในเชิงยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเป็นฝ่ายอำนวยการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการวางแผน บูรณาการ และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้ชุมชนและสังคมปลอดภัยจากยาเสพติด (กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด, 2557)

โดยที่มีพันธกิจ (Mission) ซึ่งถูกกำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ข้างต้น แบ่งออกเป็น 6 ข้อ ดังนี้

1. เป็นฝ่ายอำนวยการด้านยุทธศาสตร์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติในการวางแผนควบคุม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และเสนอแนะการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดและหน่วยงานในสังกัด
2. ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายอื่นอันเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาทั่วราชอาณาจักร
3. ดำเนินการเพื่อให้มีการยึด หรืออายัดทรัพย์สินตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการยึด หรืออายัดทรัพย์สินที่ได้มาเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
4. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั่วราชอาณาจักร
5. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
6. ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

แผนภาพที่ 3-1 แสดงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

ที่มา : ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

จากอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว พอสรุปภารกิจหลักของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดไว้ได้ 2 ประการ

1. ภารกิจในฐานะฝ่ายอำนวยการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือ เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำแผนเฉพาะกิจ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแผน ทำคำของบประมาณสำหรับงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แสวงหา

ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ (วัสดุอุปกรณ์ การฝึกอบรม) พัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรม เป็น ศูนย์ข่าวกรองยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สนับสนุนข่าวให้หน่วยปราบปราม สนับสนุนเงินค่าข่าว สนับสนุนเงินล่อซื้อ (รายใหญ่)

2. การกีดกันสืบสวนปราบปราม คือ การสืบสวนปราบปรามข่าวงาน ผู้ผลิต ผู้ค้ารายใหญ่ การสืบสวนและปราบปรามตามคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การสืบสวนปราบปรามที่ได้รับการร้องเรียน หรือการแจ้งข่าวต่างๆ การสืบสวนปราบปรามตามที่สถานทูตต่างประเทศร้องขอ และการสืบสวนปราบปรามตามที่ตำรวจสากลร้องขอ

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดเป็นหน่วยงานหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีภารกิจหน้าที่ป้องกันปราบปรามยาเสพติดทั่วราชอาณาจักร และเป็นหน่วยงานกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการวางแผนปฏิบัติตามแนวนโยบายรัฐบาลในการปราบปรามยาเสพติด มีความเกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) สังกัดกระทรวงยุติธรรมที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามโดยตรงแล้ว ยังเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศ โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มีการกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศ และภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนี้ให้มีการแต่งตั้งเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ขึ้น โดยมีบทบาทภารกิจในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยจะต้องมีบัตรเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสัมฤทธิ์ผลเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติ เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจตามกฎหมายโดยเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (16)

สภาพและปัญหาในการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติด

จากแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจเป็นพิเศษซึ่งคาดว่าจะมีผลต่อการปฏิบัติงานในการปราบปรามยาเสพติด โดยอาศัยประสบการณ์และจากการที่ได้เข้าไปปฏิบัติงานจริงในหน่วยงานปราบปรามยาเสพติดในสังกัดกองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด จึงพิจารณาปัจจัยสำคัญได้ดังนี้ 1. การสืบสวน 2. การข่าว 3. การตรวจค้น 4. การจับกุม 5. การป้องกัน และ 6. การประชาสัมพันธ์

1. ด้านการสืบสวน การสืบสวนนั้นหมายความถึงการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิดดังที่กล่าวไว้ในประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การสืบสวนนี้จะทำบันทึกไว้เป็นการเตือนความทรงจำก็ได้ หากเป็นประเด็นสำคัญให้บันทึกการสืบสวนไว้เสมอไป

การสืบสวนเฉพาะคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ หลักการสืบสวน ผู้สืบสวนต้องมีความรู้ในเรื่องเทคนิคการสืบสวน ผู้สืบสวนจะต้องมีความรู้ในเรื่องยาเสพติดให้โทษทุกชนิด ผู้สืบสวนจะต้องมีความรู้ความสามารถที่จะคลุกคลีของคนติดยา (The Drug Abuser) ได้ดี มีความรู้ในเรื่องการสืบสวน ตรวจค้น และจับกุม รู้จักประยุกต์ใช้หลักการสืบสวนดังกล่าวมาแล้วข้างต้นมาใช้ในการสืบสวนคดียาเสพติดให้โทษได้เป็นอย่างดี การสืบสวนในลักษณะเป็นสายลับ (Undercover) การสืบสวนในลักษณะเป็นสายลับ คือ กรรมวิธีทางการสืบสวนวิธีหนึ่งซึ่งใช้วิธีปลอมแปลงและอ้างชื่อแก้ตัวกลมกลืนต่างๆ เพื่อให้ผู้ต้องสงสัยไว้วางใจว่าเป็นอาชญากร ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบทราบถึงลักษณะและเขตของกิจกรรมใดๆ อันเป็นความคิดทางอาญาที่ผู้ต้องสงสัยอาจกำลังคิดจะทำหรือกำลังกระทำอยู่ วัตถุประสงค์ เพื่อจะทราบที่กำลังมีการวางแผนเพื่อประกอบอาชญากรรมหรือมีการประกอบอาชญากรรมนั้นแล้วหรือไม่ ต้องการทราบผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด เป็นการหาพยานหลักฐานแสดงต่อศาล ค้นหาของผิดกฎหมายหรือทรัพย์สินที่ถูกขโมย และเพื่อกำหนดเวลาที่เหมาะสมสำหรับเข้าจู่โจมสถานที่ที่ตัวการชอบมานั่งมั่วสุ่มหรือเพื่อเข้าจับกุมตัวการสำคัญ

2. ด้านการข่าว

2.1 ความสำคัญของการข่าว ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรมเกิดจากองค์ประกอบหลายประการของหน่วยงาน และที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งคือความสามารถของหน่วยที่จะหาแหล่งข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำผิด และได้มีการนำมาดำเนินกรรมวิธีทางการข่าว เพื่อใช้ประโยชน์จากข่าวกรองนั้น ในการวางแผนหรือกำหนดวิธีการปฏิบัติ และการปราบปรามการกระทำผิด

2.2 ความหมายของการข่าว กระบวนการรวบรวมข่าวสารเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่จำเป็นต้องทราบ และใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจดำเนินการใดๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ภารกิจของหน่วยงานและสูญเสียให้น้อยที่สุด

2.3 ประเภทของข่าวกรอง ข่าวสารที่รวบรวมจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาประมวลความเกี่ยวข้อง และผ่านกรรมวิธีทางการข่าวแล้วเรียกว่า “ข่าวกรอง” ซึ่งข่าวกรองแต่ละชั้นย่อมมีระดับความสำคัญ และการใช้ประโยชน์ลดหลั่นแตกต่างกันไป จึงได้มีการจัดประเภท หรือระดับของข่าวกรองโดยทั่วๆ ไป เป็น 3 ประเภท

2.3.1 ข่าวกรองยุทธศาสตร์ เป็นข่าวกรองในระดับสูงที่ใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายหรือวางแผน มีลักษณะให้ความรู้ทางกว้างเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่ต้องปฏิบัติหรือ

แก้ไข หรือให้ความรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายที่ช่วยให้หน่วยงานกำหนดทิศทางในการปราบปรามที่เหมาะสม ดังนั้น โดยสรุปแล้วข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ จะมีลักษณะสำคัญ คือ ประเมินขอบข่ายรูปแบบที่จะเกิดขึ้นให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ทางภูมิศาสตร์ ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตขีดความสามารถและเจตนาของฝ่ายตรงข้าม เป็นต้น

2.3.2 ข่าวกรองทางยุทธการ เป็นข้อมูลจากข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิบัติโดยการเข้าสู่กลุ่มผู้กระทำผิด และเป็นการรวบรวมความรู้เพื่อสนับสนุนการปราบปราม โดยทราบถึงขอบข่ายวิธีการขีดความสามารถ เส้นทางลำเลียง รูปแบบการกระทำผิด และเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการปราบปราม

2.3.3 ข่าวกรองทางยุทธวิธี เป็นข่าวกรองระดับล่างสุดที่มีขอบเขตจำกัดในการปฏิบัติการเฉพาะหน้า และเพื่อเชื่อมต่อกับข่าวกรองระดับสูงขึ้นไป มีลักษณะเพื่อนำไปสู่การจับกุม หรือเป็นเครื่องมือแนะต่อการสืบสวนในการหารายละเอียดอื่นๆ ที่จำเป็นต้องทราบหรือต้องปฏิบัติ และมีลักษณะใช้ประกอบการดำเนินคดีได้

2.4 ประเภทของแหล่งข่าว การที่บุคคลจะรู้ไปเสียทุกอย่างเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก แต่อยู่ในขีดความสามารถที่จะกระทำได้หากทราบถึงแหล่งที่จะให้ความรู้นั้น การมีแหล่งข่าวมากเท่าใดจะเอื้ออำนวยการสืบสวนมากเท่านั้น การรวบรวมข่าวสารจึงต้องหาจากทุกแหล่งเพื่อให้ครอบคลุมภารกิจ และได้ประโยชน์สูงสุด ดังนั้น จึงขอแยกประเภทแหล่งข่าวตามลักษณะการได้มาของข่าวสาร คือ

2.4.1 แหล่งข่าวเปิด (Overt Source) คือ แหล่งข่าวที่หาได้โดยเปิดเผย และมีอยู่ทั่วไปรอบตัวเรา ได้แก่ เอกสารสิ่งตีพิมพ์ สื่อมวลชนประเภทต่างๆ บุคคลทั่วไป

2.4.2 แหล่งข่าวกึ่งปิด (Semi Overt Source) คือ แหล่งข่าวที่ไม่เผยแพร่แก่คนทั่วไป แต่สามารถให้ประโยชน์ต่อการสืบสวนได้ตามอำนาจหน้าที่ ได้แก่ หน่วยงานทางราชการต่างๆ และธุรกิจเอกชน

2.4.3 แหล่งข่าวปิดหรือแหล่งข่าวลับ (Covert Source) คือ แหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยวิธีการได้มาหรือที่มาของข่าวสารด้วยวัตถุประสงค์ปิดลับวิธีการ หรือรักษาความปลอดภัยของแหล่งข่าว วิธีได้มาซึ่งข่าวสารประเภทนี้ คือ การปฏิบัติการลับทุกประเภท การใช้เครื่องมือเทคนิค

2.5 ประเภทของข้อมูล ข่าวสารหรือข้อมูลที่ได้รับนั้นมีมากมายหลายรูปแบบ จำเป็นต้องพิจารณา หรือแยกให้ถูกต้องว่าข้อมูลดังกล่าวมีลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างไร เพื่อที่จะได้นำมาใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม จึงขอแยกประเภท ดังนี้

2.5.1 ข้อเท็จจริง (Fact) คือ สิ่งที่สามารถมองเห็นหรือเข้าใจโดยบุคคลทั่วไปว่าเป็นเช่นนั้น ไม่เปลี่ยนแปลง หรือไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ความถูกต้อง

2.5.2 ความเห็น (Opinion) คือ สิ่งที่บุคคลบางคนเชื่อว่าเป็นจริง

2.5.3 ข่าวลือ (Rumor) คือ ข้อมูลที่ไม่ทราบแหล่งที่มาหรือจุดเริ่มต้นของข้อมูลนั้น ทั้งนี้ข่าวลืออาจเกิดขึ้นโดยไม่มีเจตนาใดๆ หรืออาจจะมีเจตนาในทางไม่ชอบแอบแฝงอยู่ก็ได้

2.5.4 การอนุมาน (Inference) คือ การวินิจฉัยที่เกิดจากการวิเคราะห์โดยมีพื้นฐานจากข้อเท็จจริง ความเห็น การอนุมานอื่นๆ ประกอบทั้งนี้การอนุมานยังออกในรูปของ ข้อสมมุติฐาน ข้อสรุปการคาดการณ์ หรือการประมาณการ เป็นต้น

2.6 การดำเนินกรรมวิธีการข่าว คือ กระบวนการหรือขั้นตอนในการพัฒนาการสืบสวนจากข่าวสารที่ได้รับมาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดของเป้าหมายขั้นตอนของกรรมวิธีทางการข่าว ประกอบด้วย

2.6.1 การรวบรวม (Collection) คือ การแสวงหาและนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ โดยการวางแผน และกำหนดขอบเขตต่อปัญหาที่กำลังศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงต่อความต้องการ และครอบคลุมภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยมีลักษณะสำคัญในขั้นตอนนี้ 2 ประการ คือ การรวบรวมจากทุกแหล่งข่าวทุกแหล่ง และการส่งข่าวสารไปให้ผู้ผลิตข่าวกรอง

2.6.2 การประเมินค่า (Evaluation) คือ การพิจารณาถึงความถูกต้องแม่นยำ ความสมบูรณ์และประโยชน์ของข้อมูล ประกอบกับความเชื่อถือหรือระดับความน่าไว้วางใจของแหล่งข่าว นั้นทั้งนี้จำเป็นต้องมีการประเมินค่าตั้งแต่ขั้นต้นของการรับข่าวสาร และในขั้นการผลิตข่าวกรองเนื่องจากข่าวสารนั้นอาจเปลี่ยนคุณค่าด้วยสาเหตุของเวลาเหตุการณ์หรือองค์ประกอบอื่นๆ

2.6.3 การสนธิกรรม (Collation) เป็นกรรมวิธีสำคัญเบื้องต้นในกระบวนการตีความหมายข้อมูลต่างๆ เป็นข่าวกรอง โดยเกี่ยวข้องกับตลอดเวลาการประเมินค่า การตรวจสอบรายละเอียดเพิ่มเติม การตรวจเทียบข่าวสารในเรื่องเดียวกันเข้าอยู่ในหมวดหมู่ มีการแยกเก็บในลักษณะที่สามารถเรียกใช้ได้โดยสะดวก และแสดงถึงความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องของแต่ละข่าวสาร ในลักษณะของการค้นหา หรือตรวจสอบชี้ถึงกันได้

2.6.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นกรรมวิธีที่นำข่าวสารที่รวบรวมจากแหล่งต่างๆ มาประกอบกันเพื่อพิจารณาแยกแยะความสำคัญ หรือความหมายที่แท้จริงในข่าวสารเป็นขั้นตอนที่ต้องค้นคว้า และคิดอย่างสมเหตุสมผลโดยพัฒนาแนวความคิดนั้นออกมาในรูปของการตั้งสมมติฐานเพื่อเป็นพื้นฐานบ่งชี้ต่อการสืบสวนและปราบปราม ดังนั้น หากขาดขั้นตอนของการวิเคราะห์แล้ว ข่าวสารที่ถูกแยกเก็บในแฟ้มอย่างมีระบบตามขั้นตอนการสนธิกรรมก็จะถูกเก็บ

รักษาในสภาพเดิมไม่ได้ถูกใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อพัฒนาการสืบสวนให้บรรลุวัตถุประสงค์แต่อย่างใด

2.6.5 การกระจายข่าว (Dissemination) ผลผลิตขั้นสุดท้ายของการดำเนินการวิธีทางการข่าว คือ การทำรายงานข่าวกรองที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อสามารถตรวจสอบความถูกต้องในกรณีที่มีข้อมูลเพิ่มเติม หรือพิจารณาว่าข้อสมมุติฐานของเรานั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงเพียงใด และที่สำคัญคือ รายงานข่าวกรองนี้ต้องแจกจ่ายให้ผู้เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์อย่างทันทั่วถึง โดยยึดหลักการกระจายข่าวในขอบเขตจำกัดเฉพาะผู้จำเป็นต้องใช้ประโยชน์เท่านั้น

2.6.6 การประเมินค่าซ้ำ (Re-Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะทบทวนถึงผลผลิตข่าวกรองจากการวิเคราะห์เมื่อมีข้อมูลเพิ่มเติม หรือมีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันมีส่วนต่อความถูกต้องและความสมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา

จากขั้นตอนข้างต้น เป็นรูปแบบที่ต่อเนื่องลักษณะสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่เรียกว่า วงจรการข่าว หรือ วงรอบการข่าว และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาระบบการข่าวทั่วไปในทุกระดับ แต่ละขั้นตอนสามารถดำเนินการวิธีได้อย่างต่อเนื่องไม่จำเป็นต้องมีความยุ่งยากซับซ้อนเกินความสามารถของหน่วยงานขนาดเล็กแต่อย่างใด ในทางกลับกันกับส่งเสริมขีดความสามารถของหน่วยให้มีประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี คือ (1)ความเชื่อถือได้ของแหล่งข่าว (Sources) แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ซึ่งแสดงเป็นตัวอักษร ได้ดังนี้ คือ เชื่อถือได้เต็มที่ มักเชื่อถือได้ พอเชื่อถือได้ มักเชื่อถือไม่ได้ เชื่อถือไม่ได้ และไม่สามารถกำหนดความเชื่อได้ (2) ความแน่นอนของข่าวสาร แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ซึ่งแสดงด้วยตัวอักษร ดังนี้ คือ ได้รับการยืนยันจากแหล่งข่าวอื่น น่าจะเป็นความจริง อาจจะเป็นความจริง น่าสงสัยในความจริง น่าจะไม่ใช่ความจริง ไม่ทราบเป็นจริงหรือเท็จ

อีกประการหนึ่งที่น่าสนใจคือ การจัดหน่วยงานแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานต่างหน่วยก็ตาม ช่วยทำให้สามารถได้รับข่าวสาร ข้อมูลความรู้ทางอาชญากรรมและการเคลื่อนไหวของอาชญากรรมหรือตัวผู้กระทำความผิด หรือหมุมิจจาชีพได้เป็นจำนวนมากและนับว่าเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานในการปราบปรามยาเสพติดได้เป็นอย่างดี และในการสืบเสาะหาแหล่งข่าวหรือหาข้อมูลจากผู้ให้ข่าวสารนี้ จากการปฏิบัติได้พบว่า ถ้าหากมีการหาข้อมูลหรือสืบหาการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ก่อนมีการกระทำผิดแล้ว ย่อมสามารถที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำ ความผิดเกิดขึ้นได้ เช่น ทราบข่าวว่าจะมีการขนยาบ้ามาทางเส้นทางใดก็ทำการสกัดจับได้ก่อนหรือจะปล่อยให้ยาบ้าไปถึงมือผู้รับยาและทำการกวาดล้างทีเดียวก็ได้

3. ด้านการตรวจค้น

โดยปกติเมื่อพิจารณาในแง่ตัวบทกฎหมายแล้วจะเห็นว่า การตรวจค้นกับการจับกุมเป็นเรื่องที่แยกจากกันโดยเด็ดขาด แต่เมื่อพิจารณาในทางปฏิบัติแล้วอาจกล่าวได้ว่า การตรวจค้นและการจับกุมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ ต้องปฏิบัติควบคู่กันอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เนื่องมาจากการตรวจค้นจะประสบผลสำเร็จเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการที่จะจู่โจมถึงตัวบุคคล สถานที่ หรือยานพาหนะที่จะตรวจค้นและทำการควบคุมและสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในสภาพปรกติเสียก่อนที่จะเริ่มตรวจค้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ คือ (1) บุคคลที่จะถูกตรวจค้นและ/หรืออยู่ในสถานที่หรือยานพาหนะที่จะถูกตรวจค้นนั้นหลบหนี (2) บุคคลที่จะถูกตรวจค้นและ/หรืออยู่ในสถานที่หรือยานพาหนะที่จะถูกตรวจค้นนั้นต่อสู้หรือเตรียมการต่อสู้ (3) การทำลายพยานหลักฐานต่างๆ การตรวจค้นนอกจากจะเป็นการตรวจค้นเพื่อหาวัตถุของกลางที่ผิดกฎหมายและ/หรือพยานหลักฐานในทางคดีในอันที่จะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดแล้ว ยังเป็นกรรมวิธีหนึ่งในการสืบสวนที่จะหาข่าวสาร เอกสารหลักฐานต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสืบสวนต่อไปด้วย

3.1 การตรวจค้นหมายถึง วิธีการซึ่งเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปโดยชอบเขตอำนาจตามที่กฎหมายระบุไว้เพื่อพบสิ่งของที่ใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดี หรืออาจใช้เป็นประโยชน์ในการสืบสวน โดยปกติการตรวจค้นอาจแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ

3.1.1 การตรวจค้นก่อนการจับกุม คือ การตรวจค้นเพื่อหาสิ่งของที่อาจเป็นประโยชน์ในการสืบสวนหรือสามารถใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดีก่อนที่ความผิดจะปรากฏขึ้น ซึ่งการตรวจค้นระยะนี้ เป็นการตรวจค้นเพื่อแสวงหาพยานหลักฐานที่จะนำไปสู่การจับกุมต่อไป

3.1.2 การตรวจค้นภายหลังการจับกุม คือ การตรวจค้นเพื่อหาสิ่งของหรือพยานหลักฐานภายหลังที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดได้แล้ว เพื่อใช้ในการประกอบในการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดที่ได้จับกุมไว้

3.2 จุดมุ่งหมายของการตรวจค้นนั้นก็เพื่อตรวจหาวัตถุสิ่งของ หรือเอกสารที่สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในทางคดีหรือใช้เป็นประโยชน์ในการสืบสวนต่อไป อันได้แก่สิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้ (1) บุคคลที่กระทำความผิด หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง (2) ยาเสพติด (3) หลักฐานเกี่ยวกับการติดต่อซื้อขายยาเสพติด เช่น ธนบัตรที่ใช้ล่อซื้อ เช็ค คราฟ จดหมายติดต่อซื้อขาย บัญชีแสดงการชำระหนี้ เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ (4) อุปกรณ์ที่ใช้ชักชวน ภาชนะที่ใช้บรรจุ เครื่องมือเวชภัณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด (5) เอกสารทางการเงิน ภาพถ่าย หมายเลขโทรศัพท์ สมุดบัญชี ฯลฯ

3.3 คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ตรวจค้น จะต้องเป็นบุคคลที่ช่างสังเกต และละเอียดรอบคอบ เป็นบุคคลที่มีความอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากและไม่เบื่อหน่ายง่าย ๆ เป็นบุคคลที่ช่างสงสัย อยากรู้อยากเห็น ไม่มองข้ามสิ่งเล็กๆ น้อยๆ เป็นบุคคลที่เฉลียวฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ไม่ตื่นตระหนกหรือตื่นเต้นจนไม่สามารถปฏิบัติงานได้ เป็นบุคคลที่รอบรู้ อันได้แก่ ความรอบรู้ในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จิตวิทยา ยาเสพติด และสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องและควรคำนึงในการตรวจค้น ประกอบด้วย พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 (มาตรา 14 – 15) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา 69 – 70 และมาตรา 91 – 105) และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายศุลกากร กฎหมายระหว่างประเทศ ว่าด้วยเอกสิทธิ์ทางการทูต ฯลฯ

3.5 เจ้าหน้าที่ตรวจค้นควรจักเป็นบุคคลที่รอบรู้ในสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้า ยาเสพติดและกรรมวิธีในการซุกซ่อน เช่น มีความรอบรู้ในเรื่องโครงสร้างของรถยนต์ มีความรู้เกี่ยวกับเอกสารทางการเงิน เคมีภัณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด ลักษณะของยาเสพติดแต่ละประเภท ฯลฯ ซึ่งความรู้เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจค้นที่ควรจะได้ศึกษาหาความรู้ไว้ตลอดเวลา

3.6 ประเภทของการตรวจค้น อาจจำแนกการตรวจค้นออกได้ 3 ประเภทใหญ่ คือ (1) การตรวจค้นบุคคล (2) การตรวจค้นสถานที่ (3) การตรวจค้นยานพาหนะ การตรวจค้นในแต่ละประเภทย่อมมีกรรมวิธีและยุทธวิธีในการตรวจค้นแตกต่างกันออกไป ขั้นตอนของการตรวจค้นไม่ว่าจะเป็นการตรวจค้นประเภทใดก็ตามอาจแบ่งขั้นตอนของการตรวจค้นออกได้ 3 ขั้นตอน คือ

3.6.1 ขั้นตอนก่อนการตรวจค้นเป็นขั้นตอนในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับภารกิจ เป้าหมาย และการเตรียมการต่างๆ ตลอดจนการวางแผนก็กำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แต่ละคน การซักซ้อมแผนและการกำหนดหนทางปฏิบัติในกรณีฉุกเฉินก่อนที่จะดำเนินการตรวจค้น ซึ่งมีปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ความรวดเร็ว (2) การจู่โจมที่ไม่ให้อีกฝ่ายหนึ่งทันรู้ตัว และ (3) ความพร้อมเพียง นอกจากนั้นแผนเหล่านี้ต้องกำหนดถึงเรื่องการใช้อาวุธในยามที่จำเป็นด้วย

3.6.2 ขั้นตอนดำเนินการตรวจค้น หลักเกณฑ์ในการดำเนินการตรวจค้นนั้นเป็นยุทธวิธีสำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจค้นซึ่งมีความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะการตรวจค้นแต่ละประเภท อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการตรวจค้นที่ควรคำนึงประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองอย่างเคร่งครัด และยึดหลักการแห่งความปลอดภัยอยู่เสมอ

3.6.3 ชั้นหลังการตรวจค้น ในกรณีที่ไม่พบของกลาง ให้ทำบันทึกการตรวจค้น แสดงถึงการไม่พบสิ่งของผิดกฎหมาย และให้ระบุด้วยว่ามีได้ทำลายทรัพย์สินหรือมีการทำร้าย ชูเชิญใดๆ ให้บุคคลในสถานที่นั้นลงนามรับรอง ช่วยจัดสิ่งของต่างๆ ให้กลับคืนในรูปเดิม และ ออกจากสถานที่หรือยานพาหนะที่ตรวจค้นด้วยความราบรื่นและเป็นมิตร ในกรณีพบของกลาง จะต้องจดบันทึกว่าพบของกลางที่ไหน ตรวจพิสูจน์สารที่เป็นยาเสพติด (เบื้องต้น) ถ่ายภาพของ กลางไว้ และรวบรวมพยานหลักฐานที่ค้นพบ ทั้งที่เป็นหลักฐานที่อาจใช้เป็นหลักฐานในการ พิจารณาคดี

4. ด้านการจับกุม

การจับกุมเข้าจับกุมเป็นงานรักษากฎหมายที่เสี่ยงอันตรายอย่างหนึ่งในการรักษา กฎหมายยาเสพติดนั้น มีการนำวิธีการต่างๆ มาใช้อยู่ ดังนั้น ในการจับกุมเข้าจับกุมเราต้องเผชิญกับ สถานการณ์ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บ หากการวางแผนจับกุมเข้าจับกุมและ การปฏิบัติดำเนินไปอย่างรัดกุมก็จะทำให้ได้ผลงานที่ดียิ่ง แต่ถ้าการวางแผนและการปฏิบัติทำไป อย่างหละหลวมไม่คำนึงถึงปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวกับการวางแผนจับกุมเข้าจับกุมแล้วก็อาจ ทำให้เจ้าพนักงานผู้รักษากฎหมายต้องเสียชีวิตและบาดเจ็บซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นมาแล้วทั่วโลก

ตามความมุ่งหมายของ “การจับกุมเข้าจับกุม” คือ การจับกุมหรือเข้าไปในอาคารสถานที่ แห่งหนึ่งแห่งใดโดยฉับพลันทันทีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อจับกุมผู้ต้องสงสัย จับกุมยาเสพติด ของกลางหรือเพื่อยึดทรัพย์สินที่ถูกโจรกรรมไปนั้นกลับคืนมา

4.1 วัตถุประสงค์ของการจับกุมเข้าจับกุม

4.1.1 เพื่อจับกุมผู้ต้องหา การจับกุมเข้าจับกุมเพื่อให้ประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ โดยปกติแล้วเจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้รักษากฎหมายยาเสพติดมักจะต้องเป็นกังวลกับ ผู้ต้องสงสัยที่หลบหนีเจ้าพนักงาน และคนร้ายที่สมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องนี้การ คาดคะเนว่าผู้ต้องสงสัยจะต่อสู้ขัดขืนเจ้าพนักงาน มากน้อยเพียงไรเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ต้องพยายามหาข่าวคราวเกี่ยวกับนิสัยใจคอของผู้ต้องสงสัยเหล่านั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การทบทวนแฟ้มเกี่ยวกับคดีต่างๆ แฟ้มประวัติอาชญากร และตามแผนประทุษกรรมจะทำให้ทราบ อุปนิสัยใจคอของผู้ต้องสงสัยดีขึ้น หากผู้ต้องสงสัยเคยมีประวัติใช้อาวุธในการประทุษร้ายร่างกาย หรือเป็นนักโทษที่หลบหนีจากที่คุมขัง หรือเป็นผู้ถูกศาลพิพากษาให้จำคุกมาหลายครั้งแล้ว

4.1.2 การจับกุมยาเสพติดของกลาง ของกลางที่เป็นยาเสพติดอาจถูกทำลาย ถูกกำจัดหรือถูกนำไปซุกซ่อนได้อย่างรวดเร็ว ตามข้อเท็จจริงแล้วเทคนิคธรรมดาที่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ยาเสพติดใช้กันอยู่ได้แก่การนำยาเสพติดของตนไปซุกซ่อนไว้ในถังโส้วหรือที่ระบายน้ำและทันที ที่เกิดเหตุจับขึ้นก็จะสามารถกำจัดของกลางให้หมดไปได้ในพริบตา ดังนั้นเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติ

หน้าที่จำเป็นต้องรู้อย่างละเอียดว่ากำลังค้นหาของกลางชนิดใด และต้องวางใจได้ว่าทุกคนในชุดจู่โจมเข้าจับกุมต่างทราบลักษณะของกลางที่กำลังค้นหานั้น ตามความเป็นจริงแล้วในการปฏิบัตินั้น ข่าวสารดังกล่าวเป็นเรื่องที่จะต้องทราบเป็นประการแรกก่อนที่จะให้มีการออกหมาย ในการจู่โจมเข้าจับกุมยาเสพติดจะต้องทำในลักษณะจู่โจม โดยที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ทันรู้ตัวให้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะเหตุผลที่กล่าวไว้แล้ว ที่ว่าของกลางที่เป็นยาเสพติดสามารถถูกทำลายได้อย่างรวดเร็วมาก

4.2 องค์ประกอบสำคัญสามประการของการจู่โจมเข้าจับกุมที่วางแผน และการดำเนินการที่ดีได้แก่

4.2.1 จู่โจม โดยที่อีกฝ่ายไม่ทันรู้ตัว คือการใช้เจ้าพนักงานชุดที่ได้รับการอบรมมาเป็นอย่างดีและมีอาวุธครบครัน เป็นผู้นำและทำการจู่โจมเข้าจับกุมย่อมจะช่วยให้ทำการได้สำเร็จ เมื่อคุณลักษณะของการรักษากฎหมายยาเสพติดจะเห็นได้ว่า วิธีการที่สำคัญได้แก่การจู่โจมเข้าจับกุม โดยผู้ต้องสงสัยไม่ทันรู้ตัวเนื่องจากของกลางที่เป็นยาเสพติดสามารถถูกทำลาย กำจัดหรือถูกนำไปซุกซ่อนได้อย่างรวดเร็วมา ดังนั้นการจู่โจมเข้าจับกุมโดยที่อีกฝ่ายไม่ทันรู้ตัว

4.2.2 ความรวดเร็ว จากองค์ประกอบข้อนี้ เห็นได้ชัดว่า เจ้าพนักงานเข้าไปในบริเวณที่เป็นเป้าหมาย ควบคุมสถานการณ์จับกุมผู้ต้องสงสัยของกลางและถอนกำลังจากที่นั่นได้เร็วเท่าใด นอกจากเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถในเชิงปฏิบัติการแล้ว ยังจะช่วยตัดปัญหาที่อาจมีโอกาสดังขึ้นได้ในบริเวณที่เป็นเป้าหมายก่อนและหลังจากที่การจู่โจมเข้าจับกุมสิ้นสุดลง การจู่โจม โดยที่อีกฝ่ายไม่ทันรู้ตัวจึงเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างแท้จริงของการเข้าจับกุมดังนั้นชุดปฏิบัติการจู่โจมเข้าจับกุม จึงควรเข้าไปในสถานที่เป้าหมาย และรีบทำทุกอย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และถอนตัวจากที่นั่นทันที โดยมีข้อสังเกตในการป้องกันมิให้ของกลางถูกทำลาย ความรวดเร็วเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงให้มากที่สุด

4.2.3 ยุทธวิธีที่นำมาใช้ในการจู่โจมเข้าจับกุม มีลักษณะเรียบๆ องค์ประกอบประการที่สามซึ่งสำคัญได้แก่การวางแผน โดยนายยุทธวิธีที่มีลักษณะเรียบๆ มาใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องที่สำคัญคือ การมอบหมายหน้าที่แก่สมาชิกแต่ละคนของชุดจู่โจมเข้าจับกุม ในการ ปฏิบัติการร่วมหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการสืบสวนโดยตรง และรู้ข่าวคราว

5. ด้านการป้องกัน

ความหมายของ “การป้องกันยาเสพติด” ความหมายในวงกว้างอาจหมายถึงไปถึงงานในหลายๆ ด้านที่เป็นการระงับยับยั้งมิให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ดังนั้นการป้องกันยาเสพติดจึงหมายถึงการให้การศึกษาวข่าวสาร ความรู้ และข้อมูลในเรื่องของยาเสพติดอย่างถูกต้อง ด้วยวิธีต่างๆ ไปสู่ประชาชนเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน ไม่ให้ประชาชนหันไปใช้ยาเสพติดเป็นทางออกเมื่อประสบปัญหาทั้งกับตนเองและกับครอบครัว

วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของประเทศไทย ตามที่ได้กล่าวจะต้องให้ความสนใจกับความต้องการทางสังคมของคน และจะต้องสนใจปัญหาพื้นฐานต่างๆ ของคน จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการป้องกันยาเสพติดไว้ภายใต้พื้นฐานของการพัฒนา “คน” ให้มีคุณภาพ ดังนั้น การป้องกันยาเสพติดในปัจจุบันจึงเน้นวิธีการดำเนินงาน 2 ด้าน คือ (1) ลดจำนวนผู้ติดยาเสพติดภายในประเทศให้ลดน้อยลง (2) สร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ให้กับประชาชนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ที่ยังไม่เคยใช้ยาเสพติด แต่ไม่มีอาการติดยาเสพติดไปใช้ยาเสพติดอีก

กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้ผลิตและผู้ค้า หากพิจารณาในแง่ของกฎหมายแล้วถือเป็นผู้กระทำผิดโดยตรงมีกฎหมายกำหนดบทลงโทษไว้แล้ว

2. กลุ่มผู้ติดยา ถึงแม้ว่ากฎหมายจะกำหนดบทลงโทษไว้แล้วก็ตาม แต่ถ้าผู้ติดยาสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษากฎหมายก็จะยกเว้นการลงโทษ เพราะถือว่าเป็นเหยื่อของผู้ค้า และสภาพความบีบคั้นทางสังคมชักนำให้เขาต้องหลงผิดไปติดยาเสพติด

3. กลุ่มผู้บริโภค เป็นกลุ่มที่ยังไม่ได้เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดเลย เราจำเป็นที่จะต้องหาวิธีป้องกันบุคคลกลุ่มนี้ไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ

การป้องกันปัญหายาเสพติดเป็นหน้าที่ของทุกๆ คนในสังคม เพราะผลของปัญหา ยาเสพติดไม่ใช่เป็นปัญหาของผู้ติดยาเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ด้วยและยังจะก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนสร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของทุกๆ คนในสังคม ในชุมชนที่จะต้องมาร่วมมือร่วมใจกันป้องกันยาเสพติด โดยเริ่มจากการป้องกันตนเอง การป้องกันครอบครัว และการป้องกันชุมชน ในฐานะทางสังคมที่แตกต่างกันไป ดังนี้

5.1 การป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด สามารถกระทำได้ คือมีความระมัดระวัง ในการใช้ยา เลือกคบเพื่อนที่ดี ใช้ความอยากรู้อยากลองอย่างถูกวิธี ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างความรักความเข้าใจกับคนในครอบครัว รู้จักแก้ปัญหาในทางที่ถูก

5.2 การป้องกันครอบครัวให้พ้นจากยาเสพติด สมาชิกทุกคนในครอบครัวจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้สมบูรณ์ในฐานะต่างๆ กัน พ่อแม่ถือเป็นจุดแรกและจุดที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยให้การป้องกันยาเสพติดประสบผลสำเร็จ พ่อแม่สามารถเข้าใจนิสัยใจคอของลูกตัวเองได้ดีกว่าบุคคลอื่น การดูแลอย่างใกล้ชิดหมายถึงการร่วมกับลูกในการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล หรือช่วยยับยั้งความวู่วามของลูก การร่วมกับลูกในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้แก่ การคิดถึงชีวิตในอนาคต การเลือกคบเพื่อน ความรู้เรื่องเพศ ฯลฯ ลูกในฐานะเป็นสมาชิกของครอบครัวก็มีส่วนที่จะช่วย

ในการป้องกันปัญหายาเสพติดภายในครอบครัวได้ โดยทำให้พ่อแม่เกิดความสบายใจและภาคภูมิใจการศึกษาเล่าเรียน เพื่อสร้างความสำเร็จในชีวิต การเชื่อฟังคำสั่งสอน ตลอดจนการช่วยแบ่งเบาภาระในการประกอบอาชีพของพ่อแม่

5.3 การป้องกันชุมชนให้รอดพ้นจากยาเสพติด ในชุมชนหนึ่งจะประกอบด้วยสมาชิกของชุมชนในหลายๆ ฐานะ ซึ่งสมาชิกของชุมชนเหล่านี้จำเป็นต้องร่วมมือร่วมใจกันป้องกันชุมชนที่อยู่อาศัย ให้เกิดความสงบสุขไม่มีปัญหาเสพติด งานด้านป้องกันยาเสพติด อาจจะทำให้ชาวบ้านกลัวว่าหากเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับแล้วจะเป็นภัยแก่ตนเองทุกๆ ที่ความจริงแล้วการป้องกันยาเสพติดเป็นงานทุกคนสามารถช่วยเหลือได้ โดยไม่เสี่ยงภัยมากตามที่คิดกันไว้ อย่างไรก็ตามการป้องกันยาเสพติดเป็นงานทุกคนสามารถช่วยเหลือได้ โดยไม่เสี่ยงภัยมากตามที่คิดกันไว้ อย่างไรก็ตามการป้องกันยาเสพติดเป็นงานทุกคนสามารถช่วยเหลือได้ โดยไม่เสี่ยงภัยมากตามที่คิดกันไว้ อย่างไรก็ตามการป้องกันยาเสพติดเป็นงานทุกคนสามารถช่วยเหลือได้ โดยไม่เสี่ยงภัยมากตามที่คิดกันไว้ อย่างไรก็ตามการป้องกันยาเสพติดเป็นงานทุกคนสามารถช่วยเหลือได้ โดยไม่เสี่ยงภัยมากตามที่คิดกันไว้

5.4 ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ความสำเร็จของงานป้องกันยาเสพติดขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่าย การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ความสำเร็จของงานป้องกันยาเสพติดขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่าย การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ความสำเร็จของงานป้องกันยาเสพติดขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่าย

5.5 การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี การมีส่วนร่วมช่วยป้องกันปัญหาเสพติดทางอ้อมที่สำคัญมากประการหนึ่งก็คือ การที่คนในชุมชนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายบ้านเมือง และศีลธรรมอันดี ตลอดจนการมีความรักใคร่สามัคคีกลมเกลียวกัน หากประชาชนในชุมชนปฏิบัติตนได้เช่นนี้ก็จะช่วยให้ปัญหายาเสพติดลดน้อยลงหรือเมื่อเกิดขึ้นก็สามารถแก้ไขให้หมดได้ โดยอาศัยการรวมพลังของคนในชุมชน

6. ด้านการประชาสัมพันธ์

6.1 ความหมายของการประชาสัมพันธ์ “การประชาสัมพันธ์” มาจากภาษาอังกฤษว่า Public Relations โดย Public นั้น หมายถึง สาธารณชน หรือ ประชาชน ส่วน Relations นั้นหมายถึง

การสัมพันธ์ เรื่องของการให้คำจำกัดความของการประชาสัมพันธ์นั้น พอสรุปได้ว่า สิ่งที่จะเรียกว่า เป็นการประชาสัมพันธ์นั้นจะต้องมีคุณลักษณะสำคัญดังนี้

6.1.1 เป็นการทำงานที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง สถาบันกับประชาชน

6.1.2 เป็นการทำงานที่มีการวางแผน สุขุมรอบคอบ และมีการติดตามประเมินผล เมื่อการประชาสัมพันธ์เป็นงานที่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน (ตามข้อ ก.)

6.1.3 เป็นการทำงานในรูปของการสื่อสารซึ่งเป็นการสื่อสารสองทาง และเป็นการ สื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ

6.1.4 เป็นการทำงานที่ต้องการมีอิทธิพลทางความคิดและทัศนคติของ ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

6.1.5 เป็นการทำงานที่ต่อเนื่องและหวังผลระยะยาว

6.2 กระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

6.2.1 การวิจัย-การรับฟัง เป็นขั้นตอนแรกของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการหาข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ “ปัญหาที่สถาบันกำลังเผชิญอยู่” เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการ ดำเนินงานประชาสัมพันธ์

6.2.3 การวางแผน-การตัดสินใจ เป็นขั้นตอนของการวางแผนและการตัดสินใจว่าจะใช้กิจกรรมและกลยุทธ์ทางการประชาสัมพันธ์ใดบ้างในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์หรือ การแก้ไขปัญหาที่สถาบันกำลังเผชิญอยู่

6.2.4 การสื่อสาร เป็นขั้นตอนของการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ในขั้นตอนที่ สอง โดยใช้เครื่องมือ เทคนิค และกลยุทธ์ทางการสื่อสารในการเผยแพร่ข่าวสาร

6.2.5 การประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ โดยมุ่งที่จะติดตามว่า “งานประชาสัมพันธ์ที่ได้ทำไปนั้นให้ผลดีมากขึ้นเพียงไร”

ยุทธศาสตร์กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดประจำปีงบประมาณ

พ.ศ.2557

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนอง นโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เป้าประสงค์ 1. ภารกิจที่ได้รับเกิดผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์ 1.1 เพิ่มขีดความสามารถในการตอบสนองต่อภารกิจป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด

1.2 แก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนใต้

- 1.3 ปฏิบัติการด้านต่างๆ ที่กระทบต่อความมั่นคง
- เป้าประสงค์** 2. ประชาชนและชุมชนมีความปลอดภัยต่อปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด
- กลยุทธ์** การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยร่วมบูรณาการการปฏิบัติกับหน่วยงานในพื้นที่
- 2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนางานให้โปร่งใส มีมาตรฐาน**
- เป้าประสงค์** 1. การพัฒนางานให้โปร่งใส มีมาตรฐาน
- กลยุทธ์** 1.1 ให้ความสำคัญกับการให้บริการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
- 1.2 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบมาตรฐานขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับรู้โดยใช้สื่อต่างๆ
- 1.3 พัฒนาคณากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรฐานคู่มือการปฏิบัติงาน
- 1.4 เสริมสร้างและพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีวินัยและเคร่งครัดต่อคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตำรวจ
- 1.5 พัฒนางานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามแนวทางประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐ
- เป้าประสงค์** 2. บุคลากรและหน่วยงานมีครุภัณฑ์ ยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพียงพอตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน
- กลยุทธ์** 2.1 จัดหา ปรับเปลี่ยน และแจกจ่ายครุภัณฑ์ ยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
- 2.2 ระบบฐานข้อมูลมีความถูกต้องครบถ้วนตรงต่อการใช้ประโยชน์
- 3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ**
- เป้าประสงค์** 1. การมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชนในการป้องกันและร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติด
- กลยุทธ์** 1.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
- 1.2 ส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ และ/หรือให้รางวัลตอบแทนคุณความดีแก่ประชาชน
- 1.3 สนับสนุนเงินค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับประชาชนและเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน

- 1.4 ปรับปรุง พัฒนารูปแบบวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนแนวทางการประเมินผลการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน
- เป้าประสงค์** 2. ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งและข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน
- กลยุทธ์** บูรณาการกลไกที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กรให้มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่าย ภาครัฐ และภาคเอกชน
- เป้าประสงค์** 3. หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติด
- กลยุทธ์** ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ โดยยึดถือการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปรัชญาในการทำงาน
- 4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งในการบริหาร**
- เป้าประสงค์** 1. การบริหาร โดยยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
- กลยุทธ์** 1.1 การบริหารที่มุ่งเน้นผลงานตามแผนยุทธศาสตร์
1.2 พัฒนาระบบการจัดทำแผนงาน งบประมาณ ขับเคลื่อนติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน
- เป้าประสงค์** 2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
- กลยุทธ์** 2.1 สร้างบรรยากาศแวดล้อมให้จูงใจต่อการปฏิบัติงาน
2.2 วางระบบการจัดการด้านสวัสดิการให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
2.3 พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ ยึดหลักความรู้ ความสามารถ โปร่งใส และเป็นธรรม
2.4 จัดทำและพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงาน
2.5 ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถภาพทางกายและจิตใจ
2.6 ส่งเสริม แนะนำ ฝึกอบรมให้ความรู้ ทักษะทางด้านวิชาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรก่อนเกษียณอายุราชการ
- เป้าประสงค์** 3. กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- กลยุทธ์** 3.1 กำหนดแผนการจัดหาและทดแทนสถานที่ทำการ บ้านพัก

ยุคโทรปรกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะที่จำเป็นเพียงพอ
ต่อการปฏิบัติหน้าที่

3.2 สร้างจิตสำนึกในการใช้งบประมาณ ทรัพย์สินและสิ่งของหลวง

เป้าประสงค์ 4. ข้าราชการตำรวจมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่

กลยุทธ์ พัฒนารูปแบบ วิธีการและวางระบบในการพัฒนาบุคลากรให้มีความ
ครอบคลุมและต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

มาตรการและแนวทางการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะ

ยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2557

1. การปราบปรามทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติด

1.1 ได้ทำการกำหนดเป้าหมายการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญ

1.2 มุ่งเน้นการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดทั้งภายในประเทศและระหว่าง
ประเทศที่มีความเชื่อมโยงกับการก่อความไม่สงบโดยบูรณาการกับหน่วยและส่วนราชการที่
เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและการสืบสวนพฤติการณ์ค้ายาเสพติดเพื่อพยายามตัด
วงจรเส้นทางการเงินของเครือข่ายยาเสพติด

1.3 ดำเนินการกับเครือข่ายที่กระทำผิดบริเวณชายแดนที่เชื่อมโยงกับการนำเข้า
เครือข่ายนักค้าที่มีการสวมบัตรประจำตัวประชาชน โดยเฉพาะประเทศติดชายแดนที่เข้ามากระทำ
ความผิด

1.4 ดำเนินการกับเครือข่ายรายใหญ่ที่มีความเชื่อมโยงระดับประเทศ รวมถึงการ
นำเข้าและส่งออก โดยเน้นสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ แหล่งผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และเครือข่ายนักค้ายา
เสพติดรายสำคัญที่ได้ออกหมายจับและหลบหนีการจับกุมไปยังต่างประเทศ

1.5 ประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศ โดยจัดประชุม หรือสัมมนาเชิง
ปฏิบัติการ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการข่าวเชิงลึก และเป้าหมายในการปฏิบัติ

2. การสืบสวนเส้นทางการเงิน

2.1 ส่งรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดให้ทางธนาคารทำการตรวจสอบบัญชี
ธนาคาร เพื่อตรวจสอบสถานะทางบัญชีว่า มีการโอน/รับ โอนเงินผ่านทางธนาคารกับผู้ใดบ้าง และ
ให้มีการขยายการตรวจสอบบัญชีไปทุกระดับ

2.2 ให้พนักงานสอบสวนมีหมายเรียก ผู้ที่ทำการ โอน รับ โอนเงิน ผ่านทางธนาคาร
กับผู้กระทำความผิดยาเสพติดนั้น มาสอบสวนปากคำทุกรายเพื่อหาที่มาของเงินที่โอน การรับ โอน
ดังกล่าวว่าเป็นเงินที่ได้มาจากมูลหนี้ใด

2.3 กรณีพบว่ามีความผิดปกติตามสมควรว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

2.4 กรณีพบว่ามีความผิดปกติของเงินหมุนเวียนในบัญชี แต่ไม่พบหลักฐานชัดเจนว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ใช้มาตรการทางด้านภาษีโดยประสานกรมสรรพากรเข้าทำการตรวจสอบ

2.5 ประสานธนาคารเจ้าของบัญชีดำเนินการปิดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือติดตามความเคลื่อนไหวในการเปิดบัญชีใหม่ของผู้ที่มีบัญชีต้องสงสัย

3. การปราบปรามแหล่งพักยาและแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด

กำหนดแผนยุทธการปิดล้อมตรวจค้นพื้นที่พักยาตามแนวชายแดนและปริมณฑล

4. การสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน

4.1 วิเคราะห์เส้นทางลักลอบลำเลียงยาเสพติด ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ แล้วประสานหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำหรือปรับแผนการปฏิบัติ

4.2 สนับสนุนเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของจุดตรวจ/จุดสกัดและด่านตรวจ โดยนำข้อมูลที่ได้จากระบบอ่านแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์อัตโนมัติทั่วประเทศมาวิเคราะห์ เพื่อปรับแผนการตั้งจุดตรวจ/จุดสกัดยาเสพติดให้สอดคล้องกับสถานการณ์

4.3 พัฒนาศูนย์ฝึกอบรมในการสกัดกั้นและตรวจค้นยานพาหนะ

5. การสอบสวนคดียาเสพติด

5.1 แนวทางการสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด เมื่อจับกุมผู้ต้องหาในความผิดฐานเสพยาเสพติด หรือมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ หรือเพื่อจำหน่ายให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานนำตัวผู้ต้องหามาซักถามตามแบบบันทึกการซักถามด้วยตนเอง เพื่อขยายผลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด

5.2 หัวหน้าสถานีหรือหัวหน้าหน่วยงาน บันทึกเรื่องที่มีการสืบสวนขยายผลลงในสมุดคุมสำนวนการสืบสวนขยายผลคดียาเสพติดประจำสถานีตำรวจหรือหน่วยงาน

5.3 เมื่อซักถามผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมแล้ว มีข้อมูลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานมอบสำนวนการสืบสวนให้พนักงานสอบสวนดำเนินการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามระเบียบ กรณีซักถามแล้วไม่มีข้อมูลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ให้เสนอผู้บังคับการเพื่อพิจารณาสั่งให้ทำการสืบสวนเพิ่มเติมแล้วมีข้อมูลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานมอบสำนวนการสืบสวนให้พนักงานสอบสวนดำเนินการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามระเบียบ

5.4 ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวน่าจะได้กระทำความผิด ให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ออกหมายจับผู้กระทำความผิด

5.5 กรณีศาลออกหมายจับ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานดำเนินการสืบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้สรุปสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นทางคดีส่งไปยังพนักงานอัยการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

5.6 กรณีศาลไม่ออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนถึงผู้บังคับการ เพื่อพิจารณาสั่งให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติม ถ้ามีพยานหลักฐานเพิ่มเติมตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิดให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ออกหมายจับอีกครั้ง หากศาลออกหมายจับให้ดำเนินการขอหมายจับ และหากผลการสอบสวนเพิ่มเติมไม่มีพยานหลักฐานว่าบุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิดและพนักงานสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้สรุปสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นทางคดีส่งพนักงานอัยการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

5.7 ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานว่ามีผู้ใดสมคบกับผู้กระทำความผิดที่ถูกจับกุม เพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่า บุคคลดังกล่าวน่าจะกระทำความผิดฐานสมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ให้ยื่นคำร้องขออนุมัติจับกุมหรือแจ้งข้อหาแก่บุคคลดังกล่าวจากเลขาธิการ ป.ป.ส. เมื่อเลขาธิการ ป.ป.ส.อนุมัติแล้วให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ออกหมายจับผู้กระทำความผิด

5.8 ในการดำเนินคดียาเสพติดโดยเฉพาะในความผิดฐานจำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่าย ให้ทำการสืบสวนสอบสวนขยายผลถึงแหล่งผลิต ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ให้ได้ความว่า ใครเป็นผู้ผลิต แหล่งผลิตอยู่ที่ใด ใครเป็นผู้นำเข้า นำเข้ามาในราชอาณาจักรอย่างไร และมีผู้ใดเกี่ยวข้องบ้าง หากได้ความว่ามีแหล่งผลิตอยู่นอกราชอาณาจักร หรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้รวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับพฤติการณ์ในการกระทำความผิดและบุคคลที่กระทำความผิด

6. การพัฒนาระบบงานการข่าว

6.1 จัดระบบงานการข่าว การรายงานข่าว ภายใต้เครื่องมือศูนย์สั่งการ (War Room) ให้สามารถสนับสนุนการปราบปรามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 บูรณาการงานการข่าว เชื่อมโยง สนับสนุนซึ่งกันและกัน ระหว่างชุดปฏิบัติการข่าว ชุดปราบปรามยาเสพติดของแต่ละหน่วย เพื่อทราบถึงเครือข่ายบุคคลทั้งหมด และรายงานการข่าว การสืบสวนการค้ายาเสพติด การดำเนินการตามหัวข้อข่าวสารที่ได้รับเข้าสู่ระบบ

6.3 จัดให้มีทีมวิเคราะห์ข่าวในระดับกองบัญชาการ เพื่อทำการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของเครือข่ายการค้ายาเสพติด ทั้งในระดับสถานี กองบังคับการ กองบัญชาการ ระดับประเทศและระหว่างประเทศ

6.4 กรณีที่มีการจับกุมคดียาเสพติดในฐานความผิดสำคัญ หรือคดีเสพ ครอบครอง ให้ชุดปฏิบัติการฯ ที่จับกุมหรือได้รับมอบหมายทำการขยายผลทั้งในด้านการข่าว การสืบสวน เพื่อขยายถึงบุคคลและอื่นๆที่เกี่ยวข้องอันนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

6.5 พัฒนาช่องทางในการแจ้งข่าวสาร ข้อร้องเรียน หรือเบาะแส ผ่านทุกช่องทาง โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยี

ผลการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติด

จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร พบว่าสถานการณ์ปัญหาเสพติด เป็นปัญหาที่รัฐบาลให้ความสำคัญและกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ การขับเคลื่อนงานด้านการปราบปรามยาเสพติดอย่างเป็นระบบในหลายปีที่ผ่านมา สามารถปราบปรามจับกุมผู้ค้ายาเสพติดและยึดของกลาง โดยเฉพาะยาบ้าได้เป็นจำนวนมาก โดยในปีงบประมาณ 2555-2556 มีผลการจับกุมคดียาเสพติดรวม 3 ปี จำนวน 1,082,267 คดี ผู้ต้องหา 1,137,689 คน เป็นการจับกุม 5 ข้อหาสำคัญ จำนวน 164,002 คดี ผู้ต้องหา 200,388 คน ซึ่งจากการจับกุมผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อสถานที่ควบคุม คุมขังผู้กระทำความผิดที่ไม่สามารถรองรับจำนวนผู้ที่ถูกจับกุมได้ ตามข้อมูลพบว่าเรือนจำของกรมราชทัณฑ์ทั้งหมดสามารถรองรับผู้ต้องขังตามมาตรฐานได้เพียง 110,000 คน แต่มีผู้ต้องขังอยู่ประมาณ 280,000 คน (ข้อมูลเดือนกันยายน 2556) เป็นผู้ต้องขังคดียาเสพติดประมาณ 190,000 คน ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้ระบายนโยบายแออัดของเรือนจำ โดยใช้มาตรการพักโทษลดโทษ รวมทั้งผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดที่ถูกจับกุมส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกคุมขัง และยังคงสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง และส่งผลให้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

จากการประมาณผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดปี 2554 มีจำนวน 1,200,000 คน ปัจจุบันคาดว่า จะมีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดประมาณ 2,000,000 คน และถ้ามีการใช้ยาเสพติด (ยาบ้า) ประมาณ 500,000 เม็ด/วันทั่วประเทศ ราคาขายเม็ดละ 120 บาท คิดเป็นเงินหมุนเวียนจากการค้ายาเสพติด

21,900 ล้านบาท/ปี และต้องสูญเสียเงินให้แก่ผู้ผลิต/ผู้ค้ายาเสพติดที่อยู่นอกประเทศ จำนวนประมาณ 7,000 ล้านบาท/ปี ขณะที่การดำเนินการด้านยึด/อายัดทรัพย์สินคิดเป็นมูลค่าเพียง 2,000 ล้านบาท

พื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติด (ผู้ค้า/ผู้ผลิต/ผู้เสพยาเสพติดระดับอำเภอ) ปีงบประมาณ 2557 มีจำนวน 8 อำเภอ โดยมีพื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติดระดับต่ำ จำนวน 438 อำเภอ ระดับปานกลาง จำนวน 264 อำเภอ และระดับสูง จำนวน 176 อำเภอ ส่วนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติด จำนวน 50 เขต โดยมีพื้นที่แพร่ระบาดระดับเบาบาง จำนวน 24 เขต ระดับปานกลาง จำนวน 15 เขต และระดับรุนแรง จำนวน 11 เขต

โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมไปถึงกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด มีหน้าที่ดำเนินการสืบสวนปราบปรามผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพลและผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ สอบสวนขยายผลโดยเน้นการสืบสวนติดตามเส้นทางการเงินของเครือข่ายการค้ายาเสพติด และนำมาตราการริบทรัพย์มาดำเนินการต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทุกราย สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้แก่ประชาชนและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ขจัดปัจจัยเสี่ยงที่เอื้อต่อปัญหา ยาเสพติด ตลอดจนให้การสนับสนุนแก่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดปี 2557 ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค.2556 ถึงวันที่ 30 ก.ย.2557

จากผลการศึกษาคำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ในการสืบสวน ปราบปราม จับกุมดำเนินคดีกับขบวนการค้ายาเสพติด โดยผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด และในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รอบปีงบประมาณ 2557 นั้น มีการรวบรวมไว้โดยงานวิจัย และสถิติ ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4-1 ผลการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของ ตร. ในรอบปีงบประมาณ 2557

ระหว่างวันที่ 1 ต.ค.56 – 30 ก.ย.57

จับกุมคดียาเสพติด 348,603 คดี ผู้ต้องหา 367,628 คน	
1. จับกุม 5 ข้อหาสำคัญ 67,851 คดี ผู้ต้องหา 81,196 คน	
2. ตรวจยึดของกลาง	
ยาบ้า	96,157,445 เม็ด
ไอซ์	1,073.60 กก.
เฮโรอีน	497.26 กก.
กัญชาแห้ง	28,104.60 กก.
3. ยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด 3,784 ราย	
มูลค่าทรัพย์สิน	1,324.79 ล้านบาท

ที่มา : ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

ตารางที่ 4-2 ผลการจับกุมคดียาเสพติดของ บช.ปส. จำแนกตามข้อหาเปรียบเทียบระหว่าง
ปีงบประมาณ 2556 และปีงบประมาณ 2557

	เปรียบเทียบการจับกุมตามข้อหา ปีงบประมาณ 2556 กับ 2557					
	ปีงบประมาณ 2556		ปีงบประมาณ 2557		+ เพิ่ม – ลด	
	คดี	คน	คดี	คน	คดี	คน
ผลิต	4	9	1	1	-3	-8
นำเข้า/ส่งออก	41	49	37	43	-4	-6
จำหน่าย	84	168	69	148	-15	-20
ครอบครองเพื่อจำหน่าย	283	637	227	481	-56	-156
ครอบครอง	4	4	14	17	+10	+11
เสพ	1	1	4	4	+3	+3
จับกุม 5 ข้อหาหลัก	412	863	334	673	-78	-190

ที่มา : ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบังคับการตำรวจ กงบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

ตารางที่ 4-3 ผลการจับกุมของกลางคดียาเสพติดของ บช.ปส. จำแนกตามของกลาง เปรียบเทียบ
ระหว่าง ปีงบประมาณ 2556 และปีงบประมาณ 2557

	เปรียบเทียบการจับกุมของกลางคดียาเสพติด ปีงบประมาณ 2556 กับ 2557		
	ปีงบประมาณ 2556	ปีงบประมาณ 2557	+ เพิ่ม – ลด
	ยาบ้า (เม็ด)	71,724,331	45,378,467
ไอซ์ (กก.)	2,093.39	452.35	-1,641.04
เฮโรอีน (กก.)	765.59	225.29	-540.3
กัญชาแห้ง (กก.)	28,752.38	3,875.48	-24,876.9
โคเคน (กก.)	60.13	30.76	-29.37

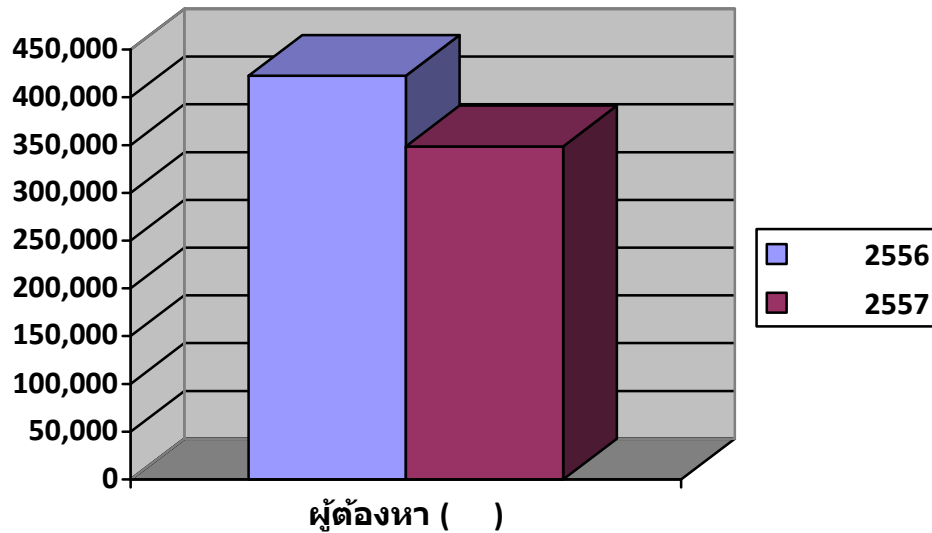
ที่มา : ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบังคับการตำรวจ กงบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

ตารางที่ 4-4 การตรวจสอบทรัพย์สินและมูลค่าทรัพย์สิน เปรียบเทียบระหว่าง ปีงบประมาณ 2556 และปีงบประมาณ 2557

	การตรวจสอบทรัพย์สิน และมูลค่าทรัพย์สิน เปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ 2556 กับ 2557					
	ปีงบประมาณ 2556		ปีงบประมาณ 2557		+ เพิ่ม - ลด	
	ตรวจสอบ ทรัพย์สิน (ราย)	มูลค่าทรัพย์สิน (ล้านบาท)	ตรวจสอบ ทรัพย์สิน (ราย)	มูลค่า ทรัพย์สิน (ล้านบาท)	ตรวจสอบ ทรัพย์สิน(ราย)	มูลค่า ทรัพย์สิน (ล้านบาท)
ภาพรวมทั้ง คร.	4,540	2,128.24	3,784	1,324.79	-756	-803.45
บช.ปส.	255	166.89	318	300.43	+63	+133.95

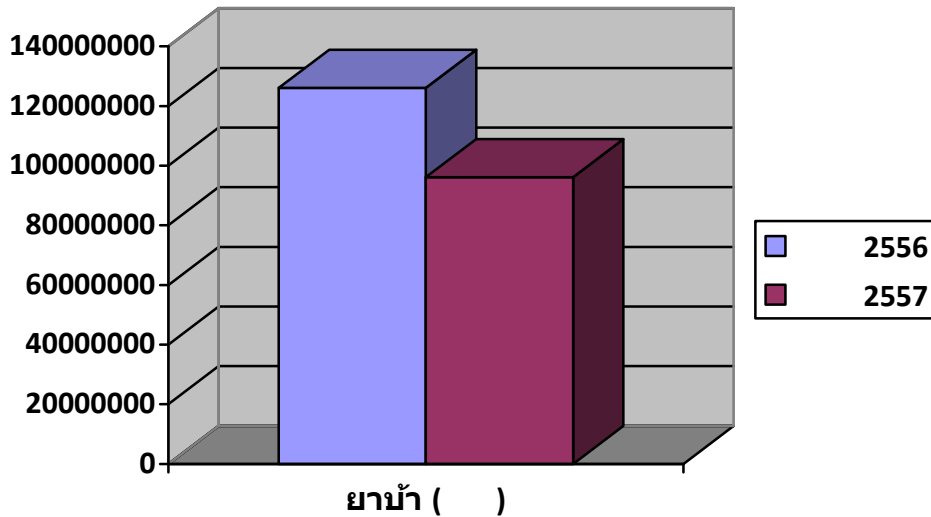
ที่มา : ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบังคับการอำนาจการ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

แผนภาพที่ 4-1 แสดงผลการจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติด ในภาพรวมของ คร. เปรียบเทียบระหว่าง ปีงบประมาณ 2556 กับปีงบประมาณ 2557

ที่มา : ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบังคับการอำนาจการ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

แผนภาพที่ 4-2 แสดงผลการจับกุมยาบ้า ในภาพรวมของ ตร. เปรียบเทียบระหว่าง ปีงบประมาณ 2556 กับ ปีงบประมาณ 2557

ที่มา : ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบังคับการอำนาจการ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

ซึ่งจากข้อมูลสถิติข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้ต้องหาในคดียาเสพติดในรอบปีงบประมาณ 2557 มีจำนวนลดลงกว่าในรอบปีงบประมาณ 2556 โดยผลการจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติด ลดลง 17.50% ส่วนผลการจับกุมของกลางยาบ้ามีจำนวน ลดลง 23.71% เป็นการแสดงให้เห็นถึง “ประสิทธิภาพ” ในการสืบสวนปราบปรามขยายผลจับกุมที่ดีขึ้น ไม่ได้มุ่งเน้นแค่จับกุมตัวผู้ต้องหาให้มากเท่านั้น หากแต่เป็นการมุ่งทำลายเครือข่าย หรือแหล่งเงินทุนซึ่งถือได้ว่าเป็น “ท่อน้ำเลี้ยง” และบุคคลที่เป็น “ตัวการใหญ่” ของแต่ละกลุ่มเครือข่าย เป็นการตัดวงจรในส่วนของ “ผู้ค้ารายใหญ่” ออกไปทางหนึ่งด้วย ส่งผลให้ผู้ค้ารายย่อยเกิดความเกรงกลัว ค่อยๆหายไปจากวงจรขบวนการค้ายาเสพติด ช่วยลดจำนวนผู้ค้า และเครือข่ายยาเสพติดลงไปได้ทางหนึ่ง

จากการศึกษาค้นคว้าในงานวิจัยนี้ จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายปฏิบัติ และฝ่ายสนับสนุนพยายามยึดตามมาตรการและแนวทางในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2557 ทั้ง 6 มาตรการ ในด้านการปราบปรามทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติด การสืบสวนเส้นทางการเงิน การปราบปรามแหล่งพักยาและแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด การสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน การสอบสวนคดียาเสพติด และ

การพัฒนาระบบงานการข่าว ทั้งยังสอดคล้องกับบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ที่ระบุให้มีบทบาท ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลการข่าวให้ทราบถึงโครงสร้างการค้ายาเสพติดในระดับต่างๆ เช่น ระดับสถานีตำรวจ ระดับกองบังคับการ ระดับกองบัญชาการ ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ กรณีพบข้อมูลที่วิเคราะห์เป็นเครือข่ายระดับสถานีตำรวจ ระดับกองบังคับการ ระดับกองบัญชาการ ให้ส่งมอบหน่วยระดับดังกล่าวรับไปดำเนินการ หากยังไม่ปรากฏผลการปฏิบัติที่ชัดเจนให้จัดชุดปฏิบัติการเข้าดำเนินการ

2. พัฒนาระบบการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดบนเส้นทางคมนาคมทางบก ทั้งเส้นทางหลักและเส้นทางรองในลักษณะเครือข่ายใยแมงมุม โดยใช้ระบบอ่านแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์อัตโนมัติที่ติดตั้ง ณ ด้านตรวจ/จุดตรวจ/จุดสกัดให้มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันทั่วประเทศ

3. แสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อประเทศเพื่อนบ้านให้ร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมทั้งพัฒนากรอบความร่วมมือระหว่างประเทศบริเวณชายแดนเพื่อสกัดกั้นและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบ

4. ดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามมาตรการและแนวทางที่กำหนด โดยเน้นการสืบสวนปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับประเทศและระหว่างประเทศ

โดยพอจะสรุปแนวโน้มการค้าและแพร่ระบาด กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดส่วนใหญ่จะมีเครือข่ายการค้ายาเสพติดเฉพาะชนิด เช่น เครือข่ายการค้ายาบ้าจะเป็นคนไทยร่วมกับชนกลุ่มน้อยตามชายแดน ครอบคลุมพื้นที่ในเมืองใหญ่ๆ ทั่วประเทศและมีเครือข่ายมากที่สุด เครือข่ายการค้าเฮโรอีนเป็นกลุ่มคนไต้หวัน จีน ฮองกง และแอฟริกาตะวันตก เครือข่ายการค้ายาไอ เป็นกลุ่มสิงคโปร์ มาเลเซีย เครือข่ายการค้าโคเคน เป็นกลุ่มแอฟริกาตะวันตก สำหรับการแพร่ระบาดยาบ้ายังเป็นตัวยาหลักที่มีการใช้แพร่หลาย

บทที่ 4

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

จากการทบทวนวรรณกรรมและภารกิจของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงแนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติด แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนการทำงานจากหน่วยงาน แนวคิดเกี่ยวกับการความร่วมมือจากประชาชน และแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านยาเสพติด ตลอดจนประสบการณ์ในการปราบปรามยาเสพติด กฎหมายที่ใช้บังคับสำคัญๆ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 และ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 โดยที่ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดได้นำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ถึง 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ขกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักตอบสนองนโยบายของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนางานให้โปร่งใสมีมาตรฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานตำรวจ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งในการบริหารเพื่อตอบสนองมาตรการและแนวทางการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2557 แต่เนื่องจากปัจจุบันยาเสพติดได้แพร่ระบาดเข้าสู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศไทย ประมาณการว่ามีจำนวนผู้ติดยาและใช้ยาเสพติดทั่วประเทศ 3 ล้านคน แยกเป็นผู้ใช้หรือผู้เสพแต่ยังไม่ติด 2.7 ล้านคน และผู้ติดยาเสพติด 300,000 คน โดยการแพร่ระบาดในชุมชนได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากหมู่บ้าน ชุมชน 20,835 แห่ง หรือร้อยละ 39.2 ของชุมชนทั่วประเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบในการปฏิบัติงานของ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด โดยได้ศึกษาข้อมูลในบทที่ 2 และบทที่ 3 สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. วิเคราะห์นโยบายการจัดสรรงบประมาณเพื่อการปราบปรามและป้องกันการค้ายาเสพติด

จากการวิเคราะห์ผลปรากฏว่า งบประมาณที่กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ได้รับการจัดสรรจำนวน 1,327,902,800 บาท โดยที่ทั้ง 7 กองบังคับการในสังกัดกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด มีข้าราชการตำรวจในสังกัดทั้งสิ้น 1,299 คน กับภารกิจป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั่วราชอาณาจักร อีกทั้งต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในกรอบ

ปีงบประมาณ 2557 ระหว่างวันที่ 1 ต.ค.56 ถึง 30 ก.ย.57 มีผลการจับกุมคดียาเสพติดทั้งสิ้น 348,603 คดี ผู้ต้องหาจำนวน 367,628 คน ยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด 3,784 ราย มูลค่าทรัพย์สิน 1,324.79 ล้านบาท จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง พบว่า ขบวนการค้ายาเสพติดมีการใช้ยานพาหนะในการขนส่งลำเลียงยาเสพติดที่ค่อนข้างมีสมรรถนะสูง ดีกว่าของทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้ยากต่อการติดตามสืบสวนหรือเข้าจับกุม อีกทั้งขบวนการค้ายาเสพติดเริ่มมีการนำอาวุธสงครามหรืออาวุธที่มีอานุภาพการทำลายล้างค่อนข้างสูงมาใช้มากขึ้น ทำให้กรณีที่มีการปะทะเข้าจับกุมทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ รวมไปถึงขบวนการค้ายาเสพติดมีช่องทาง เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยมากขึ้น ดังนั้นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด จำเป็นที่จะต้องปรับปรุงยานพาหนะ อาวุธ เครื่องมือสื่อสาร ตลอดจนปัจจัยสนับสนุนการปฏิบัติ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพเหนือกว่าขบวนการค้ายาเสพติด จึงจะสามารถลดความได้เปรียบ และสามารถดำเนินการได้ตามกฎหมาย มาตรการ ตลอดจนยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วิเคราะห์นโยบายการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานด้านการปราบปรามยาเสพติด

จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ปัญหาในการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติดในแต่ละขั้นตอนของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ตั้งแต่การสืบสวน การข่าว การตรวจค้น การจับกุม การป้องกัน และการประชาสัมพันธ์ จำเป็นต้องมีการกำหนดและนำยุทธศาสตร์ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 มาใช้ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ จำเป็นต้องสนับสนุนให้ประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งในปัจจุบันประชาชนและองค์กรต่างๆ ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญ หน่วยงานต่างๆ ไม่ค่อยอยากเข้ามาเสี่ยงเพราะมองว่าเป็นเรื่องอันตราย การยกย่องเชิดชูเกียรติหรือการให้รางวัลตอบแทนยังมีน้อยมาก รวมทั้งค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับประชาชน เครือข่ายภาครัฐ เอกชน ยังมีน้อยมาก ขาดหน่วยงานที่จะประเมินหรือปรับปรุงพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงาน การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน หรือเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน

3. วิเคราะห์นโยบายการฝึกอบรมให้ความรู้ทักษะ ทางด้านวิชาชีพเพื่อเตรียมความพร้อม

จากการศึกษามาตรการและแนวทางการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2557 มุ่งเน้นการปราบปรามทำลายในโครงสร้างการค้ายาเสพติด การสืบสวนเส้นทางทางการเงิน การปราบปรามแหล่งพักยาและแหล่งแพร่

ระบาดวิทยาเสฟติด การสกัดกั้นยาเสฟติดในพื้นที่ตอนใน การสอบสวนคดียาเสฟติด การพัฒนา ระบบงานข่าว ทุกขั้นตอนของมาตรการจำเป็นต้องมีการศึกษาอบรมอย่างเป็นขั้นตอน จากงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องของ จิตรเจริญ เวลาคี (2552) ได้ศึกษาว่าปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือ เมื่อมีการศึกษา สูง มีทัศนคติต่อปัญหาดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า และจากงานวิจัยของพนม พงษ์ไพบูลย์ (2523) ผลการศึกษาพบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสฟติดนั้น ความรู้มีความสัมพันธ์เป็นส่วนกลับกับ สถานภาพเกือบทุกด้านเฉพาะด้านหน้าที่เท่านั้นที่แตกต่างกัน นอกนั้นความรู้ความสัมพันธ์กับยศ การสมรส การอบรม และอายุราชการ ก็ยศสูงกว่า มีความรู้ต่ำกว่า ไม่โสด มีความรู้ต่ำกว่า และ ผู้มีอายุราชการสูงกว่า ผู้มีความรู้ต่ำกว่า ตำรวจที่มียศนายร้อยขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับยาเสฟติด น้อยกว่านายสิบตำรวจ ผลการฝึกอบรมก่อให้เกิดความแตกต่างด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสฟติดอย่าง ชัดเจน คือ ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้สูงกว่าผู้ไม่เคยผ่านการอบรม

จากการศึกษาแสดงให้เห็นถึงผลการปฏิบัติงาน ปัจจัยที่มีผลกระทบ ตลอดจนถึงปัญหา ข้อคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสฟติดที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการจัดการกับปัญหาเสฟติด และเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานจริง ทราบถึงปัญหาและข้อขัดข้องในการ ปฏิบัติงานจริง ซึ่งต้องยอมรับว่าปัญหาเสฟติดในปัจจุบันแม้จะมีจำนวนลดลง หากแต่ก็ยังยังคงมี ความรุนแรง และมีแนวโน้มที่จะยังทวีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นที่จะต้องมีการ ดำเนินงานป้องกันปราบปรามยาเสฟติดอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพทั้งจากภาครัฐ และ ประชาชนทุกภาคส่วนในสังคม ดังนั้นจากการวิเคราะห์ งานวิจัยและมาตรการปราบปรามยาเสฟ ติด จำเป็นต้องจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสฟติดให้มี ประสิทธิภาพ ตลอดจนเสริมสร้างเทคนิค ทักษะ เพื่อให้มีความสามารถรับมือกับขบวนการค้ายา เสฟติดได้ตรงตามความมุ่งหมายที่ทางราชการตั้งใจไว้

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานหรือปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนหาข่าว ติดตามจับกุม สอบสวนขยายผล จนนำไปสู่การจับกุม และ ตรวจยึดทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประสานความร่วมมือ จากทุกภาคส่วนในการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งปันข้อมูลการประสาน ความร่วมมือ การอำนวยความสะดวก การสนับสนุนกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ รวมไปถึงการมีการ วางแผนการปฏิบัติ ความพร้อมตลอดจนยุทธวิธีในการจับกุมขยายผล เพื่อให้การดำเนินการ สืบสวนปราบปรามจับกุม ผู้ต้องหาในคดียาเสพติดได้ผลและเกิดประโยชน์สูงสุด

จากการศึกษาแนวทางการสืบสวนปราบปรามยาเสพติด ของกองบัญชาการตำรวจ ปราบปรามยาเสพติดทั้งในแง่ของเอกสารสถิติคดี ผลการจับกุม ตลอดจนสถานการณ์ปัญหาเสพติด ในปัจจุบันนั้น จะเห็นได้ว่า ในแง่ของการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนทั้งในระดับชาติ และ แผนปฏิบัติราชการของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดเองนั้น แสดงให้เห็นว่าการ ทำงานสืบสวน ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจปราบปรามยาเสพติด ยังคง เป็นกำลังสำคัญในการมีส่วนร่วมป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดอยู่ ด้วยความที่ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติในด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด หากแต่ว่าปัญหาเสพติดนั้นมีความ ร้ายแรงเกินกว่าที่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะรับผิดชอบจัดการกับปัญหาดังกล่าวโดยลำพัง จำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่ง ต้องยอมรับในปัจจุบันว่าปัญหาส่วนหนึ่งในการดำเนินงานทางด้านนี้ ก็คือ

1. การประสานความร่วมมือ หรือบูรณาการความร่วมมือกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ยังไม่เพียงพอ ขาดการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติ อาทิเช่น การประสาน ขอข้อมูลกรมทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย ในการขอข้อมูลส่วนบุคคล ที่อยู่ หรือแหล่งที่พัก เพื่อมาเชื่อมโยงวางแผนทางสืบสวนจับกุม หรือการประสานกับทางธนาคารเพื่อตรวจสอบบัญชี

ที่มีการทำธุรกรรมทางการเงินของกลุ่มผู้ต้องสงสัย เป็นต้น ส่วนปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดคือ การที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาเสพติดเท่าที่ควร หรือยังคงเพิกเฉยกับปัญหาเสพติดอยู่ โดยมองปัญหาเป็นเรื่อง “ปกติ” ที่พบเห็นอยู่ทุกวัน และปล่อยให้มันเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเพียงฝ่ายเดียว โดยมีการตั้งข้อสังเกตว่า กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดในรูปแบบใหม่เริ่มมีการแทรกซึม ดึงเอากลุ่มเยาวชนหรือคนในชุมชนไปร่วมขบวนการเป็นกรณีๆ ไป ไม่ได้ใช้คนชุดเดิมๆ ในการขนถ่ายยาเสพติดดังเช่นสมัยก่อน ดังนั้นหากในระดับชุมชนมีการช่วยกันเฝ้าระวังในระดับหนึ่ง จะเป็นการช่วยตัดทอนผู้กระทำผิดหรือลดช่องทางของขบวนการค้ายาเสพติดลงไปได้ทางหนึ่ง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับภาครัฐเพื่อเป็นกำแพงป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดจะเป็นการช่วยตัดทอนผู้กระทำผิดหรือลดช่องทางของขบวนการค้ายาเสพติดลงไปได้ทางหนึ่ง

2. การขาดการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น การติดตามสืบสวนตลอดจนเฝ้าติดตามกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด ในหลายๆ ครั้งจำเป็นต้องใช้ยานพาหนะ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รวมทั้งกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเฝ้าจุด ติดตามเป้าหมาย ซึ่งจำเป็นต้องใช้น้ำมัน เชื้อเพลิง อาหารการกิน รวมไปถึงการสนับสนุนในสิ่งที่ชุดสืบสวนร้องขออื่นๆ หากแต่ด้วยข้อจำกัดในด้านงบประมาณ กำลังพล ตลอดจนภารกิจอื่นๆ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละคนรับผิดชอบ อาจส่งผลให้ขาดการสนับสนุนที่ดีให้แก่เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติ ส่งผลให้การดำเนินงานสืบสวนปราบปรามอาจไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งการขาดการสนับสนุนด้านสรรพกำลัง อุปกรณ์เครื่องมือการปฏิบัติงาน ยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง เบี้ยเลี้ยง ซึ่งต้องยอมรับว่าในหลายๆ ครั้งที่หน่วยงานของตำรวจ โดยเฉพาะกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดเท่านั้น ที่ประสบปัญหาเหล่านี้ ทำให้หัวหน้าหน่วยงานต้อง “บริหารทรัพยากรบนความขาดแคลน” โดยจำเป็นต้องจัดสรรใช้สอยทรัพยากรที่มีอยู่ในมือ อย่างทั่วถึง ทำให้หน่วยปฏิบัติอาจจะได้รับการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ หน่วยปฏิบัติหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องนำปัจจัย หรือทรัพยากรของตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจใช้ทำงานหรือสนับสนุนการปฏิบัติได้อย่างไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่เต็มกำลังความสามารถ ส่งผลให้การทำงานอาจไม่ได้ผลการปฏิบัติอย่างเต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3. การที่วิทยาการความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่มีการปรับปรุงพัฒนามากขึ้นกว่าในสมัยก่อน ส่งผลให้กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดมีการปรับปรุงวิธีการ ตลอดจนนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการกระทำผิดมากขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งการที่ขบวนการค้ายาเสพติด มีการปรับตัวปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ รวมทั้งนำวิทยาการสมัยใหม่มาช่วยในการลำเลียง ขนถ่าย ค้าขายยาเสพติดกันมากขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดนั้นส่วนใหญ่ต้องยอมรับว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติราชการมาหลายปีแล้ว ในแง่ของประสบการณ์การทำงานอาจจะ

ค่อนข้างมีสูง หากแต่ว่าในเรื่องของเทคโนโลยี ความรู้ใหม่ๆ อาจจะค่อนข้างบกพร่องอยู่บ้าง ส่งผลให้การสืบสวนติดตามปราบปรามจับกุมผู้ต้องหา อาจจะก้าวไม่ทันเทคโนโลยีหรือกลยุทธ์ใหม่ๆ ของขบวนการค้ายาเสพติดเท่าที่ควร จึงควรมีการจัดฝึกอบรมเสริมสร้างองค์ความรู้ ตลอดจนวิทยาการใหม่ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ในปัจจุบันปัญหายาเสพติดนอกจากจะเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างมากแล้ว ปัญหาเสพยาดยังนับได้ว่าเป็นปัญหาที่ระบาดเป็นวงกว้างในสังคมโลกด้วย ซึ่งต้องยอมรับว่าแหล่งผลิตยาเสพติดรายใหญ่ส่วนหนึ่งนั้นอยู่ในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นี้เอง และมีจำนวนไม่น้อยที่กระจายอยู่ตามแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย จึงเป็นการยากที่การแก้ปัญหาเสพยาจะทำได้โดยประเทศใดเพียงประเทศเดียว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบูรณาการความร่วมมือกันระหว่างประเทศ เพราะหากรัฐบาลของประเทศใดประเทศหนึ่งจริงจังเข้มงวดกับการปราบปรามแหล่งผลิต มีการกวาดล้างทำลายจับกุม แต่หากกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดอาศัยช่องว่างหลบหนีข้ามไปยังประเทศที่มีชายแดนติดกัน แล้วรัฐบาลในประเทศดังกล่าวไม่ได้จริงจังหรือให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหาเสพยาเท่าที่ควร ก็อาจส่งผลให้การปราบปรามไม่สามารถทำได้อย่างเต็มความสามารถ เนื่องด้วยข้อจำกัดในแง่ของกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นจึงควรที่จะต้องมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างประเทศในลักษณะที่เป็นรูปธรรม อาทิเช่น มีการประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับ สถานการณ์สภาพปัญหา กำหนดกรอบความร่วมมือ แนวทางการปฏิบัติ การบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. หน่วยงานในประเทศไทยที่มีบทบาทและทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านยาเสพติดนี้มีอยู่หลายหน่วยงาน อาทิเช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด รวมไปถึงหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่จะเข้ามา มีบทบาทหลังการจับกุมผู้ต้องหา ไปจนถึงกระทั่งผู้ต้องหาพ้นโทษออกมา ซึ่งแต่ละหน่วยงาน จำเป็นที่จะต้องทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้กลุ่มผู้ค้ายาเสพติด หรือขบวนการค้ายาเสพติดที่ถูกสืบสวนติดตามจนสามารถจับกุมได้แล้ว ให้ได้รับโทษในอัตราที่เหมาะสมและมีการลงโทษอย่างเด็ดขาดเพื่อเป็นการจัดวงจร หรือจำกัดการแพร่ขยายของขบวนการค้ายาเสพติดไม่ให้แพร่ระบาด หรือต่อ ยอดออกไป รวมไปถึงการขับเคลื่อนการทำงานของแต่ละหน่วยงานอย่างพร้อมเพรียงกัน

3. ในส่วนของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดเองนั้น แม้ว่าการสืบสวนปราบปรามยาเสพติด ไม่ว่าจะในรอบปีงบประมาณ 2557 หรือในปีก่อนหน้านี้อาจจะสามารถมีผลการปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม แต่ก็ต้องมาพิจารณาว่า แม้การจับกุมจะมีอย่างต่อเนื่องรวมทั้งสามารถตรวจยึดของกลางยาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก แต่เหตุใดจำนวนผู้กระทำความผิดยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง การหลบเลี่ยงการตรวจค้นจับกุมเจ้าหน้าที่ตำรวจยังมีเหลือตลอดอยู่พอสมควร การสูญเสียกำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติจากการเข้าปะทะจับกุมยังคงมีให้เห็นอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นที่ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ปฏิบัติจะต้องมีการร่วมมือกันหาแนวทางปฏิบัติ ตลอดจนระดมความคิด กำหนดยุทธศาสตร์ ปรับเปลี่ยนวิธีการหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนปราบปราม ให้มีความรอบรอบรัดกุม มุ่งเน้นให้เกิดผลการปราบปรามอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะส่วนหนึ่งต้องยอมรับว่า ขบวนการค้ายาเสพติดก็มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการลักลอบลำเลียง หรือจำหน่ายยาเสพติดที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ดังนั้นผู้ติดตามปราบปรามจึงต้องปรับตัวและพัฒนาตนเองให้เท่าทันกลยุทธ์หรือเล่ห์เหลี่ยมของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด โดยที่กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดควรจัดให้มีการฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้วิชาการใหม่ ๆ และทบทวนความรู้ยุทธวิธีในการปฏิบัติงาน ตลอดจนแนวทาง วิธีการใหม่ๆ ที่ขบวนการค้ายาเสพติดนำเข้ามาใช้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการ “เสริมเขี้ยวเล็บ” ให้แก่กำลังพลในการทำงาน

4. รวมทั้งควรต้องมีการบำรุงขวัญกำลังใจแก่กำลังพลผู้ปฏิบัติด้วย เพราะงานปราบปรามค้ายาเสพติดเป็นงานที่มีความเสี่ยงสูง กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดนั้น พร้อมทั้งจะขัดขวางการจับกุมได้ตลอดเวลา ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานในด้านนี้นอกจากจะต้องมีกลยุทธ์ ผ่านการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีแล้วยังต้องมีความตื่นตัว มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา เพราะหากผิดพลาดแม้เพียงเสี้ยววินาทีอาจนำมาซึ่งความสูญเสียไม่ว่าจะชีวิต หรือทรัพย์สินของตัวผู้ปฏิบัติเอง ดังนั้นขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติจึงนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งหากผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับกำลังพลผู้ปฏิบัติงานในจุดนี้ ก็ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่างเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถส่งผลให้งานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการจัดสรรทรัพยากรในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติอย่างเพียงพอและทั่วถึง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. มุ่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น การช่วยแจ้งข่าว การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มผู้ต้องสงสัย หรือกลุ่มเสี่ยงในการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตลอดจนช่วยเป็นหูเป็นตาดูแลบุตรหลานในความปกครองให้ห่างไกลจากยาเสพติด เพื่อเป็นการช่วยลดความเสี่ยงในการตกเป็นผู้ใช้ยาเสพติด เพื่อตัดวงจรของยาเสพติดออกไปส่วนหนึ่ง ช่วยส่งผลให้ความต้องการปริมาณยาเสพติดลดน้อยลง การขนส่งค้าขายยาเสพติดก็มีน้อยลง เป็นการช่วยลดปริมาณการค้าขายยาเสพติด

คิดในบางส่วนหนึ่ง ซึ่งการกระทำตามแนวทางดังกล่าวให้ได้ผลดีจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพราะลำพังเพียงกำลังตำรวจ ทหาร หรือฝ่ายปกครอง อาจไม่เพียงพอในการลงลึกถึงชุมชนต่างๆในสังคม อาจจะต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรส่วนภูมิภาค หรือจากหน่วยงานในท้องถิ่นซึ่งจะมีความสนิทสนมคลุกคลีอยู่กับชาวบ้านหรือประชาชนในพื้นที่มากกว่า หน่วยงานภาครัฐที่มาจากส่วนกลาง ทำให้การเข้าถึงหรือข้อมูลเชิงลึกจะมีมากกว่า ซึ่งจะส่งผลดีต่อการดำเนินงานให้เกิดผลอย่างมี

6. การนำวิทยาการ ความรู้ เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เนื่องด้วยโลกยุคปัจจุบันเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์ การติดต่อสื่อสาร คมนาคมขนส่ง การถ่ายทอดส่งต่อข้อมูล หรือข่าวสารต่างๆเป็นอย่างไร่ง่ายดายและสะดวกรวดเร็ว วิธีการใหม่ๆของขบวนการค้ายาเสพติดมีการปรับเปลี่ยน พัฒนาเพื่อหลบเลี่ยงการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือการส่งต่อข้อมูลติดต่อกันระหว่างขบวนการค้ายาเสพติดมีความง่าย สะดวกรวดเร็ว ทำให้บางครั้งตัวการใหญ่สั่งการจากประเทศหนึ่ง ทำการลำเลียงขนถ่ายยาเสพติดจากประเทศหนึ่ง เข้าไปพักยาที่จุดหนึ่ง นำส่งต่อให้อีกจุดหนึ่ง ทำให้ยากแก่การไล่ติดตามจับกุมด้วยวิธีการเดิมๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องรู้เท่าทันและรู้จักใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงาน อาทิเช่น การใช้เทคโนโลยีช่วยในการค้นพิกัด การใช้เครื่องส่งสัญญาณติดตาม GPS การสืบสวนเส้นทางการเงินการบัญชีของกลุ่มผู้ต้องหา เป็นต้น

7. ความตระหนักรู้และสำนึกในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนในทุกภาคส่วนของประเทศ นับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญ เพราะตามที่กล่าวมาข้างต้นลำพังการทำงานจากหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียวไม่สามารถปราบปรามทำลายล้างปัญหายาเสพติดได้อย่างสิ้นซาก จำเป็นที่จะต้องเกิดจากสำนึกของประชาชนในชาติในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังทั้งในการด้านการป้องกัน ปราบปราม ไปจนถึงการร่วมมือกันแก้ไขฟื้นฟูปัญหาผู้ติดยาเสพติดร่วมกัน เพื่อส่งผลให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า จากการวิจัยนี้ นอกเหนือจากจะได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดเป็นอย่างดีแล้ว ยังทำให้เราเห็นถึงผลการดำเนินงาน สถิติข้อมูล que แสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงทราบปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง ที่หากไม่ใช่ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเองแล้วคงยากที่จะเข้าใจปัญหานี้ ทั้งยังทำให้ตระหนักถึงปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด ความร้ายแรงของยาเสพติด สภาพปัญหายาเสพติด แนวโน้มความเสี่ยงของกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นในปัจจุบัน รวมไปถึงตลอดจนความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการช่วยกันแก้ปัญหายาเสพติด ไม่ว่าจะ เป็นในระดับนานาชาติ หรือในระดับภายในประเทศทั้งหน่วยงาน

ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ ไปตลอดจนถึงตัวประชาชนในชุมชนเอง ซึ่งทุกภาคส่วนนับว่ามีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งในการร่วมมือร่วมใจกันเพื่อขจัดปัญหาเสพติดซึ่งนับว่าเป็นภัยร้ายให้หมดสิ้นไปจากสังคม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. แผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2540 – 2544. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์(1977), 2539.

สุดสงวน สุธีสร. อาชญาวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

การุณย์ บัวเพื่อน. “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้านสืบสวนในสถานีตำรวจนครบาล”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.

จิตรเจริญ เวลาดี. “ปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม: ศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาล”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2522.

ชูยศ ทองอยู่. “ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการปราบปรามผู้กระทำความผิดฐานผลิตและจำหน่ายแอมเฟตามีน(ยาบ้า) : ศึกษาเฉพาะการรับรู้ของเจ้าหน้าที่ตำรวจศูนย์ป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภาค7”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

ดาวินท์ วิมลสุตร์. “สภาพและปัญหาในการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2548.

นักรบ หลิมวิรัตน์. “แนวคิดในการปราบปรามยาเสพติด ศึกษาเฉพาะข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2535.

นිරนาท ฉินประสิทธิ์ชัย. “ปัญหาและอุปสรรคในการปราบปรามยาเสพติด: ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.

พนม พงษ์ไพบูลย์. “การศึกษาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรุงเทพมหานคร”. รายงานการวิจัยเสนอต่อสภาวิจัยแห่งชาติและสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ. 2523

วรเชษฐ์ รุ่งหล้า. “ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้โทษของข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539.

วรพงศ์ เล็กสกุลชัย. “มาตรการปราบปรามยาเสพติด: ศึกษากรณีการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ณรงค์ สุวรรณเปี่ยม. “สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย”. เอกสารประกอบคำบรรยายของกองฝึกอบรม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2539.

ฝ่ายยุทธศาสตร์ กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด. “แผนปฏิบัติการราชการกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ประจำปี 2557”. แผนปฏิบัติการราชการ 2557.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก :

<http://www.fda.moph.go.th> , 2557.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก :

<http://www.oncb.go.th/Pages/main.aspx> , 2557.

ภาคผนวก

ภาคผนวก
แผนปฏิบัติการกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557

แผนปฏิบัติการ
กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗

คำนำ

แผนปฏิบัติการของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นแผนปฏิบัติการที่จัดทำขึ้น โดยมีความสอดคล้องกับแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๖๔ แผนปฏิบัติการ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๘) และแผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ รวมถึงนโยบาย การบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ ที่เน้นด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ให้บรรลุเป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีความเชื่อมโยงกับงบประมาณ การบริหารจัดการและการประเมินผลแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อให้การดำเนินงานของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หน่วยต่าง ๆ ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด จะต้องศึกษาทำความเข้าใจ และดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดไว้ อีกทั้งจะต้องควบคุม กำกับดูแล ผลักดันและขับเคลื่อนหน่วยรองให้มีการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมที่หน่วยจะต้องจัดทำขึ้นเพื่อรองรับแผนปฏิบัติการนี้อย่างจริงจัง พร้อมทั้งให้มีการกำหนดระยะเวลาในการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของหน่วยต่อไป

การจัดทำแผนปฏิบัติการของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

สารบัญ

	หน้า
• วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมหลัก โครงสร้างขององค์กร	๑
• วิสัยทัศน์	๒
• พันธกิจ	๓
• ค่านิยมหลักขององค์กร	๔
• โครงสร้างกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด	๕
• นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	๖
• ยุทธศาสตร์กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด	๙
• แนวทางดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ตามยุทธศาสตร์กองบัญชาการ ตำรวจปราบปรามยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗	๑๓
• การติดตามประเมินผลตามแผนปฏิบัติการกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗	๒๖
• งบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗	๒๗
• แผนภูมิแสดงความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และยุทธศาสตร์กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด	๒๙

วิสัยทัศน์ (Vision)

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เป็นหน่วยงาน
ในเชิงยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
และเป็นฝ่ายอำนวยการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการ
วางแผน บูรณาการ และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน
แก้ไขปัญหา ยาเสพติด เพื่อให้ชุมชนและสังคมปลอดภัยจาก
ยาเสพติด

พันธกิจ (Mission)

- ๑) เป็นฝ่ายอำนวยการด้านยุทธศาสตร์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติในการ วางแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และเสนอแนะการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดและหน่วยงานในสังกัด
- ๒) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายอื่นอันเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาทั่วราชอาณาจักร
- ๓) ดำเนินการเพื่อให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการยึด หรืออายัดทรัพย์สินที่ได้มาเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- ๔) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั่วราชอาณาจักร
- ๕) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- ๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ค่านิยมหลักขององค์กร

“สามารถ สุจริต สากล สามัคคี”

True Professional with Integrity

โครงสร้างกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

จำนวนด่านตรวจและ นปส.ของแต่ละกองบังคับการ

บก.ปส.๑	บก.ปส.๒	บก.ปส.๓	บก.ปส.๔
๑. นปส.น่านา	๑. นปส.สระแก้ว	๑. นปส.เพลินจิต	๑. นปส.สามพราน
๒. นปส.ตากสิน	๒. นปส.พืดยา	๒. นปส.เมืองเอก	๒. นปส.กาญจนบุรี
๓. นปส.นิลพัทธ์	๓. นปส.อุดรธานี	๓. นปส.สุวรรณภูมิ	๓. นปส.สุราษฎร์ธานี
๔. นปส.ดอนเมือง	*ด่านตรวจยานพาหนะ สีคิ้ว จว.นครราชสีมา	๔. นปส.เชียงใหม่	๔. นปส.ภูเก็ต
		๕. นปส.เชียงราย	๕. นปส.สงขลา
		๖. นปส.ฝาง	๖. นปส.ยะลา
		๗. นปส.พิษณุโลก	*ด่านตรวจยานพาหนะ ท่าชะ จว.ชุมพร
		๘. นปส.แม่สอด	
		๙. นปส.สกลนคร	
		*ด่านตรวจยานพาหนะ พยุหะคีรี จว.นครสวรรค์	

นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

นโยบายนายกรัฐมนตรีนครี

เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๖ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดให้มีการมอบนโยบายการบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ ให้แก่ข้าราชการตำรวจระดับผู้บังคับการของหน่วยปฏิบัติ ผู้บัญชาการ และผู้บังคับบัญชาในระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยได้เรียนเชิญ นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) มามอบนโยบายการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในเรื่องการปราบปรามยาเสพติด ดังนี้

“ปัญหาเร่งด่วนของสังคม คือ ปัญหายาเสพติด รัฐบาลได้ยกระดับเป็นวาระแห่งภูมิภาคอาเซียน เพราะถือเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและปัญหาทางเศรษฐกิจ จะเห็นว่ามี การปราบปรามเพิ่มมากขึ้น ขอให้เสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนและฟื้นฟูผู้ที่เคยเสพยาให้คืนสู่สังคม และเปลี่ยนจากการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุด้วยการนำเทคโนโลยีมาช่วยวิเคราะห์ไม่ให้เหตุเกิดขึ้น”

นโยบายการบริหารราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๕๕๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๖ เรื่อง ให้ปฏิบัติตามนโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ โดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

นโยบายการบริหารราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เน้นหนัก)

๑. ปกป้อง เทิดทูน และพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. การปฏิบัติงานของตำรวจให้ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยบูรณาการทุกภาคส่วน
๓. ควบคุมและลดความรุนแรงของอาชญากรรมให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ โดยการควบคุมสถานที่เสี่ยง การจัดระเบียบสังคมตามอำนาจหน้าที่
๔. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มข้น ทั้งผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้จำหน่ายรายใหญ่และรายย่อย ในชุมชน ตลอดจนมาตรการยึดทรัพย์หรือการสืบสวนทางด้านการเงิน
๕. มุ่งรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ คนร้ายข้ามชาติ อาชญากรรมทางเทคโนโลยี การคุ้มครองสิทธิเด็กและสตรี และการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม
๖. ปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยการบังคับใช้กฎหมายและอำนวยความยุติธรรมด้วยระบบที่เป็นมาตรฐาน โปร่งใส เสมอภาค เป็นธรรม รวมทั้งพัฒนางานนิติวิทยาศาสตร์ให้มีมาตรฐาน
๗. พัฒนาสถานีตำรวจให้มีความพร้อมในการรับแจ้งเหตุ ให้บริการอย่างรวดเร็ว โดยลดขั้นตอนและระยะเวลาปฏิบัติในลักษณะการบริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว

๘. พัฒนาศูนย์รับแจ้งเหตุ ๑๙๑ เพื่อเฝ้าระวังในการรับแจ้งเหตุและบริหารสถานการณ์สำคัญระดับจังหวัดและสถานีตำรวจ เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงประชาชน

๙. แก้ปัญหาการชุมนุมเรียกร้องและเหตุวุ่นวาย การรักษาความสงบเรียบร้อย ต้องถือปฏิบัติภายใต้กรอบกฎหมาย หลักสากล และให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการปรับปรุงพัฒนาด้านการจัดบุคลากร สิ่งอุปกรณ์ ยุทธวิธีและสวัสดิการให้มีความพร้อมในการปฏิบัติ

๑๐. แก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อยุติเหตุร้ายรายวันและความรุนแรงด้วยมาตรการเชิงรุก

๑๑. สร้างความพร้อมด้านบุคลากร ระบบงาน การเชื่อมโยงฐานข้อมูลอาชญากรรม อาคารสถานที่ ยานพาหนะให้เป็นมาตรฐาน เพื่อรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๑๒. เตรียมการและช่วยเหลือผู้ประสบภัย รวมถึงนักท่องเที่ยวที่ได้รับความเดือดร้อนจากสาธารณภัยอย่างต่อเนื่องจนเข้าสู่ภาวะปกติ

๑๓. บังคับใช้กฎหมายและพัฒนาระบบการจราจรให้มีความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ลดอุบัติเหตุจราจร และสร้างค่านิยมของตำรวจจราจรให้เป็น “สุภาพบุรุษจราจร”

๑๔. พัฒนาข้าราชการตำรวจตามสายงานในทุกระดับ โดยเน้นภาวะผู้นำ

๑๕. พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ทุกระดับให้เป็นเครื่องมือของผู้บังคับบัญชาในการขับเคลื่อนและติดตามงานในทุกมิติ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและระบบปฏิบัติการในทุกภารกิจ

๑๖. จัดระบบสวัสดิการให้แก่ข้าราชการตำรวจและครอบครัว รวมทั้งข้าราชการตำรวจที่เกษียณอายุราชการ ให้มีสุขภาพพลานามัยและความเป็นอยู่ที่ดี

นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๑. เพิ่มความเข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล โดยยึดกฎหมายและหลักนิติธรรม

๒. ระดมสรรพกำลังในการปราบปรามจับกุมผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้ลำเลียงยาเสพติดในทุกระดับ โดยเน้นผู้ค้ารายย่อยในชุมชน เครือข่ายและขยายผลการจับกุมทุกราย รวมทั้งการสืบสวนติดตามจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับคดียาเสพติด โดยเน้นหมายจับค้างเก่า

๓. ประสานความร่วมมือ เพื่อดำเนินการป้องกันปราบปรามยาเสพติดในเรื่องจำอย่างจริงจัง

๔. พัฒนาระบบการสืบสวนติดตามเส้นทางการเงินของเครือข่ายการค้ายาเสพติดทั้งภายในประเทศ และเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย

๕. ดำเนินมาตรการยึดทรัพย์กับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

๖. ให้ความสำคัญในการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยง โดยจัดระเบียบสังคมตามอำนาจหน้าที่ และเข้มงวดกวาดล้างขบวนการในพื้นที่ย่างจริงจัง ไม่ให้เป็นแหล่งมั่วสุมและแพร่ระบาดยาเสพติด

๗. ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน เพื่อดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดยาเสพติดในชุมชน สถานศึกษา และสถานประกอบการทุกประเภท รวมทั้งการพัฒนาครูตำรวจ D.A.R.E.

๘. พัฒนาช่องทางในการแจ้งข่าวสาร ข้อร้องเรียน หรือเบาะแส ผ่านทุกช่องทาง โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยี และวางระบบการรักษาความปลอดภัยของผู้แจ้งข้อมูล

๙. เสริมสร้างความร่วมมือกับนานาชาติประเทศในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ยุทธศาสตร์กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗

ยุทธศาสตร์กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗

๑. ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- เป้าประสงค์ ๑.๑ การกิจที่ได้รับเกิดผลสัมฤทธิ์
- กลยุทธ์ ๑.๑.๑ เพิ่มขีดความสามารถในการตอบสนองต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- ๑.๑.๒ แก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๑.๑.๓ ปฏิบัติการด้านต่าง ๆ ที่กระทบต่อความมั่นคง
- เป้าประสงค์ ๑.๒ ประชาชนและชุมชนมีความปลอดภัยต่อปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด
- กลยุทธ์ ๑.๒.๑ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยร่วมบูรณาการการปฏิบัติกับหน่วยงานในพื้นที่
๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนางานให้โปร่งใส มีมาตรฐาน
- เป้าประสงค์ ๒.๑ ผู้รับบริการพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ
- กลยุทธ์ ๒.๑.๑ ให้ความสำคัญกับการให้บริการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
- เป้าประสงค์ ๒.๒ กระบวนการโปร่งใส มีมาตรฐาน
- กลยุทธ์ ๒.๒.๑ กำหนดกรอบมาตรฐานและปรับปรุงแก้ไขขั้นตอน กระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
- ๒.๒.๒ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบมาตรฐานขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับรู้โดยใช้สื่อต่าง ๆ
- ๒.๒.๓ พัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรฐานคู่มือการปฏิบัติงาน
- ๒.๒.๔ เสริมสร้างและพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีวินัยและเคร่งครัดต่อคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ
- ๒.๒.๕ พัฒนางานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามแนวทางประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐ
- เป้าประสงค์ ๒.๓ บุคลากรและหน่วยงานมีครุภัณฑ์ ยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพียงพอตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน
- กลยุทธ์ ๒.๓.๑ จัดหา ปรับเปลี่ยน และแจกจ่ายครุภัณฑ์ ยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
- ๒.๓.๒ ระบบฐานข้อมูลมีความถูกต้องครบถ้วนตรงต่อการใช้ประโยชน์

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เป้าประสงค์	การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ
กลยุทธ์	<p>๓.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน ในการป้องกันและร่วมแก้ไขปัญหาเสพติด</p> <p>๓.๑.๑ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p>๓.๑.๒ ส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ และ/หรือให้รางวัลตอบแทนคุณความดีแก่ประชาชน</p> <p>๓.๑.๓ สนับสนุนเงินค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับประชาชนและเครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน</p> <p>๓.๑.๔ ปรับปรุง พัฒนารูปแบบวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนแนวทางการประเมินผลการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน</p>
เป้าประสงค์	๓.๒ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน
กลยุทธ์	๓.๒.๑ บูรณาการกลไกที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร ให้มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน
เป้าประสงค์	๓.๓ หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติด
กลยุทธ์	๓.๓.๑ ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ โดยยึดถือการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปรัชญาในการทำงาน
๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๔	การสร้างความเข้มแข็งในการบริหาร
เป้าประสงค์	๔.๑ การบริหารโดยยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
กลยุทธ์	<p>๔.๑.๑ การบริหารที่มุ่งเน้นผลงานตามแผนยุทธศาสตร์</p> <p>๔.๑.๒ พัฒนาระบบการจัดทำแผนงาน งบประมาณ ขับเคลื่อนติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน</p>
เป้าประสงค์	๔.๒ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
กลยุทธ์	<p>๔.๒.๑ สร้างบรรยากาศแวดล้อมให้จูงใจต่อการปฏิบัติงาน</p> <p>๔.๒.๒ วางระบบการจัดการด้านสวัสดิการให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>๔.๒.๓ พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ ยึดหลักความรู้ ความสามารถ โปร่งใส และเป็นธรรม</p>

- ๔.๒.๕ ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถภาพทางกายและจิตใจ
- ๔.๒.๖ ส่งเสริม แนะนำ ฝึกอบรมให้ความรู้ ทักษะทางด้านวิชาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรก่อนเกษียณอายุราชการ
- เป้าประสงค์
กลยุทธ์ ๔.๓ กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- ๔.๓.๑ กำหนดแผนการจัดหาและทดแทนสถานที่ทำการ บ้านพัก ยุทโธปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะที่จำเป็นเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่
- ๔.๓.๒ สร้างจิตสำนึกในการใช้งบประมาณ ทรัพย์สินและสิ่งของหลวง
- เป้าประสงค์
กลยุทธ์ ๔.๔ ข้าราชการตำรวจมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่
- ๔.๔.๑ พัฒนารูปแบบ วิธีการและวางระบบในการพัฒนาบุคลากรให้มีความครอบคลุมและต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

แนวทางดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ตามยุทธศาสตร์
กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗

การติดตามประเมินผลตามแผนปฏิบัติราชการ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗

การประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ จะมีตัวชี้วัดเป็นเกณฑ์การประเมินผล ซึ่งตัวชี้วัดเป็นไปตามเป้าหมายของผลผลิตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และตัวชี้วัดตามแนวทางคำรับรองการปฏิบัติราชการ และใช้เป็นเครื่องมือในการวัดความสำเร็จของแผนปฏิบัติราชการประจำปี ทั้งนี้ ทุกกองบังคับการต้องศึกษารายละเอียดของแผนปฏิบัติราชการประจำปี พร้อมจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ประกอบด้วยโครงการ ตัวชี้วัด ให้สอดคล้องกับกิจกรรมตามแผนปฏิบัติราชการกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ โดยให้มีการระดมความคิดเห็นจากหน่วยในสังกัด และให้กองบังคับการอำนวยการ รวบรวมผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการฯ รายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผ่านสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ (สยศ.ตร.) ในรอบ ๖ เดือน รายงานภายในวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๗ และรอบ ๑๒ เดือน รายงานภายในวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

งบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗

แผนภูมิแสดงความเชื่อมโยง
ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติและ
ยุทธศาสตร์กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

วิทยาลัยฯ พันธกิจ ค่านิยมหลัก โครงสร้างขององค์กร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	พลตำรวจตรี ชินภัทร สารสิน
วัน เดือน ปี เกิด	3 กันยายน 2506
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี - บริหาร เซนต์หลุยส์ มิสซูรีสเตท สหรัฐอเมริกา - นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ปริญญาโท มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติการฝึกอบรม	- หลักสูตร ผกก.รุ่นที่ 37 - หลักสูตร บตส.รุ่นที่ 27
ประวัติการทำงาน	พ.ศ.2540 ดำรงตำแหน่ง นายเวร รองอธิบดีกรมตำรวจ พ.ศ.2541 ดำรงตำแหน่ง รองผู้กำกับการ กองกำกับการ 1 กองบังคับการ ตำรวจปราบปรามยาเสพติด 1 กองบัญชาการตำรวจ ปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2544 ดำรงตำแหน่ง นายเวร (สบ4) รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2545 ดำรงตำแหน่ง ผู้กำกับการ (กลุ่มงานวิเคราะห์ข่าว) กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจปราบปราม ยาเสพติด พ.ศ.2548 ดำรงตำแหน่ง ผู้กำกับการ กองกำกับการ 4 กองบังคับการ ตำรวจปราบปรามยาเสพติด 1 กองบัญชาการตำรวจ ปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2548 ดำรงตำแหน่ง รองผู้บังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 2 กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2552 ดำรงตำแหน่ง รองผู้บังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 3 กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2552 ดำรงตำแหน่ง ผู้บังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 3 กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2556 ดำรงตำแหน่ง รองผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงาน ตลอดจนข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดในการป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติด
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขเพื่อให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดเท่านั้น โดยการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาในกรอบปีงบประมาณ พ.ศ.2557

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษาถึงนโยบายและมาตรการการปราบปรามยาเสพติดของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบกับการดำเนินงาน ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาภายในกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

ผลการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและภารกิจของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงแนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติด กฎหมาย และแผนการปฏิบัติพบว่า

1. ขบวนการค้ายาเสพติดมีการใช้ยานพาหนะในการขนส่งลำเลียงยาเสพติดที่ค่อนข้างมีสมรรถนะสูง ดีกว่าของทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้ยากต่อการติดตามสืบสวนหรือเข้าจับกุม อีกทั้ง ขบวนการค้ายาเสพติดเริ่มมีการนำอาวุธสงครามหรืออาวุธที่มีอานุภาพการทำลายล้างค่อนข้างสูงมาใช้มากขึ้น ทำให้กรณีที่มีการปะทะเข้าจับกุมทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ รวมไปถึง ขบวนการค้ายาเสพติดมีช่องทาง เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยมากขึ้น ดังนั้นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

จำเป็นที่จะต้องปรับปรุงยานพาหนะ อาวุธ เครื่องมือสื่อสาร ตลอดจนปัจจัยสนับสนุนการปฏิบัติ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพเหนือกว่าขบวนการค้ายาเสพติด จึงจะสามารถคงความได้เปรียบและสามารถดำเนินการได้ตามกฎหมาย มาตรการ ตลอดจนยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ปัญหาในการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติดในแต่ละขั้นตอนของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ตั้งแต่การสืบสวน การข่าว การตรวจค้น การจับกุม การป้องกัน และการประชาสัมพันธ์ จำเป็นต้องมีการกำหนดและนำยุทธศาสตร์ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 มาใช้ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ จำเป็นต้องสนับสนุนให้ประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งในปัจจุบันประชาชนและองค์กรต่างๆ ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญ หน่วยงานต่างๆ ไม่ค่อยอยากเข้ามาเสี่ยงเพราะมองว่าเป็นเรื่องอันตราย การยกย่องเชิดชูเกียรติหรือการให้รางวัลตอบแทนยังมีน้อยมาก รวมทั้งค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับประชาชน เครือข่ายภาครัฐ เอกชน ยังมีน้อยมาก ขาดหน่วยงานที่จะประเมินหรือปรับปรุงพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงาน การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน หรือเครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน

3. การที่ขบวนการค้ายาเสพติด มีการปรับตัวปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ รวมทั้งนำวิทยาการสมัยใหม่มาช่วยในการดำเนิน ขนถ่าย ค้ายาเสพติดกันมากขึ้น จนในบางครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งส่วนมากอาจเป็นเจ้าหน้าที่รุ่นเก่าๆ ก้าวตามไม่ทันเทคโนโลยีหรือกลยุทธ์ใหม่ๆ ของขบวนการค้ายาเสพติด จึงควรมีการจัดฝึกอบรมเสริมสร้างองค์ความรู้ ตลอดจนวิทยาการใหม่ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงผลการปฏิบัติงาน ปัจจัยที่มีผลกระทบ ตลอดจนถึงปัญหา ข้อคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการกับปัญหาเสพติด และเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานจริง ทราบถึงปัญหาและข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานจริง โดยมีการตั้งข้อสังเกตว่า กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดในรูปแบบใหม่เริ่มมีการแทรกซึม ดึงเอากลุ่มเยาวชนหรือคนในชุมชนไปร่วมขบวนการเป็นกรณีๆ ไป ไม่ได้ใช้คนชุดเดิมๆ ในการขนถ่ายยาเสพติดดังเช่นสมัยก่อน ดังนั้นหากในระดับชุมชนมีการช่วยกันเฝ้าระวังในระดับหนึ่ง จะเป็นการช่วยตัดทอนผู้กระทำผิดหรือลดช่องทางของขบวนการค้ายาเสพติดลงไปได้ทางหนึ่ง รวมไปถึงการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการกวาดล้างจับกุมด้วย ซึ่งเจ้าหน้าที่หลายคนยอมรับว่าปัญหาเสพติดในปัจจุบันแม้จะมีจำนวนลดลง หากแต่ว่าก็ยังคงมีความรุนแรง และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงอยู่อย่าง

ต่อเนื่อง จึงจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินงานป้องกันปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพทั้งจากภาครัฐ และประชาชนทุกภาคส่วนในสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ในปัจจุบันปัญหายาเสพติดนอกจากจะเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างมากแล้ว ปัญหาเสพติดยังนับได้ว่าเป็นปัญหาที่ระบอบเป็นวงกว้างในสังคมโลกด้วย จึงเป็นการยากที่การแก้ปัญหาเสพติดจะสามารถกระทำได้โดยประเทศใดเพียงประเทศเดียว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบูรณาการความร่วมมือกันระหว่างประเทศ ในลักษณะที่เป็นรูปธรรม อาทิเช่น มีการประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับ สถานการณ์สภาพปัญหา กำหนดกรอบความร่วมมือ แนวทางการปฏิบัติ การบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. หน่วยงานในประเทศไทยที่มีบทบาทและทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านยาเสพติดนั้นมีอยู่หลายหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานจำเป็นที่จะต้องทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้กลุ่มผู้ค้ายาเสพติด หรือขบวนการค้ายาเสพติดที่ถูกสืบสวนติดตามจนสามารถจับกุมได้แล้ว ให้ได้รับโทษในอัตราที่เหมาะสมและมีการลงโทษอย่างเด็ดขาดเพื่อเป็นการจ้ดจจร หรือจำกัดการแพร่ขยายของขบวนการค้ายาเสพติดไม่ให้แพร่ระบาด หรือต่อ ยอดออกไป รวมไปถึงการขับเคลื่อนการทำงานของแต่ละหน่วยงานอย่างพร้อมเพรียงกัน

3. ในส่วนของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดเองนั้น แม้จะสามารถมีผลการจับกุมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม แต่การเฝ้าติดตามของกลุ่มผู้ค้ายังมีอยู่พอสมควร จึงจำเป็นที่ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ปฏิบัติจะต้องมีการร่วมมือกันหาแนวทางปฏิบัติ ตลอดจนระดมความคิด กำหนดยุทธศาสตร์ ปรับเปลี่ยนวิธีการหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนปราบปรามให้มีความรอบรอบรัดกุม มุ่งเน้นให้เกิดผลการปราบปรามอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะขบวนการค้ายาเสพติดก็มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ดังนั้นกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดควรจัดให้มีการฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ วิชาการใหม่ ๆ และทบทวนความรู้ยุทธวิธีในการปฏิบัติงาน ตลอดจนแนวทางวิธีการใหม่ๆที่ขบวนการค้ายาเสพติดนำเข้ามาใช้เพื่อให้รู้เท่าทันคนร้ายมากขึ้น

4. ควรต้องมีการบำรุงขวัญกำลังใจแก่กำลังพลผู้ปฏิบัติด้วย เพราะงานปราบปรามยาเสพติดเป็นงานที่มีความเสี่ยงสูง กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดนั้น พร้อมทั้งจะขัดขืนการจับกุมได้ตลอดเวลา ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานในด้านนี้นอกจากจะต้องมีกลยุทธ์ ผ่านการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี แล้วยังต้องมีความตื่นตัว มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา เพราะหากผิดพลาดอาจนำมาซึ่งความสูญเสียไม่ว่าจะชีวิต หรือทรัพย์สินของตัวเอง ดังนั้นขวัญกำลังใจจึงนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

5. มุ่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาสุขภาพ เช่น การช่วยแจ้งข่าว การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มผู้ต้องสงสัย หรือกลุ่มเสี่ยงในการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตลอดจนช่วยเป็นหูเป็นตาดูแลบุตรหลานในความปกครองให้ห่างไกลจากยาเสพติด

6. การนำวิทยาการ ความรู้ เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เพราะวิธีการใหม่ๆ ของขบวนการค้ายาเสพติดมีการปรับเปลี่ยน พัฒนาเพื่อหลบเลี่ยงการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้ยากแก่การไล่ติดตามจับกุมด้วยวิธีการเดิมๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องรู้เท่าทันและรู้จักใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงาน อาทิเช่น การใช้เทคโนโลยีช่วยในการดักฟัง การใช้เครื่องส่งสัญญาณติดตาม GPS การสืบสวนเส้นทางการเงินการบัญชีของกลุ่มผู้ต้องหา เป็นต้น

7. ความตระหนักรู้และสำนึกในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาสุขภาพของประชาชนในทุกภาคส่วนของประเทศ นับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญ เพราะการปราบปรามยาเสพติดจำเป็นต้องเกิดจากสำนึกของประชาชนในชาติในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังทั้งในการด้านการป้องกันปราบปราม ไปจนถึงการร่วมมือกันแก้ไขฟื้นฟูปัญหาผู้ติดยาเสพติดร่วมกัน เพื่อส่งผลให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า จากการวิจัยนี้ นอกเหนือจากจะได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดเป็นอย่างดีแล้ว ยังทำให้เราเห็นถึงผลการดำเนินงาน สถิติข้อมูล que แสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงทราบปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง ที่ ทั้งยังทำให้ตระหนักถึงปัญหาสุขภาพใน ปัจจุบัน ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องของกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด ความร้ายแรงของยาเสพติด สภาพปัญหาสุขภาพ รวมไปถึง ตลอดจนความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการช่วยกันแก้ปัญหาสุขภาพ ไม่ว่าจะ เป็นในระดับนานาชาติ หรือในระดับภายในประเทศ เพื่อจัดปัญหาสุขภาพซึ่งนับว่าเป็นภัยร้ายให้หมดสิ้นไปจากสังคม